

การประเมินผลโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

โดย

นางแสงเดือน ตรีนันทวัน

ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา

วิทยฐานะรองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง : การประเมินผลโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ชื่อผู้ประเมิน : นางแสงเดือน ตรีนันทวัน

ปีการศึกษา : 2565

บทคัดย่อ

การประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินบริบทของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 2) เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้น ของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 3) เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินการโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และ 4) เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ การประเมินครั้งนี้ ผู้ประเมินประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินของ ซิปโมเดล (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหาในการประเมินโครงการ 4 ด้าน ประกอบด้วยด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) ประชากรที่ใช้ในการประเมินคือครูผู้สอนโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ จำนวน 53 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการประเมิน พบว่า

1. ผลการประเมินด้านบริบทของการดำเนินการโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ในภาพรวมครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ
2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของการดำเนินการโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ในภาพรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการของการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ในภาพรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสม อยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

4. ผลการดำเนินงานด้านผลผลิตของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แบ่งออก เป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

4.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ จำนวน 6 กลุ่มทักษะ ปีการศึกษา 2565 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 92.75 เพิ่มขึ้นกว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2564 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.29 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.46

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและ ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงาน การศึ กษาพิเศษ ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วย ความเมตตาของ รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติชัย สุธาสิโนบล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤติยา เชื้อนเพชร นายณะรังษ์ ชาวเพ็ชร นายอมร ฝาเมือง และนายมีเกียรติ นาสมตริก ที่กรุณาตรวจสอบและพิจารณาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะทำให้รายงานการวิจัยฉบับ นี้ มีความสมบูรณ์และมีคุณค่ายิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง ผู้เรียนโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล ทุกคน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกแห่ง ที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินการพัฒนา และให้ ความช่วยเหลือและอนุเคราะห์บุคลากรในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเป็นอย่างดี

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ ประสทธิประสาทวิชา ความรู้ รวมทั้งครอบครัว และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจด้วยดี ตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย และคุณค่าจากงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้ที่สนใจทุกท่าน เพื่อนำไปพัฒนาการศึกษาและประเทศชาติต่อไป

แสงเดือน ตรีนันทวัน

รองผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ซ
สารบัญตารางภาคผนวก.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมิน.....	1
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	5
ขอบเขตของการประเมินโครงการ.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินโครงการ.....	9
กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ.....	12
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับโครงการและการประเมินโครงการ.....	40
รูปแบบการประเมินโครงการและรูปแบบการประเมินแบบซีป (CIPP Model).....	59
หลักการและแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	74
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	83
บริบทของโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ.....	93
โครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.....	95
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	102

หัวข้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมิน.....	109
รูปแบบการประเมินและกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ	109
ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	111
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ	111
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	115
การเก็บรวบรวมข้อมูล	116
การวิเคราะห์ข้อมูล	117
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	118
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	121
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	121
ตอนที่ 2 ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	123
ตอนที่ 3 ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	125
ตอนที่ 4 ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	130
ตอนที่ 5 ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	134
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	138
วัตถุประสงค์ของการประเมิน.....	138
วิธีดำเนินการประเมิน	138
สรุปผลการประเมินโครงการ.....	140
อภิปรายผล	141
ข้อเสนอแนะ	146
บรรณานุกรม.....	148

หัวเรื่อง	หน้า
ภาคผนวก.....	156
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	158
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	159
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือสำหรับการวิจัย	165
ภาคผนวก ง หนังสือเผยแพร่ผลงานและหนังสือตอบรับ	167
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ	175
ภาคผนวก ฉ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ	193
ภาคผนวก ช ผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Reliability)	202
ประวัติผู้วิจัย.....	207

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	110
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	122
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมตามความคิดเห็น ของครูผู้สอนที่มีต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านบริบทของโครงการ	123
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมตามความคิดเห็น ด้านปัจจัยเบื้องต้น ที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	126
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมตามความคิดเห็น ด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามความคิดเห็นของครู	130
4.5 แสดงร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล จำนวน 6 กลุ่มทักษะ	134
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อ การดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	135

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ	10
2.1 แสดงขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน	19
2.2 แสดงขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน	20
2.3 แสดงขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	23
2.4 ลำดับชั้นความต้องการตามทฤษฎีมาสโลว์	85

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านบริบทของโครงการ.....	194
2 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ.....	195
3 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ.....	197
4 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล จำนวน 6 กลุ่มทักษะ ปีการศึกษา 2564 – 2565.....	199
5 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านผลผลิต.....	200

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมิน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้ (1) จัดเนื้อหา สาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ปัญหา (3) ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียน การจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียน จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอน สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอน และผู้เรียน อาจเรียนรู้ไป ร่วมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ในแต่ละระดับการศึกษา มาตรา 47 ว่าให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกระทรวง และในมาตรา 48 ระบุว่าให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2556 : 54)

การจัดการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญใน การพัฒนาคนให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุดคือทักษะการเรียนรู้ และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน กระทรวงศึกษาธิการในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาได้มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่จะเกิดขึ้นในตลอดระยะ 5 ปี เพื่อมุ่งการบรรลุความสำเร็จต่อเด็กและเยาวชน ผู้เรียน นักศึกษา และประชาชน มีเป้าหมายด้านที่สำคัญคือ 1) ด้านการเข้าถึง (Accessibility) 2) ด้านความเท่าเทียม (Equity) 3) ด้านคุณภาพ (Quality) 4) ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) และ 5) ด้านการตอบโจทย์และการเปลี่ยนแปลง (Relevancy) ที่สำคัญในเป้าหมายด้านคุณภาพนั้น นอกจากจะให้เห็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้นแล้ว ในด้านมิติความมั่นคงยังจะให้เห็นระดับความสำเร็จที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นพลเมืองของผู้เรียน การศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเพราะเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ การจักระบบการศึกษาที่มีคุณภาพจะทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของผู้เรียน ตลอดจนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีความเป็นพลเมือง ตื่นรู้ ทำประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นนวัตกรรม สร้างสรรค์ทางสังคม มีความสุขทั้งมิติกายใจสังคม และจิตวิญญาณ มีความเป็นไทยและมีความสามารถเชิงการแข่งขันในเวทีโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี (กระทรวงศึกษาธิการ. 2559 : 5)

การนิเทศการศึกษาของไทยแม้เริ่มขึ้นเมื่อ 50 กว่าปีที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบันนี้ยังคงความหมายถึงการพัฒนาศักยภาพของครูเหมือนเดิมไม่ผิด ผกจากในอดีต ซึ่งเจตนาเบื้องต้นในการนิเทศคือ ช่วยให้ครูเห็นและเข้าใจถ่องแท้ในวัตถุประสงค์ของการศึกษา และหน้าที่โดยเฉพาะของครูในโรงเรียนที่จะดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยให้ครูได้เห็นและเข้าใจในความต้องการและปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียน ตลอดจนช่วยแก้ไขและป้องกันปัญหาอันจะพึงมีแก่ ผู้เรียน มุ่งหวังในการช่วยสร้างครูให้มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี โดยการช่วยปรับปรุงโรงเรียนทั้งด้านบริหารและด้านวิชาการช่วยสร้างเสริมความสามัคคี และรู้จักทำงานร่วมกัน รวมถึงช่วยส่งเสริมครูให้ก้าวหน้า ในวิชาการ (วิทยฐานะ)

(ไพรินทร์ เหมบุตร. 2555 : 1) กระบวนการจัดการศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับปรัชญาและจุดมุ่งหมายของการศึกษา ซึ่งผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ ก็คือบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญที่จะต้องทำหน้าที่ กระตุ้น เร่งเร้าให้ครูมีความตื่นตัวที่จะปรับปรุงการเรียนการสอน และพัฒนาศักยภาพของตนไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่คาดหวังของสังคมไทยให้ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้มีคุณภาพมีหลากหลายวิธี แต่วิธีที่สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้ทั้งระบบด้วยกันได้ คือ การนิเทศการศึกษา ซึ่งถือเป็นกระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลโดยตรงต่อมาตรฐานการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน การนิเทศการศึกษาจะเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการยกระดับคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา และเป็น กระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายหลักในการช่วยพัฒนาครูให้มีความสามารถในการพัฒนาคุณภาพในการ ทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับครูผู้รับการนิเทศ เพื่อให้มีขวัญกำลังใจสามารถพัฒนาการทำงาน ของตนเองได้ และมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ต่อไปในที่สุด ดังคำกล่าวที่ว่า การจัดการที่ดีเป็นกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร การนิเทศ การศึกษาที่ดี นำไปสู่การจัดการที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2553 : 21) การนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูซึ่งเป็น ผู้สอน กล่าวคือ การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการบริหารทางวิชาการแก่ครูผู้สอนและการสร้าง ความเจริญงอกงามของครูผู้สอนเพราะกระบวนการสอนมีกิจกรรมที่ซับซ้อนและหลากหลาย ครูผู้สอนจะต้องฝึกฝนในสภาพการณ์จริงอยู่เสมอ อีกทั้งยังเป็นการช่วยเหลือครูในการวางแผน และออกแบบกิจกรรม เพื่อที่จะสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลง ต่าง ๆ โดยการนิเทศการศึกษาสามารถให้ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์ วิจัยและการรักษา มาตรฐานการศึกษาช่วยให้ครูมีความคิดที่กว้างไกล ก้าวหน้า ทันต่อการเปลี่ยนแปลงวิทยาการใหม่ ๆ ครูผู้สอนต้องได้รับการพัฒนาความรู้ ความคิดและวิทยาการใหม่ ๆ ในการนำมาใช้จัดกระบวนการ เรียนรู้ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นครูต้องมีความเข้าใจในการใช้หลักสูตร การออกแบบ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน รวมถึงการวัดประเมินผล แต่บางครั้งถึงแม้ว่าครูผู้สอนจะใช้ความสามารถในการจัดกิจกรรมที่วางแผนไว้แล้วก็ตาม อาจจะมี

บางสิ่งบางอย่างที่ขาดตกบกพร่อง ทำให้การปฏิบัติการสอนและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในโรงเรียนขาดความสมบูรณ์ ดังนั้นหากมีบุคคลอื่นได้ชี้แนะ (Coaching) ให้ความช่วยเหลือก็ย่อมเกิดผลดี การนิเทศจึงเปรียบเสมือนกระจกเงาที่คอยส่องให้เห็นภาพการสอน การปฏิบัติงานของครู และเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาการสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ได้ถูกต้องตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังเป็นการสร้าง ความตระหนักให้กับครูผู้สอนถึงปัญหาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้สามารถแก้ปัญหา ได้สร้างขวัญกำลังใจให้กับครูผู้สอนอีกด้วย (สุรศักดิ์ ปาเฮ. 2560 : 56)

โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ เป็นโรงเรียนศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหลักการและความมุ่งหมาย เพื่อมุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนพิการให้สามารถพึ่งตนเองมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถประกอบอาชีพ ที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของคนพิการแต่ละคน มีโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม และได้รับการยอมรับในสังคม เป็นสถานศึกษาประเภทอยู่ประจำ จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนพิการ ประเภทบกพร่องทางสติปัญญาและประเภทบุคคลออทิสติก ในปีการศึกษา 2564 (โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ. 2564 : 3) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยเฉลี่ยอยู่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 30 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการอ่านและการเขียน ผลการประเมินครูพบว่า ร้อยละ 60 ของครูยังขาดความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ ผลสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ต้องการให้โรงเรียนพัฒนาทักษะการสื่อสารและการเข้าสังคมของบุตรหลานมากขึ้น ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง อาจเนื่องมาจากหลายปัจจัย ได้แก่ 1) ครูที่เข้ามาทำงานในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ จบการศึกษาในวิชาเอกที่หลากหลาย ร้อย 80 เป็นครูที่จบการศึกษาในวิชาเอกอื่น ๆ และขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 2) ครูที่เข้ามาทำงานในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ ในตำแหน่งพนักงานราชการร้อยละ 41.50 มีการปรับเปลี่ยนบ่อย เนื่องจากมีการลาออก ส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทำให้การจัดการเรียนรู้ขาดความต่อเนื่อง 3) ผลจากการร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ครูผู้สอนได้เสนอให้มีการนิเทศการสอน

เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารและครูผู้สอน และเพื่อเน้นการช่วยครูที่มีจุดอ่อน ให้ได้รับการพัฒนาเป็นระยะ ๆ พร้อมพาคิดพาททำ พัฒนาบุคลากรให้ทำการสอนผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ไม่มีศึกษานิเทศก์ ไม่มีผู้ที่จะมาให้ความรู้ ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนให้กับครูที่อยู่ในสังกัดขาดกระบวนการติดตาม ตรวจสอบข้อมูล ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ จากประเด็นดังกล่าวจึงเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ โดยฝ่ายบริหารร่วมกันกลุ่มบริหารงานวิชาการที่ต้องตระหนักและเห็นความสำคัญยิ่ง จึงได้ดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนมีความบกพร่องทางสติปัญญาให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ในปีการศึกษา 2565 เพื่อเป็นการกำกับติดตามผลการดำเนินโครงการดังกล่าว โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ โดยฝ่ายบริหาร ร่วมกับกลุ่มบริหารงานวิชาการได้ดำเนินการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ โดยประยุกต์ใช้รูปแบบซีป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, D.L. 2003 : 3). มาประเมินโครงการดังกล่าว ทั้งนี้เพราะว่าเป็นรูปแบบการประเมินที่ครบกระบวนการทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย การประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการดำเนินโครงการ และด้านผลผลิตของการดำเนินโครงการเพื่อนำผลของการประเมิน และข้อเสนอแนะไปใช้ในการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงการดำเนินโครงการ ตลอดทั้งเป็นสารสนเทศที่ใช้เป็นแนวทางที่ใช้ในการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น สถานศึกษา และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1.2.1 เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1.2.2 เพื่อประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1.2.3 เพื่อประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1.2.4 เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1.3 ขอบเขตของการประเมินโครงการ

1.3.1 รูปแบบการประเมิน

ในการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษครั้งนี้ ได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, D. L., 1983 : 3) ซึ่งมีรูปแบบการประเมินใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านบริบท (Context Evaluation) 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) 3) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และ 4) ด้านผลผลิต (Product Evaluation)

1.3.2 ประชากรที่ใช้ในการประเมิน

ประชากรที่ใช้ในการประเมินในครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนพญานุกูล ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 53 คน

1.3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย

1.3.3.1 ความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1.3.3.2 ความเหมาะสมของด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1.3.3.3 ความเหมาะสมของด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1.3.3.4 ผลผลิตของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมชนพญานุกูล

1.3.4. ช่วงระยะเวลาดำเนินโครงการ

โรงเรียนชุมพรปัญญาญกุล ดำเนินงานโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาญกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในปีการศึกษา 2565

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.4.1 โครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาญกุล หมายถึง โครงการนิเทศครูผู้สอนภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาญกุล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ส่งเสริมให้ครูโรงเรียนชุมพรปัญญาญกุล พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญาญกุล ให้มีประสิทธิภาพ และ 2) ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญาญกุล

1.4.2 การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การได้มาซึ่งสารสนเทศด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิต เพื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เพื่อตัดสินใจประเมินและหาทางเลือกที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาญกุล โดยประเมินใน 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านบริบทของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาญกุล หมายถึง การประเมินความเหมาะสมของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาญกุล ด้านบริบทประกอบด้วย 1) ความต้องการของการทำโครงการ ได้แก่ โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียน โรงเรียนให้คณะกรรมการบริหาร สถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโครงการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนได้ชี้แจงนโยบายของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบ และผู้บริหารโรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียน 2) ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนมีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้ วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของครู วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในสามารถปฏิบัติได้จริงตามความต้องการของโรงเรียน และโครงการนิเทศภายในเป็นกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง

2) ด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาญกุล หมายถึง การประเมินความเหมาะสมของความพร้อมในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาญกุล ในด้านปัจจัยเบื้องต้นประกอบด้วย 1) ความเหมาะสมของบุคลากร ได้แก่ มีการจัดทำแผนการนิเทศและ

ติดตามผลการดำเนินงานร่วมกัน คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน นิเทศให้มีประสิทธิภาพ บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ในวิธีการปฏิบัติกิจกรรม มอบหมายงานให้คณะทำงาน มีความเหมาะสม โรงเรียนประสานงานกับบุคลากรภายนอกเพื่อช่วยเหลือให้การดำเนินงานนิเทศภายใน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินโครงการนิเทศภายใน 2) ความเหมาะสม ของอาคารสถานที่ ได้แก่ มีการจัดสถานที่สำหรับครูใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ใน วิชาชีพที่จะนำสู่การจัดการเรียนการสอน มีการจัดห้องเรียนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละระดับ มี การจัดพื้นที่และบริเวณสำหรับการนิเทศและกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม และมีการจัดห้องสมุด เป็นสัดส่วนเอื้ออำนวยต่อการใช้งานสำหรับการศึกษาค้นคว้าทั้งครูและนักเรียน 3) ความเหมาะสมของ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ ได้แก่ การจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการดำเนินงานโครงการนิเทศภายใน และสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ มีความเหมาะสมกับครูและสาระ การเรียนรู้ และ 4) ความเหมาะสมของ งบประมาณ ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาการนิเทศ เช่น การอบรม ศึกษาดูงาน เป็นต้น โรงเรียนจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อสื่อ วัสดุและอุปกรณ์เพียงพอ และโรงเรียนบริหารการเบิกจ่าย งบประมาณสะดวกและเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนิเทศภายใน

3) ด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานาคกุล หมายถึง การ ประเมินความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานาคกุล ประกอบด้วย 1) การวางแผนโครงการ ได้แก่ การวางแผนงานนิเทศภายใน มีกิจกรรมครอบคลุมภารกิจ การปฏิบัติตาม กิจกรรมที่กำหนดไว้ในปฏิทินการปฏิบัติกรณิเทศภายใน มีการประชุมปรึกษาหารือในการ แก้ปัญหาด้าน การเรียนการสอน มีการกำกับ ติดตาม และนิเทศการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ 2) การดำเนินการโครงการ คณะกรรมการนิเทศภายในทำการนิเทศที่มุ่งดูการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน มีการใช้กระบวนการกลุ่มใน การ นิเทศภายใน มีการดำเนินการนิเทศทางตรงโดย ผู้นิเทศ เช่น การสังเกตการสอน ในชั้นเรียน การสาธิต การสอน การให้คำปรึกษา มีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ เป็นครั้งคราวตามความจำเป็นและ ความต้องการ ของผู้รับการนิเทศ 3) การติดตามและประเมินผลโครงการ การใช้เทคนิควิธีการนิเทศโดย ทางอ้อมหลาย ๆ วิธี เช่น การประชุม สัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้สื่อประเภทต่าง ๆ มีการประเมินผลการนิเทศภายใน เป็นระยะ สม่ำเสมอและต่อเนื่อง และ 4) การปรับปรุงและแก้ไขการดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ เมื่อเกิด อุปสรรคหรือปัญหาผู้บริหารและ คณะทำงานนิเทศภายในดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง วิธีการทำงาน ได้อย่างเหมาะสม การจัดให้มีการยกย่องชมเชย ผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรม เมื่อประสบผลสำเร็จ

4) ด้านผลผลิตของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล หมายถึง การประเมินผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

4.1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล หมายถึง ผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล จำนวน 6 กลุ่มทักษะ โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้น ระหว่างปีการศึกษา 2564 กับปีการศึกษา 2565

4.2) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล หมายถึง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินงานของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล ในเรื่องระยะเวลาการดำเนินโครงการ จำนวนบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ ความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินโครงการ ความรู้ความสามารถบุคลากรในการดำเนินโครงการ งบประมาณในการดำเนินโครงการ วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ สื่อและเครื่องมือในการดำเนินโครงการ สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ระบบข้อมูลสารสนเทศของโครงการ การสนับสนุนของผู้บริหารในการดำเนินโครงการ การใช้ทรัพยากรในการดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของ ทุกฝ่ายในการดำเนินโครงการ กิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กิจกรรมวิธีการดำเนินงานมีความเป็นไปได้มีขอบเขตที่แน่นอนในการปฏิบัติงานมีเป้าหมายในการดำเนินงาน กิจกรรมมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน กิจกรรมเป็นไปตามหลักการที่เหมาะสม ระบบติดตามและประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.4.3 ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล และได้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล ในปีการศึกษา 2565

1.4.4 ผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษประเภทบกพร่องทางสติปัญญาที่ลงทะเบียนเรียนในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล ที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินโครงการ

1.5.1 ผลการประเมินเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารและครูโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาปรับปรุงการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

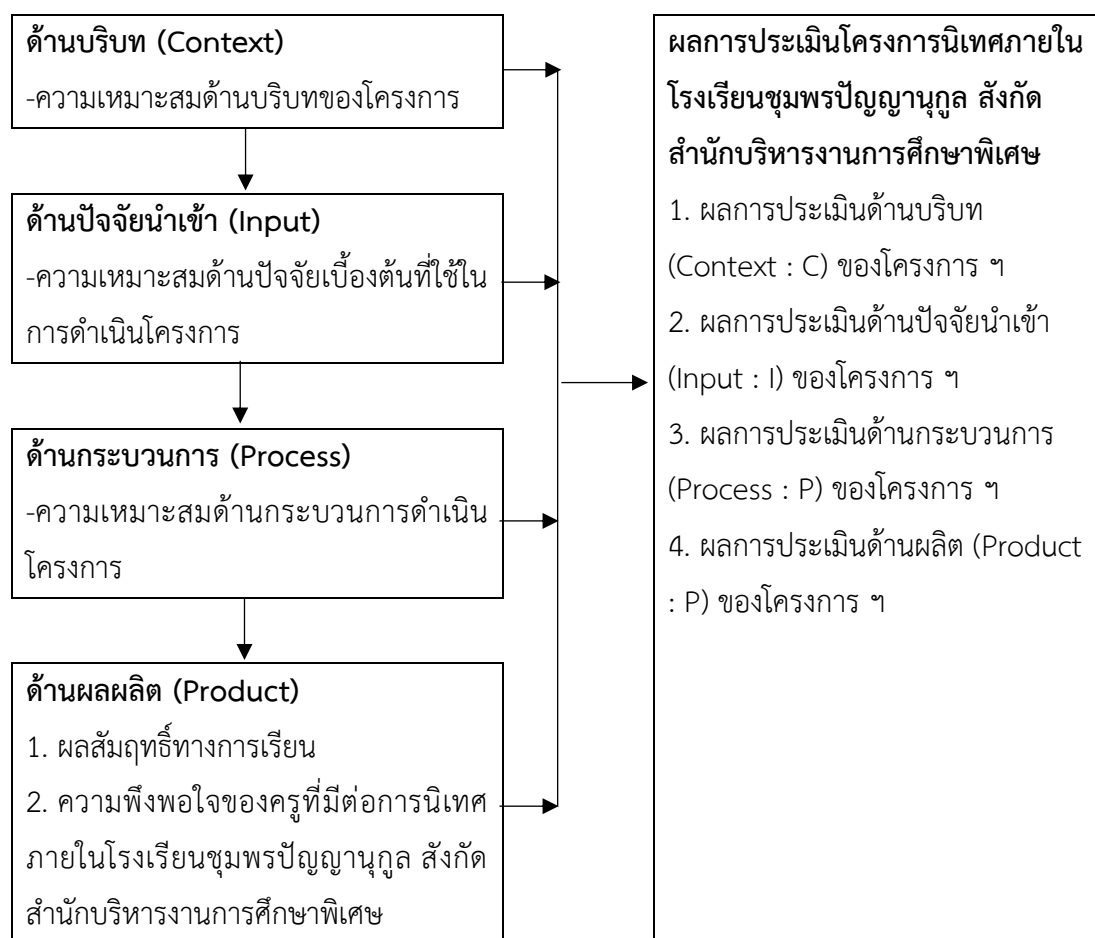
1.5.2 เป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่มีบริบทคล้ายคลึงกันและจัดทำโครงการในลักษณะเดียวกัน ได้นำข้อมูลสารสนเทศจากผลการประเมินไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโครงการ

1.5.3 ผลที่ได้จากการประเมินโครงการเป็นข้อมูลที่สำคัญที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

1.5.4 ผลที่ได้นำเสนอต่อผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อรับการส่งเสริมสนับสนุน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องและเผยแพร่ให้ผู้สนใจนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

1.6 กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

ผู้ประเมินโครงการได้กำหนดกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้ประเมินได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนี้

2.1 แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ

2.1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา

2.1.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

2.1.3 หลักการนิเทศการศึกษา

2.1.4 กระบวนการนิเทศการศึกษา

2.1.5 เทคนิคการนิเทศการศึกษา

2.1.6 การนิเทศภายในโรงเรียน

2.1.7 แนวทางการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน

2.1.8 กิจกรรมในการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับโครงการและการประเมินโครงการ

2.2.1 ความหมายของโครงการ

2.2.2 ความสำคัญของโครงการ

2.2.3 ลักษณะของโครงการที่ดี

2.2.4 ความหมายของการประเมินและการประเมินโครงการ

2.2.5 ประเภทของการประเมินโครงการ

2.2.6 ความสำคัญของการประเมินโครงการ

2.2.7 กระบวนการประเมินโครงการ

2.3 รูปแบบการประเมินโครงการและรูปแบบการประเมินแบบซีป (CIPP Model)

2.3.1 รูปแบบการประเมินโครงการ

2.3.2 รูปแบบการประเมินแบบซีป (CIPP Model)

2.5 หลักการและแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2.5.1 ความหมายของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2.5.2 สาเหตุของความบกพร่องทางสติปัญญา

2.5.3 ประเภทของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2.5.4 ลักษณะของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2.6 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.6.1 ความหมายของความพึงพอใจ

2.6.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.6.3 แบบวัดความพึงพอใจ

2.7 บริบทของโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล

2.8 โครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ

2.1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้หลายท่าน ดังนี้

บันลือ พลฤกษ์วัน (2557 : 9) สรุปไว้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือและสนับสนุนครู เพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการศึกษา การนำข้อมูลต่าง ๆ เช่น ผลการเรียนของนักเรียน มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงหลักสูตรหรือวิธีการสอน และเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่ง ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาอยู่เสมอ

เยาวลักษณ์ ศรีนาทม (2556 : 9) สรุปไว้ว่า การนิเทศการศึกษา รวมถึงการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของครูและโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์

หลักเพื่อ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐาน มีความพึงพอใจในงาน และมีแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียน ให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ดี มีระบบการประกันคุณภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สายรุ้ง โพธิ์พงษ์ (2558 : 16) กล่าวว่า ภาระงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภายในองค์กร ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา ซึ่งรวมถึงการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

ปนัดดา ศิริพัฒนากุล (2558 : 6) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ภาระงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่ดีขึ้น ส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและทันสมัย และให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม

ศิริเดช เทพศิริ (2560 : 12) สรุปไว้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะแก่ครู เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และเข้าไปสังเกตการสอนในห้องเรียน เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และนำไปสู่การปรับปรุงการสอน เป็นการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน การประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน และบุคลากร เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง และเป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

Glickman (2004 : 6) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการนิเทศว่าเป็นแนวความคิดกับการวางแผน และหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับเรื่องหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน จัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมการสอน และการพัฒนาครูรวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ภาระงานร่วมมือกันระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนครูในการพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการ

สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นที่การปรับปรุงการเรียนการสอน การพัฒนาครู และการพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

2.1.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่จะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้ นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556 : 15) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา ช่วยให้ผู้เรียน ครู และสถานศึกษาได้พัฒนาไปด้วยกัน ช่วยให้ผู้สอนสามารถพัฒนาวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยตรง ช่วยให้หลักสูตรมีความทันสมัยตามบริบท สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

วีชรา เล่าเรียนดี (2556 : 15) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อมุ่งปรับปรุงการปฏิบัติงานของครู โดยเน้นการทำงานเป็นทีมร่วมกันในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สร้างเจตคติที่ดีในการทำงาน อันจะก่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการ จัดการศึกษา

นนทพร พนาตรีสวัสดิ์. (2559 : 52) ได้ให้ความหมายจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ว่า เพื่อการพัฒนาบุคลากร ช่วยให้ผู้บริหารและครูมีทักษะและความรู้ในการจัดการศึกษาที่ทันสมัยมากขึ้น ปรับปรุงหลักสูตร ทำให้หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป พัฒนาระบบบริหาร ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน และเกิดความรับผิดชอบร่วมกัน และสร้างความร่วมมือกับชุมชนและสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ณัฐกัญญ์ ใจกันทา (2560 : 14) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา คือ การกระตุ้นให้ทุกคนในโรงเรียนร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และรักษาคุณภาพนั้นไว้ได้อย่างต่อเนื่อง โดยเป้าหมายหลักคือ การมีส่วนร่วม ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้บริหาร หรือบุคลากรอื่นๆ ต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา การทำงานร่วมกัน ทุกคนต้องร่วมมือกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาไม่ใช่เพียงครั้งเดียว แต่ต้องทำอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาคุณภาพ มุ่งสู่มาตรฐาน การพัฒนาต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน คือ การบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

จากความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมช่วยเหลือครูให้สามารถปรับปรุงพัฒนาตนเอง และกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเน้นความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานที่ต้องปฏิบัติ อย่างมีขั้นตอน อาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย จุดมุ่งหมายก็เพื่อต้องการจะพัฒนาพฤติกรรม ของครูผู้สอน และบุคลากรในโรงเรียนให้ทำงานประสบผลสำเร็จในด้านการเรียนการสอน และการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3 หลักการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศ การศึกษาจะบรรลุตามความมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยหลักในการดำเนินงาน มีนักการศึกษาเสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักการในการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556 : 21 - 24) ได้ให้หลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษาดังนี้

1. การนิเทศเป็นการส่งเสริมความเจริญงอกงาม

1.1 การจัดให้มีการฝึกอบรมด้านการเรียนการสอนเพื่อให้ครูได้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักวิธีการสอนต่าง ๆ

1.2 ช่วยพัฒนาความรู้ทางวิชาการเฉพาะ ใช้เทคนิควิธีการสอนอย่างถูกต้องและมี ประสิทธิภาพ

1.3 พัฒนาให้มีความเชื่อมั่นในการสอน และมีประสบการณ์ในการใช้สื่อการสอน

1.4 พัฒนาการทัศนคติและอุดมการณ์ในการทำงาน ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

1.5 พัฒนาประมวลรายวิชาโครงการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้าง ประสบการณ์แก่ผู้เรียน

1.6 ร่วมมือจัดทำสื่อการสอนชนิดต่าง ๆ ที่จำเป็นและหารายได้ในสถานศึกษา และท้องถิ่น

1.7 ช่วยพัฒนาประสบการณ์การประเมินผล และเทคนิคการใช้และเตรียมเครื่องมือ ประเมินผล

1.8 ช่วยวางแผนและพัฒนาผู้เรียนที่มีปัญหาการเรียนและปัญหาอื่น

2. การนิเทศมีความเป็นประชาธิปไตย

- 2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำของการศึกษามากกว่าที่จะเป็นโดยตำแหน่ง
- 2.2 ต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ครูมีอิสระใช้ความสามารถของตนเองพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เรียนให้ดีขึ้น
- 2.3 เปิดโอกาสให้ครูมีความคล่องตัวในการดำเนินงานต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนการทำงาน
- 2.4 การใช้อำนาจหน้าควรเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มและหมู่คณะ
- 2.5 ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 2.6 อำนาจย่อยเปลี่ยนแปลงไปตามวิถีประชาธิปไตย ทุกคนมีโอกาสที่จะแสดงความสามารถและความเป็นผู้นำ
- 2.7 ผู้บริหารสถานศึกษา ศิกษานิเทศก์ ครู จะต้องร่วมมือกันเพื่อช่วยแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน

3. การนิเทศเป็นกระบวนการสร้างสรรค์

- 3.1 ผู้นิเทศและครูร่วมกันสร้างบรรยากาศในการนิเทศด้วยการประชุม ปรึกษา ร่วมกัน

- 3.2 ผู้นิเทศให้อิสระแก่ครูได้มีความคิดสร้างสรรค์ตามความสามารถของแต่ละคน

4. การนิเทศหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์

- 4.1 ให้การยอมรับนับถือบุคคลอื่นเป็นพื้นฐานในการสร้างมนุษยสัมพันธ์
- 4.2 ให้ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอย่างบริสุทธิ์ใจ
- 4.3 สร้างความเชื่อถือและศรัทธาให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น ๆ

5. การนิเทศเพื่อสร้างเสริมขวัญและกำลังใจ

- 5.1 ขวัญและกำลังใจครูดีย่อมส่งผลให้การทำงานดีตามไปด้วย
- 5.2 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนขึ้นอยู่กับขวัญของครูที่ให้กำลังใจแก่ผู้เรียน
- 5.3 ครูเองก็ต้องการขวัญและกำลังใจ
- 5.4 การดำเนินงานควรเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล

7. การนิเทศเป็นการประสานสัมพันธ์ระหว่างงานนิเทศกับงานอื่น ๆ

7.1 การให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างงานนิเทศกับงานอื่น ๆ

7.2 การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่น

จิตติมา วรรณศรี (2557 : 24) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาใช้หลักการ ดังนี้

1. ความเป็นระบบ การนิเทศต้องมีขั้นตอนที่ชัดเจน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน ไปจนถึงการประเมินผล เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
2. การมีส่วนร่วม ทุกคนในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้บริหาร หรือบุคลากรอื่นๆ ควรมีส่วนร่วมในการนิเทศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและยอมรับผลการดำเนินงานร่วมกัน
3. การมุ่งสู่ผลลัพธ์ การนิเทศต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน และมีการวัดผลเพื่อประเมินความสำเร็จของการดำเนินงาน
4. การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การตัดสินใจในการนิเทศต้องอาศัยข้อมูลและหลักฐานที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่น่าเชื่อถือ
5. การพัฒนา การนิเทศต้องมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ในการทำงาน

จุไรรัตน์ สุตรุ่ง (2559 : 12) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีหลักการดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ไม่เพียงแต่ผู้บริหารเท่านั้น แต่ครู นักเรียน และบุคลากรอื่นๆ ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ
2. การใช้ข้อมูลเป็นฐาน การตัดสินใจในการนิเทศควรอาศัยข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลและการวิเคราะห์ข้อมูล
3. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างให้ทุกคนได้เรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
4. การเชื่อมโยงกับนโยบายระดับชาติ การนิเทศควรสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติ

แจ่มนภา ล้ำจุมจัง (2559 : 19) ได้กล่าวถึง หลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศเป็นเหมือนการจุดประกายให้ครูอยากเรียนรู้อยากพัฒนาตนเอง และเป็น การประสานความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. การนิเทศที่ดีควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

3. การนิเทศควรส่งเสริมให้ครูได้คิดค้นวิธีการสอนใหม่ๆ และนำไปปรับใช้ในชั้นเรียน

4. การนิเทศควรเชื่อมโยงกับการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของสังคม

5. การนิเทศควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

ชนิดา อินผ่อง (2559 : 5) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ ความเป็นประชาธิปไตย ทุกคนมีสิทธิ์มีเสียงในการตัดสินใจ ความร่วมมือ ทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อบรรลุเป้าหมาย และการเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง

2. หลักการมุ่งเน้นการพัฒนา การเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสถานศึกษาและส่งเสริมให้บุคลากรคิดค้นวิธีการใหม่ๆ

3. หลักการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการทำงาน และวางแผนการดำเนินงานโดยอาศัยข้อมูลที่เป็นจริง

4. หลักการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากร สร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและเอื้อต่อการเรียนรู้และให้กำลังใจและชื่นชมในการทำงานของบุคลากร

5. หลักการมุ่งสู่ผลลัพธ์ กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและวัดผลได้ และประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

จากหลักการนิเทศการศึกษาที่กล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า หลักการนิเทศการศึกษาที่รวบรวมมาจากผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน พบว่า หลักการสำคัญที่สอดคล้องกันมีดังนี้

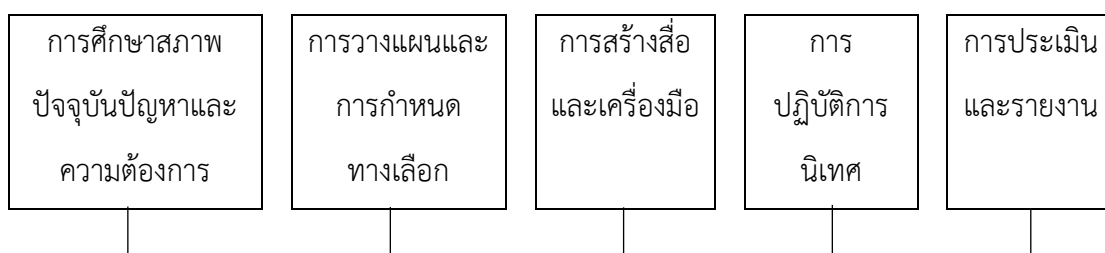
1. หลักการที่เน้นการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ครูควรได้รับโอกาสในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ เพื่อให้สามารถปรับตัวและพัฒนาการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การให้กำลังใจและการยอมรับเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการทำงานและมีความสุขกับการเป็นครู และครูควรได้รับโอกาสในการคิดค้นวิธีการสอนใหม่ๆ และนำไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน

2. หลักการที่เน้นความร่วมมือและการมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม ทุกคนในโรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการนิเทศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและยอมรับผลการดำเนินงานร่วมกัน การเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม การตัดสินใจในการนิเทศควรเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างให้ทุกคนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.1.4 กระบวนการนิเทศการศึกษา

กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งผู้นิเทศจะต้องกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการนิเทศเพื่อช่วยให้งานนิเทศการศึกษาประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีนักการศึกษาให้ทัศนะเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

ศุภชัย บุญสิทธิ์ (2556 : 32) ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศการศึกษาว่า เป็นขั้นตอนการนิเทศการศึกษาที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มี 5 ขั้นตอน ซึ่งสามารถเขียนภาพประกอบตามลำดับขั้นตอนได้ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แสดงขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

ที่มา : ศุภชัย บุญสิทธิ์ (2556 : 32)

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนางานใด ๆ จะต้องเริ่มต้นด้วยการมองเห็นปัญหาของงานอย่างชัดเจน เพราะการมองเห็นปัญหา จะนำไปสู่ความต้องการในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนา ดังนั้น การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจึงจำเป็นต้องกำหนดไว้ให้แน่ชัด ซึ่งมีจุดประสงค์ดังนี้

1. เพื่อทราบสภาพการศึกษาและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
2. เพื่อทราบสภาพปัญหาที่เป็นปัญหาและความต้องการของครู

3. เพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางตัดสินใจแก้ปัญหา

4. เพื่อใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการปฏิบัติงานนิเทศ
ให้ไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์ได้อย่างแท้จริง

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนนั้นควรใช้
วิธีการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นสำรวจเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

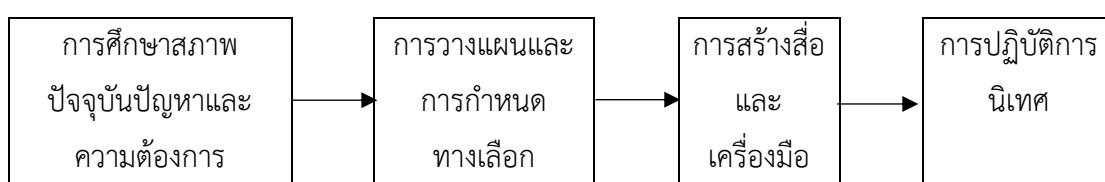
ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบข้อมูลในแต่ละเรื่องให้แน่ชัด

ขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบข้อมูลของปัญหาโดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหรือ
จุดหมายที่กำหนดเพื่อจะได้กำหนดเป้าหมายในการแก้ปัญหาได้ถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 4 จัดลำดับความสำคัญของปัญหาแต่ละชนิด เพื่อนำไปพิจารณา
ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก

การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การนำข้อมูลมาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา
สาเหตุของปัญหา และความต้องการมากำหนดกิจกรรมและแนวทางการปฏิบัติงานนิเทศ ซึ่งการ
วางแผนนั้นต้องให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานเหนือทุกระดับด้วยและควรมีขั้นตอนต่าง ๆ
ดังภาพที่ 2.2 และรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2.2 แสดงขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

ที่มา : ศุภชัย บุญสิทธิ์ (2556 : 34)

1. ขั้นเตรียมการวางแผน ควรดำเนินการโดยทำความเข้าใจขอบข่ายงานอำนาจ
หน้าที่บทบาทของผู้นิเทศแล้วจึงเริ่มจัดทำแผนและโครงการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน
โดยนำผลจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

มาจัดลำดับความสำคัญรวมทั้งศึกษานโยบาย วัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติของหน่วยเหนือเพื่อจัดทำแผนให้สนองตอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน

2. ขั้นลงมือปฏิบัติการวางแผน ในขั้นนี้ผู้บริหารควรจะได้มีการจัดประชุมครู โดยนำประเด็นปัญหาและความต้องการที่สำคัญ ซึ่งได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ รวมทั้งนโยบายของหน่วยงานเหนือมาพิจารณา เพื่อสรุปว่าในแต่ละปีโรงเรียนสามารถจัดการปัญหา หรือปรับปรุงพัฒนางานใดได้มากน้อยเพียงใด

3. ขั้นประสานการวางแผนต้องมีการทบทวนเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แนวปฏิบัติ และเวลาที่กำหนดแล้วจึงดำเนินการประสานคนและประสานงานเพื่อให้ฝ่ายต่าง ๆ สามารถดำเนินงานได้ด้วยดี

4. ขั้นเตรียมนำแผนไปปฏิบัติในขั้นนี้โรงเรียนควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน หรือทำแผนปฏิบัติงานออกมาเป็นรูปเล่ม และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเป็นหลักฐานเพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายและเพื่อสะดวกต่อการติดตามผลงานภายหลัง ซึ่งในแผนปฏิบัติงานนิเทศ ภายในโรงเรียนจะต้องประกอบด้วยโครงการซึ่งควรมีสาระสำคัญ ดังนี้

4.1 หลักการและเหตุผล

4.2 วัตถุประสงค์

4.3 เป้าหมาย

4.4 แผนดำเนินการ ประกอบด้วย

4.4.1 กิจกรรมสำคัญ

4.4.2 ปฏิทินปฏิบัติงาน

4.5 ทรัพยากรที่ต้องการ

4.6 การประเมินผล

4.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการปฏิบัติการนิเทศ

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อและเครื่องมือ

สื่อและเครื่องมือในการนิเทศการศึกษาจำแนกตามลักษณะใช้งานได้ 2 ชนิด คือ สื่อสำหรับใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ ซึ่งได้แก่ แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบประเมิน แบบสังเกต ตลอดจนแฟ้มทะเบียนผู้เรียน และสื่อสำหรับส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ได้แก่ กรณีตัวอย่าง การแสดง

บทบาทสมมุติ คู่มือครู ชุดการเรียน หนังสืออ่านประกอบ วารสารการนิเทศ ศูนย์วิชาการ ชุดฝึกอบรม นิทรรศการและเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ เป็นต้น

ในการจัดหาสื่อเพื่อใช้ในการนิเทศนั้น มีข้อที่ควรคำนึงเพื่อใช้ในการตัดสินใจหลายประการ ได้แก่

1. ควรคำนึงถึงความมุ่งหมายในการนิเทศอันเป็นผลมาจากการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
2. ควรคำนึงถึงลักษณะของเครื่องมือที่จะนำมาใช้ว่าเหมาะสมกับงานนิเทศมากน้อยเพียงใด มีข้อดีข้อเสียและข้อพึงระวังอย่างไรบ้าง
3. ในการสร้างสื่อควรคำนึงถึงเนื้อหาและรูปแบบเพื่อให้มั่นใจว่าเมื่อนำไปใช้งานแล้วจะบรรลุผลตามเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ

การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดในโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องนำหลักการนิเทศเทคนิคทักษะสื่อและเครื่องมือนิเทศไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคลากรผู้รับการนิเทศ เพื่อให้การปฏิบัติการนิเทศเป็นไปด้วยความเรียบร้อยผู้บริหารโรงเรียนควรดำเนินการ ดังนี้

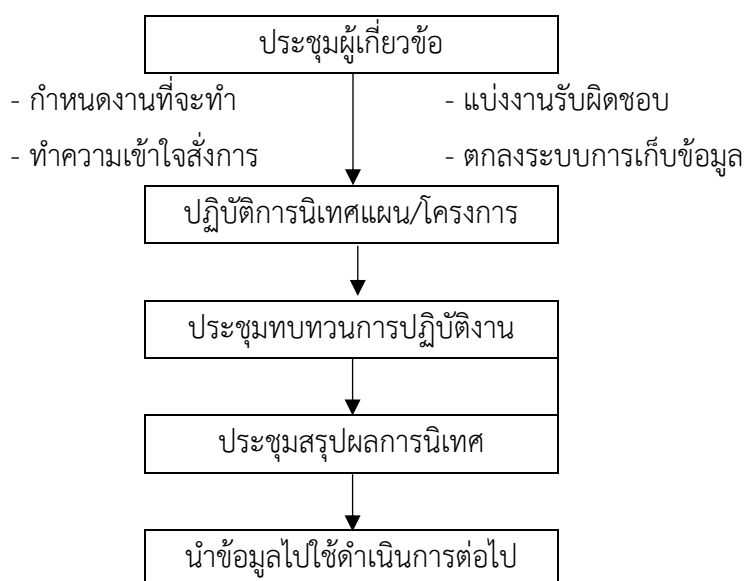
1. เตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศ ควรจัดให้มีการประชุมคณะปฏิบัติงานเพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการ กิจกรรม สื่อ เครื่องมือ การบันทึกผลการประเมินผลและการสรุปผลการนิเทศ
2. การปฏิบัติการนิเทศ ดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารไม่ควรละเลยเกี่ยวกับการส่งเสริมแรงใจ ให้กำลังใจ รับทราบปัญหาความต้องการของครูและนำเอาปัญหาความต้องการนั้นมาพิจารณาหาทางช่วยเหลือสนับสนุน ซึ่งในการปฏิบัติการนิเทศนี้ผู้บริหารจะให้การนิเทศทางตรง คือ ผู้นิเทศปฏิบัติการนิเทศด้วยตนเอง โดยปฏิบัติตามโครงการแผนงานและการใช้สื่อการนิเทศต่าง ๆ รวมทั้งวิธีการนิเทศที่เตรียมไว้หรือใช้การนิเทศทางอ้อม ซึ่งเป็นวิธีการนิเทศโดยใช้สื่อการนิเทศแทนผู้นิเทศ ได้แก่ การจัดส่งเอกสารแนะนำใช้คู่มือครู จุลสาร เทป สไลด์วิดีโอ เป็นต้น รวมทั้งการใช้วิทยากรที่เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ มาช่วยแนะนำก็ได้ในการปฏิบัติการนิเทศในโรงเรียนให้ได้ผลดีนั้น ศุภชัย บุญสิทธิ์ (2556 : 37) ได้นำเสนอขั้นตอนไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ประชุมผู้เกี่ยวข้อง

2. ปฏิบัติการนิเทศตามแผน/โครงการ
3. ประชุมทบทวนการปฏิบัติงาน
4. ประชุมสรุปผลการนิเทศ
5. นำข้อมูลไปใช้ดำเนินการต่อไป

ดังแสดงขั้นตอนตามภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 แสดงขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

ที่มา : ศุภชัย บุญสิทธิ์ (2556 : 34)

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล

การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การตรวจสอบความสำเร็จของโครงการกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้นิเทศควรประเมินผลตั้งแต่การเตรียมงานก่อนปฏิบัติการนิเทศเมื่อเริ่มปฏิบัติ ระหว่างปฏิบัติ และเมื่อสิ้นสุดโครงการ ขั้นตอนการประเมินควรประกอบด้วย

1. ชั้นเตรียมงาน ควรตรวจสอบความสมบูรณ์ของแผนงาน/โครงการ
2. ชั้นเตรียมปฏิบัติงาน ควรตรวจสอบปัจจัยบุคลากรสร้างความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติ
3. ชั้นระหว่างปฏิบัติงาน ตรวจสอบเพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคขณะปฏิบัติงาน

4. ขั้นสิ้นสุดโครงการ ตรวจสอบผลรวมการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ซึ่งในการประเมินโครงการนั้น ควรประเมินทั้งผลสัมฤทธิ์ ผลของการปฏิบัติงานตามโครงการและปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามโครงการด้วย

5. ขั้นสรุปและรายงานผล ควรดำเนินการหลังจากประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้วแล้วตามหัวข้อ ดังนี้

5.1 ชื่อโครงการ

5.2 วัตถุประสงค์

5.3 เป้าหมาย

5.4 ปัญหาและอุปสรรค

5.5 ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.7 ผู้รับผิดชอบโครงการ

5.8 ผู้รายงาน

นันทพร พนาตรีสวัสดิ์ (2559 : 21) ได้เสนอกระบวนการนิเทศภายในมีขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผน:

1.1 กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาคุณภาพครู การปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้

1.2 กำหนดขอบเขตของการนิเทศ เช่น วิชาที่ต้องการเน้น กลุ่มเป้าหมาย

1.3 กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ

1.4 กำหนดทรัพยากรที่จำเป็น เช่น งบประมาณ บุคลากร

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล:

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันของโรงเรียน เช่น ผลการเรียนของนักเรียน ข้อมูลจากการประเมินครู ความคิดเห็นของผู้ปกครอง

2.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล อาจเป็นการสอบถาม การสังเกตการณ์ การวิเคราะห์เอกสาร หรือการใช้เครื่องมือวัดต่างๆ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล:

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และโอกาสในการพัฒนา

- 3.2 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับมาตรฐานที่กำหนดไว้
- 4. การวางแผนการพัฒนา:
  - 4.1 กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพ
  - 4.2 กำหนดกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ
  - 4.3 กำหนดผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรม
  - 4.4 กำหนดระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม
- 5. การดำเนินการ:
  - 5.1 ดำเนินกิจกรรมตามแผนที่วางไว้
  - 5.2 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ
- 6. การประเมินผล:
  - 6.1 ประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
  - 6.2 วิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน และบทเรียนที่ได้
- 7. การปรับปรุงและพัฒนา:
  - 7.1 ปรับปรุงแผนการดำเนินงานตามผลการประเมิน
  - 7.2 พัฒนาแนวทางใหม่ๆ เพื่อให้การนิเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ณัฐกัญญ์ ใจกันทา (2560 : 15) ได้กล่าวถึง กระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ 8 ขั้นตอน

ดังนี้

- 1. การวางแผน กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขตของการนิเทศ
- 2. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการเรียนการสอน เช่น ผลการเรียนของนักเรียน ข้อมูลจากการสังเกตการสอน และความคิดเห็นของครู
- 3. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน และปัญหาที่เกิดขึ้น
- 4. การวางแผนการพัฒนา วางแผนกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5. การปฏิบัติการ ดำเนินกิจกรรมที่วางแผนไว้
- 6. การประเมินผล ประเมินผลการดำเนินงานและปรับปรุงกระบวนการนิเทศ

Harris (1985 : 28) ได้เสนอกระบวนการนิเทศเป็น 6 ขั้นตอน คือ

1. ประเมินสภาพการทำงาน เป็นกระบวนการศึกษาถึงสภาพต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูล ที่จำเป็นที่จะนำมาเป็นตัวกำหนดถึงความต้องการจำเป็นเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งประกอบด้วย งานต่อไปนี้คือ

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการศึกษาหรือพิจารณาธรรมชาติและความสัมพันธ์ของ สิ่งต่าง ๆ

1.2 สังเกตสิ่งต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบถี่ถ้วน

1.3 ทบทวนและตรวจสอบสิ่งต่าง ๆ ด้วยความระมัดระวัง

1.4 วัดพฤติกรรมการทำงาน

1.5 เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน

2. จัดลำดับความสำคัญของงาน เป็นกระบวนการกำหนดเป้าหมายจุดประสงค์ และกิจกรรมต่าง ๆ ตามลำดับความสำคัญ ประกอบด้วย

2.1 กำหนดเป้าหมาย

2.2 ระบุจุดประสงค์ในการทำงาน

2.3 กำหนดทางเลือก

2.4 จัดลำดับความสำคัญ

3. ออกแบบวิธีการทำงาน เป็นกระบวนการวางแผนหรือกำหนดโครงการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย

3.1 จัดสายงานให้ส่วนประกอบต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน

3.2 หาทฤษฎีหรือแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ

3.3 เตรียมการต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะทำงาน

3.4 จัดระบบการทำงาน

3.5 กำหนดแผนในการทำงาน

4. จัดสรรทรัพยากร เป็นกระบวนการกำหนดทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการทำงาน ประกอบด้วย

4.1 กำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ตามความต้องการของบุคคลหรือโครงการต่าง ๆ

4.2 จัดสรรทรัพยากรไปให้หน่วยงานต่าง ๆ

4.3 กำหนดทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้สำหรับจุดมุ่งหมายบางประการ

- 4.4 ออกแบบทรัพยากร
- 4.5 มอบหมายบุคลากรให้ทำงานในแต่ละโครงการหรือแต่ละเป้าหมาย
- 5. ประสานงาน เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับคน เวลา วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกทุก ๆ อย่างเพื่อจะทำให้การเปลี่ยนแปลงบรรลุผลสำเร็จ ได้แก่
  - 5.1 ประสานการปฏิบัติงานในฝ่ายต่าง ๆ ให้ดำเนินการไปด้วยความราบรื่น
  - 5.2 สร้างความกลมกลืนและความพร้อมเพรียงกัน
  - 5.3 ปรับการทำงานในส่วนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพให้มากที่สุด
  - 5.4 กำหนดเวลาในการทำงานในแต่ละช่วง
  - 5.5 สร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น
- 6. นำสู่การปฏิบัติเป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติเพื่อให้เกิดสภาพที่เหมาะสมสามารถบรรลุผลแห่งการเปลี่ยนแปลงให้มากที่สุด ได้แก่
  - 6.1 การแต่งตั้งบุคลากร
  - 6.2 กำหนดแนวทางหรือกฎเกณฑ์ในการทำงาน
  - 6.3 กำหนดแบบแผนเกี่ยวกับเวลา ปริมาณ หรืออัตราเร็วในการทำงาน
  - 6.4 แนะนำการปฏิบัติงาน
  - 6.5 ชี้แจงกระบวนการทำงาน
  - 6.6 ตัดสินใจหาทางเลือกในการปฏิบัติงาน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ขั้นตอนสำคัญของกระบวนการนิเทศภายใน คือ การวางแผน กำหนดเป้าหมาย, วัตถุประสงค์, ขอบเขต, และทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงาน เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของโรงเรียน เช่น ผลการเรียนของนักเรียน, ข้อมูลจากการประเมินครู วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และโอกาสในการพัฒนา กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ดำเนินกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อดูว่าบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ และวิเคราะห์ผลเพื่อนำไปปรับปรุงและปรับปรุงแผนการดำเนินงานและพัฒนาแนวทางใหม่ๆ เพื่อให้การนิเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.1.5 เทคนิคการนิเทศการศึกษา

ในการปฏิบัติการนิเทศการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษามีเทคนิคในการนิเทศที่น่าสนใจ ดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2556 : 10 - 12)

1. เทคนิคการนิเทศการจัดการเรียนการสอนแบบการสอนแนะ (Coaching Techniques) เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำหรือเรียนรู้จากผู้ชำนาญ

(Coach) ในลักษณะที่ได้รับคำแนะนำหรือเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงาน ดังนี้

หลักการสำคัญการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching Techniques)

1. การเรียนรู้วิธีการทำงาน/พัฒนางานจากผู้เชี่ยวชาญ
2. ลักษณะการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานโดยมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำอย่างใกล้ชิด

3. ผู้เป็น Coach หรือผู้เชี่ยวชาญ มีความเชี่ยวชาญเพียงพอที่จะเป็น ผู้แนะนำ

4. บรรยากาศของการ Coaching เป็นบรรยากาศของความเป็นกัลยาณมิตร

ขั้นตอนดำเนินการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching Techniques)

1. ศึกษาข้อมูลของผู้ที่รับการแนะนำ เป็นต้นว่า จุดเด่น ผลงานเด่น ความชอบ อคติ จุดอ่อน จุดที่จะต้องปรับปรุง ข้อมูลต่าง ๆ ควรบันทึกไว้อย่างมีระบบที่เหมาะสม

2. นำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสร้างสัมพันธภาพ ได้แก่ การชมเชยหรือการสร้างบรรยากาศ เพื่อการเชื่อมโยงไปสู่ขั้นตอนต่อไป

2. เทคนิคการนิเทศแบบพาคิดพาทำ เทคนิคการนิเทศแบบพาคิดพาทำเป็นเทคนิคที่สนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนเป็นลักษณะที่ครูได้ปฏิบัติจริง โดยมีแนวคิดในการนิเทศเพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 ครูต้องมีประสบการณ์การเรียนรู้แบบเดียวกับที่ครูจะนำไปจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

2.2 ครูควรได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือให้สามารถสร้างทักษะการเรียนรู้จากการสอนของตนเอง

2.3 ครูควรได้รับโอกาสที่จะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในและต่างพื้นที่ โดยการพาคิด พาทำจากผู้นิเทศ

หลักการสำคัญเทคนิคการนิเทศแบบพาคิด พาทำ

1. การที่พัฒนางานได้ดีต้องมีเพื่อนคู่คิดที่เป็นกัลยาณมิตร

2. การคิดร่วมกัน/การทำงานร่วมกัน ทำให้การทำงานมีความสุข และประสบผลสำเร็จ

3. การทำงานที่ยาก ถ้ามีเพื่อนที่มีความชำนาญและมีความสามารถ ในการปฏิบัติงานจะทำให้งานประสบผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์เทคนิคการนิเทศแบบพาคิด พาทำ

1. เพื่อให้ผู้รับการนิเทศ และผู้นิเทศ ตระหนักในความสำคัญของความเป็นกัลยาณมิตรต่อการทำงาน

2. เพื่อให้ผู้รับการนิเทศ มีความตระหนักในความสำคัญของการทำงานแบบพาคิดพาทำ

3. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามเป้าหมาย

ขั้นตอนสำคัญ

1. สะท้อนความคิดสำคัญของผู้รับการนิเทศ และผู้นิเทศ เกี่ยวกับ การนิเทศในปัจจุบันโดยใช้ “กิจกรรมสืบประสบการณ์ สานความคาดหวัง” ของผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศในด้านการนิเทศที่ผ่านมา วิเคราะห์จุดเหมือนและจุดต่างของความรู้สึกและความคาดหวังของแต่ละฝ่าย

2. ผู้รับการนิเทศวิเคราะห์ลักษณะของการนิเทศว่า การนิเทศที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศในเรื่องที่นิเทศแล้วมีความสุข หรือมีความทุกข์อย่างไร และประเมินความทุกข์สุขนั้น

3. ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศระดมความคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้นิเทศที่ดีว่าควรมีลักษณะอย่างไร

4. ผู้นิเทศเสนอคุณสมบัติพื้นฐานของกัลยาณมิตร 7 ประการ ซึ่งเป็นคุณสมบัติพื้นฐานตามภูมิปัญญาไทย

5. สรุปวิธีการนิเทศแบบกัลยาณมิตรร่วมกัน

6. ผู้นิเทศเสนอแนะให้ผู้รับการนิเทศวิเคราะห์ว่ามีสิ่งใดที่ต้องการพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น (โดยใช้คำถามกระตุ้น) เขียนลงบนกระดาษใหญ่

7. ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศเรียงลำดับความต้องการ/ความจำเป็นของตนเอง และเลือกสิ่งที่จะพัฒนาตนเอง เพียง 1 - 2 เรื่อง จัดทำเป็นโครงการของแต่ละคน (ผู้นิเทศเสนอแนวคิดในการทำโครงการและให้ผู้รับการนิเทศจัดทำโครงการเอง)

8. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศวางแผน กำหนดวิธีการ/ระยะเวลา การพัฒนาร่วมกัน

9. ผู้นิเทศเตรียมการพัฒนา และดำเนินการพัฒนาผู้รับการนิเทศเป็นระยะ ๆ เอกสารแนวทางการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามที่กำหนด โดยให้ผู้รับการนิเทศนำไปปฏิบัติและกลับมาสะท้อนความคิดเห็นนำเสนอผลการทำงาน วิเคราะห์อุปสรรค/ปัญหา และวางแผนร่วมกัน แก้ปัญหาและดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนครบตาม กระบวนการพัฒนาที่วางแผนไว้

10. ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศจัดทำแฟ้มสะสมงาน เพื่อดูการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

11. ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศ สรุปการดำเนินการร่วมกันเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุง แก้ไขชื่นชมผลงานร่วมกัน

12. ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศ หาเวทีในการเสนอผลงานเพื่อเผยแพร่ต่อไป

จิตติมา วรรณศรี. (2557 : 16) ได้สรุป เทคนิคการนิเทศการศึกษาโดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การนิเทศครูเป็นกลุ่ม ช่วยให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สร้างความร่วมมือ และเกิดแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง

2. การนิเทศครูเป็นรายบุคคล ช่วยให้เข้าใจปัญหาและความต้องการของครูแต่ละคน อย่างเฉพาะเจาะจง สามารถให้คำแนะนำที่ตรงจุด

Harris (1985 : 17) ได้แบ่งกิจกรรมสำหรับการนิเทศการศึกษาออกเป็น 26 ประการ คือ

1. การระดมสมอง เป็นการประชุมเพื่อรวมความคิดของผู้เข้าร่วมประชุม จะเป็นกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มเล็กก็ได้ คุณภาพของงานจะขึ้นอยู่กับความสามารถและประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมประชุม

2. การประชุมกลุ่มย่อย เป็นการประชุมกลุ่มขนาด 5 - 3 คนเพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสพูด ควรจะจัดเป็นวงกลมเพื่อให้ทุกคนได้เห็นหน้ากัน มีความสนใจและ มีส่วนร่วมในการประชุมให้มากที่สุด

3. คณะกรรมการ เป็นการทำงานตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง

4. การสาธิต เป็นการทำให้ดูตามกระบวนการอย่างเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อให้ผู้รับการนิเทศเกิดความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่ทำให้นั้น

5. การทดลองปฏิบัติการ เป็นการทดลองเพื่อค้นหาข้อสรุปในบางเรื่อง
6. การฝึกปฏิบัติ เป็นการให้ผู้รับการนิเทศได้ทำงานจริง ๆ
7. การอภิปราย เป็นการให้คนที่มีความรู้ความสนใจในเรื่องเดียวกันมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้ได้ข้อสรุปอย่างใดอย่างหนึ่ง
8. การจัดนิทรรศการ เป็นการให้เห็นกิจกรรมต่าง ๆ ให้ปรากฏแก่สายตาคนหมู่มาก
9. การจัดทัศนศึกษา เป็นการออกไปชมสถานที่ต่าง ๆ ที่อยู่นอกชุมชนออกไปเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงมากที่สุด
10. ภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ในการให้ความรู้โดยใช้ภาพยนตร์หรือโทรทัศน์เป็นสื่อกลาง
11. ประสบการณ์ตรง เป็นกิจกรรมที่วางแผนให้ผู้รับการนิเทศได้ร่วมรับผิดชอบและปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง
12. การบำบัด เป็นการดำเนินการเพื่อจัดปัญหาสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้หมดไปจากผู้รับการนิเทศ
13. การสัมภาษณ์แบบกำหนดหัวข้อ เป็นการสัมภาษณ์ที่ได้วางโครงร่างของคำถามไว้ก่อนว่าจะถามอะไรบ้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับเป้าหมายที่วางไว้ให้มากที่สุด
14. การสัมภาษณ์เฉพาะเรื่อง เป็นการสัมภาษณ์ในเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องย่อย ๆ แต่ต้องการข้อมูลโดยละเอียดลึกซึ้ง
15. การสัมภาษณ์ทางอ้อม เป็นการสัมภาษณ์ชนิดที่ไม่ต้องกำหนดหัวข้อไว้ แต่ต้องการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ระบายความในใจออกมาให้มากที่สุด
16. การเยี่ยมชั้นเรียน เป็นการช่วยให้ครูที่มีจุดอ่อนและต้องการความช่วยเหลือไปครูที่มีทักษะตรงกับที่ต้องการสอน ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างครูด้วยกัน แต่จะต้องแจ้งจุดหมายของการไปสังเกตการสอน และหลังจากนั้นต้องมีการอภิปรายร่วมกันเพื่อปรับปรุงการสอนของผู้สังเกตและครูผู้สอน
17. การบรรยาย เป็นการถ่ายทอดความรู้ต่อกลุ่มใหญ่เพื่อให้ผลดียิ่งขึ้นควรมีภาพประกอบและแสดงท่าทางประกอบ
18. การประชุม เป็นการพบปะของกลุ่มคน เพื่อกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง และมีวาระการประชุมเป็นแนวทางในการประชุม

19. การสังเกต เป็นการสังเกตเพื่อวิเคราะห์ ซึ่งจะมีผลต่อผู้ถูกสังเกตมากกว่า ผู้สังเกต
  20. การอ่าน เป็นการส่งเสริมศึกษาหาความรู้ ให้กว้างขวางและทันสมัยโดยการใช้เอกสารให้ความรู้
  21. การสังคัม เป็นการนำเอาบุคคลต่าง ๆ เข้าหากัน เพื่อมีมิตรภาพโดยมีจุดประสงค์ คือ การพักผ่อนหย่อนใจ การพบปะสังสรรค์ การติดต่อสื่อสาร ช่วยลดความขัดแย้ง
  22. การบันทึกเสียง เป็นวิธีการหนึ่งของการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อความ แล้วนำมาเปิดฟังใหม่อีกครั้ง
  23. การประชุมปรึกษาหารือ เป็นการแสดงความคิดเห็นอย่างมีรูปแบบ อาจจะเป็นลักษณะของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือโต้แย้งในด้านความคิดเห็นก็ได้ ซึ่งให้คุณค่าในการสื่อความรู้และพัฒนาความรู้
  24. การแสดงบทบาทสมมติ เป็นการใช้กลุ่มย่อยที่ประกอบด้วยสมาชิก 2 - 3 คน เตรียมการแสดงด้วยการเลือกปัญหาที่สมาชิกในกลุ่มสนใจ นำมาแสดงเพื่อให้เกิดความคิดความเข้าใจที่ตรงกัน
  25. การทดสอบ เป็นการใช้เครื่องมือหลาย ๆ ชนิดเพื่อวัดผลและประเมินผล เพื่อให้ได้ผลออกมาใช้เป็นวัสดุติบการปรับปรุงงานต่อไป
  26. การเขียน เป็นกิจกรรมที่ใช้เป็นศูนย์กลางต่อระบบการสื่อสารของโรงเรียน ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจทางด้านต่าง ๆ
- สรุปได้ว่า วิธีการนิเทศแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การนิเทศเป็นกลุ่ม ใช้นิเทศเมื่อผู้รับการนิเทศมีปัญหาพร้อมกันต้องการให้นิเทศในเรื่องเดียวกัน มีวิธีการ ได้แก่ การประชุมอภิปราย การอบรม สัมมนา การฝึกปฏิบัติการ การสาธิตการสอน การแจกเอกสาร จัดทำป้ายนิเทศ การร่วมทำงานโดยทำให้ดูเป็นตัวอย่าง การเยี่ยมโรงเรียน การศึกษานอกสถานที่ การตอบปัญหา การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การจัดห้องสมุดเฉพาะวิชา การจัดนิทรรศการและกิจกรรมต่าง ๆ การจัดประชุม ผู้ร่วมอาชีพ 2) การนิเทศเป็นรายบุคคล เป็นการนิเทศตัวต่อตัวทั้งนี้ผู้รับการนิเทศมีปัญหาไม่เหมือนคนอื่น ไม่อยากให้ผู้อื่นล่วงรู้ปัญหาของตนเองหรือบางครั้งผู้รับการนิเทศต้องการจะให้ผู้อื่นช่วยเหลือตน เป็นกรณีพิเศษ มีวิธีการ ได้แก่ การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การปรึกษาหารือหรือการสัมภาษณ์ การแสดงการสอนในชั้นเรียน การแนะนำหนังสือให้อ่าน การช่วยครูเลือกสื่อการสอน และการแก้ปัญหาเฉพาะราย

2.1.6 การนิเทศภายในโรงเรียน

1) ความหมายและกระบวนการของการนิเทศภายในโรงเรียน

วัชรา เล่าเรียนดี (2556 : 27 - 28) ยังได้เสนอถึง กระบวนการนิเทศภายในที่เป็น การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรงดังนี้

1. วางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
2. เลือกประเด็นหรือเรื่องที่น่าสนใจจะปรับปรุงและพัฒนา
3. นำเสนอโครงการที่พัฒนาและขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้บริหารโรงเรียน ได้ทราบเพื่ออนุมัติการดำเนินการ
4. ให้ความรู้หรือแสวงหาความรู้จากเอกสารต่าง ๆ และการจัดฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการสังเกตการสอนในชั้นเรียนและความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอน และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ
5. จัดทำแผนการนิเทศ กำหนดวันเวลาที่ จะสังเกตการสอน ประชุมปรึกษาหารือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์
6. ดำเนินการตามแผนการนิเทศที่ได้วางไว้โดยครูและผู้นิเทศ
7. สรุปและประเมินผลการปรับปรุงและพัฒนา รายงานผลสำเร็จ

จุไรรัตน์ สุดรุ่ง (2559 : 28) กล่าวว่า การนิเทศภายใน คือ กิจกรรมที่บุคลากรทางการศึกษาทุกคนมาร่วมกันทำ เพื่อช่วยให้ครูพัฒนาตนเองและการสอนให้ดียิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมายหลักคือ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทุกคนในโรงเรียนต้องร่วมมือกัน ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้บริหาร หรือบุคลากรอื่น ๆ ช่วยให้ครูมีความรู้ความสามารถในการสอนมากขึ้น เช่น การใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผล และประเมินผล ทำให้การเรียนการสอนตรงกับความ ต้องการของผู้เรียนมากขึ้น และมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพและคุณลักษณะที่ดีตามที่หลักสูตรกำหนด

แจ่มนภา ล้ำจุมจัง. (2559 : 14) กล่าวว่า การนิเทศภายในเป็นเหมือนการโค้ช ส่วนตัวที่คอยให้คำแนะนำและกำลังใจแก่ทั้งครูและนักเรียน เพื่อให้ทุกคนสามารถพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ จุดสำคัญคือ การให้คำแนะนำ ไม่ใช่แค่การบอกว่าผิดหรือถูก แต่เป็นการชี้แนะแนวทางในการปรับปรุง มีความเป็นกันเอง การให้คำแนะนำต้องทำด้วยความจริงใจและเข้าใจ

ซึ่งกันและกัน การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การนิเทศไม่ใช่แค่ครั้งเดียว แต่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมุ่งเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามที่ต้องการ

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2560 : 18) ได้กล่าวว่าการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันของผู้บริหารและบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนในการที่จะปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มพลังการปฏิบัติงานของครู โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ครูเกิดการพัฒนาและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ มีความพอใจและมั่นใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สูงขึ้น

Glickman (2004 : 6) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นแนวความคิดกับการงานและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับเรื่องหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมการสอน และการพัฒนาครู รวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อปรับปรุงการสอนของครูและเพิ่มศักยภาพของผู้เรียน กระบวนการนี้เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และดำเนินไปอย่างเป็นระบบ โดยสามารถแบ่งขั้นตอนสำคัญได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน วิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับโรงเรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความพึงพอใจของครูและผู้บริหาร ระบุปัญหาและความต้องการ กำหนดปัญหาและความต้องการที่ต้องการแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการของครู และวิเคราะห์สาเหตุ หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางแก้ไขที่ตรงจุด
2. การวางแผนการนิเทศ กำหนดกิจกรรม วางแผนกิจกรรมที่จะดำเนินการ เช่น การอบรมครู การสังเกตการณ์การสอน การให้คำปรึกษา จัดลำดับขั้นตอน กำหนดลำดับของกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกัน และจัดทำโครงการ สร้างโครงการนิเทศภายในโรงเรียนที่ชัดเจน
3. การปฏิบัติการนิเทศ ดำเนินกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ ใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการนิเทศ เช่น แบบสังเกตการณ์ แบบประเมินและให้คำปรึกษาแก่ครูเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเอง
4. การประเมินผล ประเมินผลสัมฤทธิ์ ตรวจสอบว่ากิจกรรมที่ดำเนินการไปบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ประเมินความพึงพอใจ สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้บริหาร

และปรับปรุง นำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการนิเทศในครั้งต่อไป

2.1.7 แนวทางการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน

สำหรับแนวทางการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนได้มีนักวิชาการการศึกษาเสนอแนวทางในการจัดการนิเทศภายในไว้ 4 วิธีการ (Allan, 1994 : 135 - 148) คือ

1. การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) เป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการปรับปรุงการสอนของครูอย่างเข้มข้นต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบมีการกระทำอย่างรอบคอบทุกขั้นตอน และทำให้ครบกระบวนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศแบบคลินิกควรดำเนินการโดยผู้นิเทศที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนและผ่านการอบรมมาทางด้านเทคนิควิธีการนิเทศโดยตรง ซึ่งผู้นิเทศจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถพอที่จะให้คำแนะนำสาธิตวิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมแก่ครูได้ โดยมีลักษณะที่สำคัญของการนิเทศดังนี้

- 1.1 เป็นเทคโนโลยีในการปรับปรุงการเรียนการสอน
- 1.2 เป็นส่วนสำคัญที่แทรกอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน
- 1.3 เป็นกระบวนการที่มีเป้าหมายวัตถุประสงค์ชัดเจนโดยเชื่อมโยงระหว่างความต้องการของโรงเรียนและความต้องการความก้าวหน้าในวิชาชีพของครูในโรงเรียน
- 1.4 เป็นกระบวนการที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานในวิชาชีพระหว่างครูและผู้นิเทศ
- 1.5 เป็นกระบวนการที่จะต้องมีความเข้าใจ เชื่อถือซึ่งกันและกันโดยสะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจ การสนับสนุนซึ่งกันและกัน และความผูกพันในการที่จะพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้า
- 1.6 เป็นกระบวนการที่เป็นระบบถึงแม้ว่าการดำเนินการจะต้องยืดหยุ่นมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการอย่างต่อเนื่อง
- 1.7 เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ เชื่อมโยงระหว่างความจริงกับอุดมการณ์
- 1.8 เป็นกระบวนการที่อยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าผู้นิเทศคือผู้ที่มีความรู้อย่างแท้จริงเกี่ยวกับการวิเคราะห์การสอนและการเรียนรู้รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อการปฏิบัติงานนิเทศเพื่อให้มีประสิทธิภาพและครูมีความพึงพอใจต่อการนิเทศที่ได้รับ ตามลักษณะที่สำคัญ ดังกล่าวข้างต้นผู้นิเทศจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการนิเทศและควรนำทักษะด้านเทคนิคในการนิเทศที่ฝึกฝนมาแล้วไปใช้ กล่าวคือผู้นิเทศควรยึดแนวทางเชิงวิทยาศาสตร์ เชิงความมีเหตุผล

และเชิงการใช้ศาสตร์อย่างมีศิลป์เป็นหลักการในการปฏิบัติสำหรับการนำเอาวิธีการนิเทศแบบคลินิกไปใช้นั้นผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศควรผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักการและเทคนิคในการนิเทศแบบคลินิก และเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ และประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ผู้นิเทศและครูที่ต้องการรับการนิเทศแบบนี้จะต้องประชุมทำความเข้าใจในวิธีการและขั้นตอนของการนิเทศร่วมกัน แล้วเขียนโครงการเสนอผู้บริหารให้รับทราบและต้องมีการรายงานประเมินผลความก้าวหน้าของการนิเทศต่อผู้บริหาร

2. การนิเทศแบบเพื่อนร่วมวิชาชีพ (Cooperative Professional Development)

เป็นทางเลือกของการนิเทศอีกรูปแบบหนึ่งสำหรับครูที่ไม่พึงประสงค์จะรับการนิเทศรูปแบบอื่น โดยเป็นกระบวนการที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตกลงทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาวิชาชีพด้วยการสังเกตการสอนในชั้นเรียน การให้ข้อมูลย้อนกลับ การอภิปรายแสดงความคิดเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงวิชาชีพ ซึ่งครูสามารถเลือกวิธีการพัฒนาวิชาชีพของกลุ่มได้หลายวิธี โดยมีลักษณะของการนิเทศ ดังนี้

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศมีความเป็นทางการและเป็นเรื่องของโรงเรียนหรือสถาบันในระดับหนึ่ง นั่นคือ มีการดำเนินการในโรงเรียนโดยบุคลากรในโรงเรียนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีกระบวนการทำงาน มีการแลกเปลี่ยน สังเกตการสอนในชั้นเรียนซึ่งกันและกัน และมีความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนที่ใกล้ชิดกัน

2.2 การจับคู่กันสังเกตการสอนอย่างน้อย 2 ครั้งหรือมากกว่า 2 ครั้ง ตามความจำเป็น และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับภายหลังการสังเกตการสอน

2.3 เน้นความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานถึงแม้ว่าผู้บริหารหรือผู้นิเทศอาจมีส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการและติดตามดูแลโครงการเป็นบางครั้งหรือเข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียนจัดประชุมอภิปราย โดยเข้าร่วมโครงการด้วยโดยตลอดก็ได้

2.4 เน้นความสัมพันธ์ที่ติดต่อกัน ไม่มีการประเมินมาเกี่ยวข้อง การนิเทศในรูปแบบนี้ก็เพื่อให้การชมเชยผู้ปฏิบัติไม่ใช่ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยมาตรฐาน ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการนิเทศดังกล่าวจึงไม่ควรนำไปใช้ในกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูสำหรับการที่จะนำเอาการนิเทศแบบเพื่อนร่วมวิชาชีพไปใช้นั้นผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโครงการและติดตามการปฏิบัติงานแบบนี้จะต้องมีการทบทวนครูที่สนใจเข้าร่วมโครงการซึ่งครูที่ควรได้รับการทบทวนนั้นควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการสอนและครูที่เข้าร่วม

โครงการนั้นจะต้องมีการกำหนดความคาดหวังร่วมกันว่าอยากได้อะไรจากกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน

3. การนิเทศแบบพัฒนาตนเอง (Self - Directed Development) เป็นกระบวนการนิเทศอีกแบบหนึ่งที่ครูสามารถทำงานได้โดยอิสระเป็นผู้นำทางในการพัฒนาวิชาชีพของตนเองด้วยตนเอง โดยการวางแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพการสอนของตนและดำเนินการตามโครงการ ที่วางไว้ซึ่งประกอบด้วยเป้าหมายวิธีการในการพัฒนาตนเอง แหล่งทรัพยากรที่ต้องการ วิธีการประเมินผล และความช่วยเหลือจากผู้บริหารที่ครูต้องการ โดยลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบพัฒนาตนเองมีดังนี้

3.1 ครูที่ทำงานคนเดียวอย่างอิสระตามโครงการพัฒนาวิชาชีพที่ตนเองวางแผน

3.2 การกำหนดเป้าหมายควรเกิดจากความต้องการของครูในการประเมินผลการปฏิบัติวิชาชีพตนเอง ซึ่งควรพัฒนาและกระทำตามเป้าหมายของหลักการปรับปรุงวิชาชีพการสอนและเป้าหมายที่กำหนดขึ้นนั้นไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน

3.3 ครูสามารถใช้วิธีการหลาย ๆ อย่างเพื่อทำงานให้สนองต่อเป้าหมายที่ตนเองได้ตั้งไว้กล่าวคือสามารถตัดสินใจเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลรวมทั้งประสบการณ์ที่เหมาะสมหลาย ๆ อย่าง ได้แก่ การบันทึกเทป หรือวิดีโอเทปการสอนของข้อมูลย้อนกลับจากนักเรียน เป็นต้น ในส่วนของวิธีการนำเอาการนิเทศแบบพัฒนาตนเองไปใช้นั้นครูผู้เสนอโครงการจะต้องเป็นผู้เสนอโครงการต่อผู้บริหารด้วยตนเองโดยโครงการควรประกอบไปด้วยสาระที่สำคัญ ได้แก่ เป้าประสงค์ในการทำให้วิชาชีพของตนเองเจริญก้าวหน้า มีวิธีการ และทรัพยากรที่จะใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายซึ่งสามารถเลือกได้หลายวิธี เช่น การประชุม การสังเกต การบันทึกเทปการสอน การเข้ารับการอบรม เป็นต้น หลังจากนั้นครูผู้ดำเนินโครงการก็ปฏิบัติตามโครงการจนเสร็จสิ้น แต่ในระหว่างนั้นอาจต้องปรึกษาหารือและรายงานผลความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานต่อผู้บริหารเป็นระยะ ๆ เพื่อเมื่อหากมีปัญหาเกิดขึ้นจะได้หาวิธีการแก้ไขต่อไป

4. การนิเทศแบบควบคุมเชิงบริหาร (Administrative Monitoring) เป็นการนิเทศโดยที่ผู้บริหารเป็นผู้นิเทศด้วยตนเอง โดยการเข้าเยี่ยมชั้นเรียนในระยะเวลาสั้น ๆ อย่างไม่เป็นทางการเท่าใด แต่ต้องมีการวางแผนก่อนการเข้าเยี่ยม และการให้คำปรึกษาหลังการเข้าเยี่ยมชั้นเรียนแล้วโดยมีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้

4.1 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูที่สนใจในวิธีการนิเทศแบบนี้ได้มีโอกาสอภิปรายหรือพูดจาปรึกษาหารือร่วมกับตนเองในลักษณะบรรยากาศแบบเปิดกว้างเป็นประชาธิปไตยเพื่อให้ครูและตัวผู้บริหารเองมีความชัดเจนในทุกเรื่องที่จะดำเนินการต่อไป เช่น

4.1.1 พฤติกรรมใดที่ครูควรได้รับรู้ก่อนว่าในขณะที่เข้าเยี่ยมชั้นผู้บริหารชอบให้ครูปฏิบัติแบบไหน เช่น ให้มีการเชิญเข้าห้องเรียน ให้ครูสอนต่อไประหว่างที่มีการเยี่ยม ชั้นเรียน เป็นต้น

4.1.2 ชนิดของข้อมูลย้อนกลับประเภทใดที่ครูควรได้รับ ทั้งนี้เพราะครูที่ได้รับการเยี่ยมชั้นเรียนมักกระวนกระวายใจที่จะรับทราบความรู้สึกของผู้เยี่ยมและจะช้ำกับข้อมูลย้อนกลับ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีการบันทึกเยี่ยมชั้นเรียนให้แก่ครูทุกครั้ง

4.2 ควรมีการวางแผนจัดตารางปฏิบัติการเพื่อให้มีการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอและเป็นกระบวนการ

4.3 การนิเทศควรเป็นไปในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะการไปเยี่ยมชั้นเรียนในเวลาสั้น ๆ มีความจำเป็นต้องเน้นการสังเกตเฉพาะจุดที่เกี่ยวกับการเรียนและดูว่าอะไรเป็นอุปสรรคทำให้การสอนไม่คล่องตัวเท่าที่ควร โดยผู้บริหารต้องตระหนักอยู่เสมอว่าตนเองจะต้องมุ่งสังเกตเรื่องการเรียนของเด็กเป็นสำคัญพยายามหลีกเลี่ยงการทำให้ครูไขว้เขวไปในเรื่องอื่น ๆ โดยสิ่งที่คุณบริหารควรสังเกตเมื่อมีการเยี่ยมชั้นเรียน ได้แก่

4.3.1 รูปแบบการเรียนการสอนแบบใดที่ครูพยายามนำไปใช้

4.3.2 มีผู้เรียนตั้งใจและไม่ตั้งใจเรียนจำนวนเท่าใด

4.3.3 ผู้เรียนทราบและมีความเกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้เพียงใด

4.3.4 ผู้เรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของเขา

การนิเทศแบบควบคุมเชิงบริหารจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดถ้ามีการนำผลจากการนิเทศมาใช้ใน 2 มิติด้วยกัน กล่าวคือ มิติแรกการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเพื่อครูจะได้นำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของตน และอีกมิติหนึ่งเป็นหน้าที่ผู้บริหารนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ขึ้นมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินการบริหารงานของตนเอง เพื่อพัฒนาโปรแกรมการสอนและปรับปรุงบรรยากาศของโรงเรียนให้ดีขึ้น ข้อมูลย้อนกลับที่ให้แก่ครูนั้นควรเป็นข้อความที่เป็นทั้งทางบวกและทางลบพอ ๆ กัน นอกจากนี้ผู้บริหารควรเสริมแรงแก่ครูที่ประสบผลสำเร็จในการสอนด้วยการชื่นชม

สรุปได้ว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในของโรงเรียนสามารถนำเอาแนวทางจากการนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียนของตนเองได้แต่ทั้งนี้ในการเลือก

แนวทางใดแนวทางหนึ่งควรจะมาจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการตัดสินใจไม่ใช่จากผู้บริหาร แต่เพียงฝ่ายเดียว วิธีการนำเอาการนิเทศแบบพัฒนาตนเองไปใช้นั้นครูผู้เสนอโครงการจะต้องเป็นผู้เสนอโครงการต่อผู้บริหารด้วยตนเองโดยโครงการควรจะประกอบไปด้วยสาระที่สำคัญ ได้แก่ เป้าประสงค์ในการทำให้วิชาชีพของตนเองเจริญก้าวหน้า มีวิธีการ และทรัพยากรที่จะใช้เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์

2.1.8 กิจกรรมในการนิเทศภายในสถานศึกษา

สายรุ้ง โพธิ์พงษ์ (2558 : 12) ได้สรุปกิจกรรมในการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งเน้นที่การส่งเสริมและสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้พัฒนาตนเองและการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กิจกรรมในการนิเทศภายในสถานศึกษามีหลากหลายรูปแบบ โดยสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมที่เน้นการพัฒนาความรู้และทักษะ กิจกรรมที่เน้นการพัฒนาการปฏิบัติงาน และกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาองค์กร

ปนัดดา ศิริพัฒนากุล (2558 : 28) กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการสอนและการเรียนรู้ภายในโรงเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถพัฒนาตนเองและการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สร้างกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาความรู้ โดยจัดอบรมในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอน เช่น การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน การจัดทำสื่อการสอน การประเมินผลนักเรียน สังเกตการณ์การสอนของครู เพื่อให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ และวางแผนการพัฒนาครูในระยะยาว

จุไรรัตน์ สุตรุ่ง (2559 : 36) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมในการนิเทศภายในสถานศึกษา สามารถจัดได้หลายรูปแบบ ได้แก่ แบ่งครูออกเป็นกลุ่มตามสาขาวิชา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ปัญหา ร่วมกัน ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการสอนของตนเอง การให้กำลังใจและสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู ดังนั้นกิจกรรมในการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเลือกใช้กิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาตนเองและการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีขึ้น

ณัฐกัญญ์ ใจกันทา (2560 : 23) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมในการนิเทศภายในสถานศึกษาสามารถจำแนกกิจกรรมนิเทศได้ตามรูปแบบการดำเนินงาน เช่น กิจกรรมรายบุคคล เน้นการพัฒนา

ครูแต่ละคน เช่น การให้คำปรึกษา การโค้ช กิจกรรมกลุ่มเล็ก เช่น กลุ่มวิชาการ กลุ่ม PLC (Professional Learning Communities) และกิจกรรมระดับโรงเรียน เช่น การประชุมครูใหญ่ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

สรุปได้ว่า การนิเทศเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเอง และการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมนิเทศส่วนใหญ่เน้นที่การพัฒนาครูทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมนิเทศมีหลากหลายรูปแบบ ทั้งกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม และกิจกรรมระดับโรงเรียน และ ความสำคัญของการปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน: กิจกรรมนิเทศควรมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของแต่ละโรงเรียน

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับโครงการและการประเมินโครงการ

2.2.1 ความหมายของโครงการ

ความหมายของโครงการ ได้มีนักวิชาการหลายท่านอธิบายความหมายไว้ ดังนี้

รัตนะ บัวสนธ์ (2556 : 4) ได้ให้ความหมายของโครงการไว้ว่า หมายถึง ส่วนย่อย ส่วนหนึ่งของแผนซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ทรัพยากรในการดำเนินงานและระยะเวลาดำเนินการ เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการนั้น

สำราญ มีแจ่ง (2558 : 6) ได้สรุปไว้ว่า โครงการ หมายถึง กลุ่มของกิจกรรม แผนงาน หรือ ส่วนหนึ่งของแผนงานที่ต้องใช้ทรัพยากรในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556 : 80 - 81) ได้สรุปไว้ว่า โครงการเป็นลักษณะงานที่ไม่ใช่งานประจำเป็นงานที่เกิดขึ้นตามความจำเป็นของสถานการณ์ในสังคมจะต้องดำเนินการไปตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ภายในระยะเวลาและงบประมาณที่ระบุไว้ที่แน่นอน เมื่องานเสร็จสิ้นโครงการก็สิ้นสุดลง

พิสนุ พองศรี (2556 : 34) ได้สรุปไว้ว่า โครงการไม่ใช่งานประจำตามปกติที่มีลักษณะเป็น โปรแกรมที่กำหนดไว้ตลอดแต่จะช่วยเสริมงานปกติให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้

สมคิด พรหมจ้อย (2563 : 23 - 24) ได้สรุปไว้ว่า โครงการ หมายถึง หน่วยของแผนงาน หรือกลุ่มของกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เพื่อการบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้มีลักษณะ

เด่นชัดมีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่แน่นอนและมักจะเป็นงานพิเศษที่ต่างไปจากงานประจำ
โครงการประกอบด้วยงาน (Task) และกิจกรรม (Activity)

จรัส เล่ห์สิงห์ (2561 : 18) โครงการ หมายถึง ชุดของกิจกรรมที่ไม่ใช่เป็นกิจกรรมหรือ
งานปกติ เป็นแผนการดำเนินงานที่เป็นระบบ จะนำไปปฏิบัติได้โดยมีวัตถุประสงค์ ในการดำเนินงาน
อย่างชัดเจน กิจกรรมมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อกัน มีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของงานเพื่อให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ที่ต้องการ

Royse et al. (2001 : 453) ได้ให้ความหมายของโครงการไว้ว่า หมายถึง ชุดของ
กิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างมีระบบโดยออกแบบมาเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

สรุปได้ว่า โครงการ หมายถึง ชุดของกิจกรรมหรือแผนงาน ที่มีการวางแผนและ
ดำเนินการอย่างเป็นระบบ มี วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และมี ระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ
ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยทั่วไปแล้ว โครงการจะเป็นงานพิเศษที่นอกเหนือไปจากงานประจำ
และมักจะต้องใช้ทรัพยากรต่างๆ เช่น เวลา งบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุน
การดำเนินงาน

2.2.2 ความสำคัญของโครงการ

สุดใจ ผู้ใหญ่ (2556 : 25) ได้สรุปถึงความสำคัญของการประเมินผลโครงการ ดังนี้

1. เพิ่มความชัดเจน ช่วยให้โครงการมีความชัดเจนในเป้าหมายและวิธีการดำเนินงาน
มากขึ้น
2. ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ช่วยให้การใช้ทรัพยากรต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
และเกิดประโยชน์สูงสุด
3. บรรลุเป้าหมายของแผนงาน ช่วยให้แผนงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ
4. แก้ไขปัญหา ช่วยระบุและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงาน
5. ควบคุมคุณภาพ ช่วยควบคุมคุณภาพของงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน
6. สร้างขวัญและกำลังใจ ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน
7. ช่วยในการตัดสินใจ ช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการได้
อย่างถูกต้อง

พิสนุ ฟองศรี (2556 : 36) ได้กล่าวไว้ว่า มนุษย์ได้มีการวางแผน หรือกำหนดการดำเนินกิจกรรมในการปฏิบัติงานต่าง ๆ มาตั้งแต่อดีตแล้วแต่เพียงแต่ในสมัยก่อนจะมีกิจกรรมไม่มากนัก หรือไม่สลับซับซ้อนมากนักจึงอาจกำหนดลำดับชั้นการปฏิบัติงานไว้ในใจได้แต่ในปัจจุบันสภาพสังคมและกิจกรรมต่าง ๆ มีความซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ การวางแผนหรือโครงการต้องทำอย่างเป็นระบบ ซึ่งความสำคัญของโครงการมีดังนี้

1. เป็นแนวทางหรือวิธีการที่จะนำไปสู่ปรากฏการณ์ที่ต้องการจะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีระบบโดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมต่าง ๆ ไว้
2. ทำให้การกำหนดลำดับชั้นของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องทำให้อเนกประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดทรัพยากรต่าง ๆ และมีประสิทธิผลได้
3. ทำให้เกิดการประสานระหว่างผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้องไม่ให้เกิดกิจกรรมบางอย่างขาดหายไปหรือซ้ำซ้อนกัน
4. ทำให้เกิดการประเมินผลอย่างมีขั้นตอนและมีคุณภาพที่ดีทำให้ได้สารสนเทศจากการประเมินที่เป็นประโยชน์

เยาวดี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556 : 80 - 81) ได้สรุปไว้ว่า โครงการมีความสำคัญคือช่วยให้ขั้นตอนวางแผนและขั้นตอนดำเนินงาน เป็นไปตามระบบ มีความเรียบร้อย ช่วยให้ขั้นตอนต่าง ๆ มีความสอดคล้องกับนโยบายหรือความประสงค์ของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้ขั้นตอนดำเนินงานมีทิศทางอันชัดเจน รวมทั้งมีประสิทธิภาพออกมายอดเยี่ยม เป็นหลักฐานเพื่อใช้ประเมินงานที่ผ่านมา ตลอดจนเป็นแนวทางดำเนินงานครั้งต่อไปได้อย่างเป็นระเบียบ

จรัส เล่ห์สิงห์ (2561 : 19) ได้สรุปความสำคัญของโครงการไว้ว่า เพื่อเป็นแนวทางหรือวิธีการที่จะนำไปสู่ปรากฏการณ์ที่ต้องการจะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีระบบทำให้การกำหนดลำดับชั้นของกิจกรรมมีความต่อเนื่องสอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น กำหนดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดมีส่วนสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงาน ช่วยในการตัดสินใจการบริหารโครงการ

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการอย่างมีระบบสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น กำหนดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดมีส่วนสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงาน ช่วยในการตัดสินใจในการบริหารโครงการ และคงไว้ซึ่งคุณภาพและมาตรฐานในการดำเนินงานตลอดจนความรับผิดชอบของหน่วยงาน และ เป็นแนวทาง

หรือวิธีการที่จะนำไปสู่ปรากฏการณ์ที่ต้องการจะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีระบบโดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ ทำให้เกิดการประสานระหว่างผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้องไม่ให้เกิดกิจกรรมบางอย่างขาดหายไปหรือซ้ำซ้อนกัน

2.2.3 ลักษณะของโครงการที่ดี

โครงการเป็นชุดของกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้การปฏิบัติงานในกิจกรรมขององค์กรบรรลุเป้าหมาย โดยมีแผนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และกำหนดวัตถุประสงค์ตามระยะเวลาที่กำหนด โครงการที่ดีจะเอื้อประโยชน์แก่บุคคลหน่วยงาน ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า ซึ่งลักษณะของโครงการที่ดี 9 ประการ ดังนี้ (พิสนุ พงศ์ศรี. 2556 : 38)

1. มีพื้นฐานมาจากข้อมูลที่เป็นจริงและผ่านการวิเคราะห์แล้ว
2. สนองตอบความต้องการของประชากรหรือผู้รับบริการ
3. สามารถแก้ปัญหา พัฒนางค์การหรือหน่วยงานได้
4. มีรายละเอียดของวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างชัดเจน และมีความเป็นไปได้สูง
5. สาระของโครงการมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน เช่น วัตถุประสงค์สอดคล้องกับปัญหากิจกรรมหรือวิธีการดำเนินการ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป็นต้น
6. มีรายละเอียดโครงการเพียงพอ เข้าใจง่าย และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้สะดวก
7. มีระยะเวลาแน่นอนในการดำเนินงานทั้งเริ่มต้นและสิ้นสุด
8. ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร
9. สามารถติดตามประเมินผลได้

สมคิด พรหมจ้อย (2563 : 23 - 24) กล่าวว่าโครงการที่ดีมีลักษณะสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการที่ชัดเจน วัตถุประสงค์ของโครงการหนึ่ง ๆ อาจมีหลายข้อ
2. มีความเป็นเอกเทศ โครงการแต่ละโครงการจะต้องมีการกำหนดขอบเขตของการดำเนินงานและความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน
3. มีการกำหนดรูปแบบและรายละเอียดการดำเนินงานที่สอดคล้องกลมกลืนกับโครงการหนึ่ง ๆ จะต้องมีการดำเนินงานต่าง ๆ ที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจนสิ้นสุดโครงการที่เป็นระบบและมีระเบียบ

4. มีการระบุทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินงานทั้งทรัพยากรด้านบุคคล และแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนโครงการ งบประมาณและแหล่งเงินทุนที่จะนำมาดำเนินงาน

5. มีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้น และระยะสิ้นสุดที่แน่นอนโครงการจะต้องมีการ กำหนดจุดเริ่มต้นว่าเริ่มโครงการเมื่อใดและจะดำเนินงานต่อไปจนถึงระยะเวลาอันใดเป็นเวลาสิ้นสุดโครงการจึงไม่ใช่เป็นงานที่ทำประจำเรื่อย ๆ แต่มีการกำหนดระยะเวลาไว้อย่างแน่นอน

6. สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นโครงการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ไม่ใช่เป็นโครงการ ที่เลื่อนลอยหรือสูญหรุนำไปปฏิบัติไม่ได้

เชาว์ อินโย (2555 : 10 - 11) กล่าวว่า โครงการค่อนข้างมีลักษณะที่ชัดเจนซึ่งจะทำให้ สามารถแยกโครงการที่ดีและไม่ดีออกจากกันได้ ลักษณะของโครงการที่ดี คือ

ประการแรก โครงการต้องมีคณะทำงาน (Staffing) โครงการที่ขาดคณะทำงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญก็จะทำงานได้ไม่ประสบผลสำเร็จ ตัวอย่างเช่น โครงการกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทก็ต้องมี คณะทำงานที่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการกองทุน คณะทำงานอาจจะใช้เวลาทำงานพร้อมกันหลาย ๆ โครงการ หรืออุทิศตัวเพียงโครงการเดียว

ประการที่สอง โครงการต้องมีงบประมาณ (Budgets) เพราะว่าการทำงานของคณะ บุคคลต้องใช้ทรัพยากรที่เป็นเงิน บางครั้งโครงการถูกแบ่งแยกโดยงบประมาณ แต่อย่างไรก็ตาม มีโครงการที่ใช้เงินทุนน้อย

ประการที่สาม การให้เงินทุนที่มั่นคง (Stable Funding) มีความสำคัญที่จะทำให้ โครงการประสบความสำเร็จ ขวัญกำลังใจและผลงานจะลดลงเมื่อลูกจ้างไม่ได้รับเงินเดือนตามปกติ หรือให้ทำงานที่ไม่ใช่หน้าที่

ประการที่สี่ โครงการที่ดีมีลักษณะโดดเด่นในตัวของมันเอง โดยสรุป สามารถมองเห็น ได้หรือเป็นที่รู้จักของสาธารณชน หรือประชาชนจะจำโครงการที่ดีจากคำขวัญ สัญลักษณ์ หรือการ โฆษณาของรัฐบาล เช่น โครงการกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคและ โครงการบ้านเอื้ออาทร เป็นต้น เมื่อองค์กรมีโครงการหลายโครงการ บางครั้งอาจจะมีปรัชญา นโยบาย กระบวนการและวิสัยทัศน์ที่แตกต่างกัน หรือแม้แต่วิธีการดำเนินงานของคณะทำงานและเวลา ที่ใช้ในการจัดทำโครงการ การเปรียบเทียบทำได้ง่าย ๆ เพื่อแยกแยะความแตกต่างระหว่าง โครงการหนึ่งออกจากโครงการอื่น ๆ

ประการที่ห้า ประชญาการให้บริการที่ดี โครงการของรัฐบาล เช่น โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรคจะมีประชญาการให้บริการว่า ยินดีต้อนรับทุกคน ประชญาการให้บริการเป็นการสื่อสารได้อย่างชัดเจนว่ากลุ่มลูกค้าต้องถูกต้องเสมอ โครงการที่คลุมเครือ ไม่ชัดเจนจะสร้างปัญหาอย่างมากให้ผู้ประเมิน ดังนั้นโครงการต่าง ๆ ที่ดีจะถูกสร้างบนความน่าเชื่อถือทางวิทยาศาสตร์ และมีการตีพิมพ์ในวารสารที่มีชื่อเสียงนั้นก็คือก่อนที่ผู้ดำเนินโครงการจะลงไปแก้ปัญหาสังคม และเริ่มให้การช่วยเหลือจะต้องศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อหาวิธีการที่ดีที่สุดนำไปใช้ในโครงการต่าง ๆ

ประการที่หก โมเดลเชิงทฤษฎี (Theoretical Model) นั่นก็คือ ก่อนที่ผู้จัดทำโครงการจะลงไปแก้ปัญหาสังคมและเริ่มให้ความช่วยเหลือมีบางสิ่งบางอย่างที่จะต้องคิดว่าทำไมปัญหาจึงเกิดขึ้นได้อย่างไรซึ่งจะเป็นการทำงานที่ดีที่สุดเพื่อจะแก้ไขสถานการณ์นั้น โมเดลเชิงทฤษฎีจะสร้างหลักการในแต่ละโครงการและเสนอแนะวิธีการที่เป็นมาตรฐานซึ่งจะทำให้ความพยายามในการแก้ปัญหา มีความชัดเจน

สรุปได้ว่า โครงการที่ดีควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบหรือมีคณะทำงานที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนระบุทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินงานการกำหนดรูปแบบและรายละเอียดการกำหนดการดำเนินงานที่สอดคล้องกลมกลืนกันมีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและระยะเวลาสิ้นสุดและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีระยะเวลาดำเนินการชัดเจน และต้องอาศัยข้อเท็จจริง ผลประโยชน์ ข้อผูกพัน ความเป็นไปได้ มาตรฐาน และอื่น ๆ เพื่อประกอบการพิจารณา

2.2.4 ความหมายของการประเมินและการประเมินโครงการ

เชาว์ อินใย (2555 : 12) ได้อธิบายถึง ความสำคัญของการประเมินโครงการไว้ว่าการประเมินโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เป็นกระบวนการที่มีระบบเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ยังเป็นกระบวนการที่มีระบบเพื่อตัดสินความสำเร็จของโครงการอีกด้วย การประเมินโครงการเป็นการดำเนินงานที่ไม่ใช้ความพยายามในการสร้างทฤษฎีหรือพัฒนาองค์ความรู้ทางสังคมศาสตร์ การประเมินโครงการที่นำมาใช้ในทางสังคมศาสตร์นั้น เป็นการเตรียมสารสนเทศเพื่อใช้ในการปรับปรุงโครงการทางสังคม เหตุผลประการสำคัญที่จำเป็นต้องประเมินโครงการคือ มีทางเลือกในการดำเนินโครงการได้มากมายที่จะทำให้การดำเนินงานโครงการมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องประเมินโครงการว่า ประสบความสำเร็จหรือไม่

พิสนุ พงศ์ศรี (2556 : 64) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของโครงการในระยะหนึ่งระยะใดหรือทุกระยะ โดยการนำสารสนเทศจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อตัดสินใจจัดทำโครงการทดลองหรือนำร่องปรับเปลี่ยนขยายผล หรือยกเลิกโครงการ

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556 : 8 - 9) ให้ข้อสรุปว่า การประเมินเป็นกระบวนการตัดสินใจหรือตัดสินคุณค่าขั้นสุดท้าย เช่น Assessment ใช้เพื่อหาคำตอบว่าผู้เรียนเป็นอย่างไรได้รับความสำเร็จด้านไหน ส่วน Evaluation ใช้หาคำตอบถึงผลหรือประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

บุญเจริญ พรหมพงศ์ (2558 : 12) กล่าวว่า การประเมินโครงการเป็นกระบวนการวิจัยหรือวิเคราะห์กระบวนการทำงานของโครงการในแต่ละขั้นตอน ปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ระเบียบวิธีวิจัย การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือจะใช้เทคนิควิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสารสนเทศไว้ตรวจสอบวิเคราะห์ตีความเกี่ยวกับนโยบาย แผนงานกิจกรรม และวัตถุประสงค์โครงการที่วางไว้โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานเพื่อตัดสินข้อดีข้อเสียหรือคุณค่า ของโครงการทางด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ความคุ้มค่าของโครงการ เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาหรือปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้นหรือยุติโครงการ

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการเป็นกระบวนการวิจัยหรือวิเคราะห์กระบวนการทำงานของโครงการในแต่ละขั้นตอน ปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ระเบียบวิธีวิจัยและการประเมินโครงการเป็นกระบวนการวิจัยหรือวิเคราะห์กระบวนการทำงานของโครงการในแต่ละขั้นตอน ปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ระเบียบวิธีวิจัย การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือจะใช้เทคนิควิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้

2.2.5 ประเภทของการประเมินโครงการ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2558 : 47) ได้แบ่งประเภทของการประเมินโครงการไว้ดังนี้

1. ตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างดำเนินงาน เพื่อติดตามความคืบหน้าของโครงการ และปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินงาน การประเมินสรุป (Summative Evaluation)

เป็นการประเมินผลหลังจากการดำเนินงานเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อประเมินผลลัพธ์ที่ได้ว่าบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ และเพื่อเรียนรู้บทเรียนสำหรับโครงการในอนาคต

2. ตามช่วงเวลาของการประเมิน ดังนี้

2.1 การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นการประเมินเบื้องต้นเพื่อระบุความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นพื้นฐานในการออกแบบและวางแผนโครงการ

2.2 การประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility Evaluation) เป็นการประเมินความพร้อมของทรัพยากรต่างๆ เช่น งบประมาณ บุคลากร เวลา ก่อนเริ่มโครงการ

2.3 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินทรัพยากรที่นำมาใช้ในโครงการว่าเพียงพอและเหมาะสมหรือไม่

2.4 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ของโครงการ ว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่

2.5 การประเมินผลผลิต (Output Evaluation) เป็นการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวนเอกสารที่ผลิต

2.6 การประเมินผลลัพธ์หรือผลกระทบ (Outcome/Impact Evaluation) เป็นการประเมินผลกระทบระยะยาวของโครงการที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายและสังคม

2.7 การประเมินการติดตาม (Follow-up Evaluation) เป็นการประเมินผลหลังจากการดำเนินโครงการสิ้นสุดลงแล้ว เพื่อประเมินผลกระทบระยะยาวและความยั่งยืนของผลลัพธ์

2.8 การประเมินอภิมาน (Meta-Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการประเมินเอง เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประเมินให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สมคิด พรหมจ้อย (2563 : 38 - 40) ได้อธิบายไว้ว่า ประเภทของโครงการแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. แบ่งตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การประเมินเพื่อปรับปรุงบางครั้งก็เรียกว่า การประเมินความก้าวหน้า (Formative)

1.2 การประเมินสรุปผลเรียกว่า การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation)

2. แบ่งตามหลักยึดในการประเมิน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การประเมินโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก (Goal - Based Evaluation) เป็นการประเมินที่ว่าทำได้บรรลุประสงค์ของโครงการหรือไม่ โดยทราบก่อนประเมินว่าโครงการนี้มีวัตถุประสงค์อะไรบ้าง

2.2 การประเมินที่อิสระโดยไม่ยึดวัตถุประสงค์โครงการ (Goal - Free Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นทั้งหมด โดยไม่ทราบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการนี้มีอะไรบ้าง

3. แบ่งตามลำดับเวลาที่ประเมิน แบ่งเป็นการประเมินก่อนเริ่มโครงการ ขณะดำเนินการโครงการ และหลังสิ้นสุดโครงการ

Patton (2004 : 277) ได้แบ่งประเภทการประเมินตามเกณฑ์มิติการประเมินเป็น 4 ประเภท คือ

1. ตามวัตถุประสงค์แบ่งได้เป็นการประเมินความก้าวหน้า ประเมินผลสรุปและประเมินเพื่อการพัฒนา

2. ตามข้อมูลแบ่งได้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ คุณภาพและแบบผสม

3. ตามการประเมินแบ่งได้เป็น เชิงธรรมชาติ และเชิงทดลองหรือเชิงระบบ

4. ตามจุดเน้นที่ประเมินแบ่งได้เป็น การประเมินกระบวนการ ผลลัพธ์ผลกระทบ การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายกับผลตอบแทน และการวิเคราะห์ต้นทุนกับประสิทธิผล

สรุปได้ว่า ประเมินโครงการแบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์ใดเป็นหลักในการแบ่งประเภทของการประเมิน ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ ประเมินก่อนดำเนินการโครงการ ประเมินระหว่างดำเนินการโครงการ และประเมินหลังดำเนินการโครงการ โดยแบ่งไว้เป็น 4 ประการ คือ 1. การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) 2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) 3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และ 4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

2.2.6 ความสำคัญของการประเมินโครงการ

นักวิชาการด้านการประเมินหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินโครงการไว้ดังนี้

ประชุม รอดประเสริฐ (2557 : 65) กล่าวไว้ว่า การประเมินโครงการมีความสำคัญและประโยชน์ คือ

1. การประเมินโครงการจะช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานของการดำเนินการมีความชัดเจนยิ่งขึ้น
2. การประเมินโครงการช่วยให้การใช้ทรัพยากรของโครงการเป็นไปอย่างคุ้มค่าหรือเกิดประโยชน์เต็มที่
3. การประเมินโครงการช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์และดำเนินงานเป็นไปด้วยดี
4. การประเมินโครงการช่วยแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบของโครงการและทำให้โครงการมีข้อที่ก่อให้เกิดความเสียหายลดน้อยลง
5. การประเมินโครงการช่วยควบคุมคุณภาพของโครงการ
6. การประเมินโครงการ ช่วยสร้างขวัญ กำลังใจและสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโครงการ
7. การประเมินโครงการช่วยตัดสินใจในการบริหารโครงการ เป็นข้อมูลอย่างสำคัญในการวางแผนหรือกำหนดนโยบายของผู้บริหารโครงการ

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556 : 93 - 95) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินโครงการต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือของการรับรองคุณภาพในการบริการ ถึงแม้จะไม่สามารถประกันผลสัมฤทธิ์ขั้นสูงสุดของโครงการได้
2. ช่วยให้ผู้สนับสนุนด้านเงินลงทุนได้รับทราบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการ โดยอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์จากสภาพการณ์ที่เป็นจริง
3. ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณค่าสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ช่วยชี้ให้เห็นความสำคัญของแต่ละโครงการตามลำดับก่อนหลัง โดยสามารถจะทราบได้ว่าโครงการใดมีความจำเป็นเร่งด่วนกว่ากัน
5. ช่วยให้ได้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้รับบริการ ข้อมูลประเภทนี้ทำให้ทราบถึงข้อจำกัดและปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาปรับปรุงโครงการ
6. ช่วยให้ทราบถึงผลผลิตของโครงการทั้งในด้านที่พึงประสงค์ และไม่พึงประสงค์ควบคู่กันไป

พิสนุ พองศรี (2556 : 36) ได้สรุปว่าความสำคัญของการประเมินโครงการต้องทำเป็นระบบ ซึ่งมีความสำคัญ และจะช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ดังนี้

1. เป็นแนวทางหรือวิธีการที่จะนำไปสู่ปรากฏการณ์ที่ต้องการจะให้เกิดขึ้น
ในอนาคตอย่างมีระบบ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมต่าง ๆ ไว้

2. ทำให้การกำหนดลำดับชั้นของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องทำให้อต่อเนื่องสอดคล้องกัน
อย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดทรัพยากรต่าง ๆ และมีประสิทธิผลได้

3. ทำให้เกิดการประสานระหว่างผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้องไม่ให้
กิจกรรมบางอย่างขาดหายไปหรือซ้ำซ้อนกัน

4. ทำให้เกิดการประเมินผลอย่างมีขั้นตอน และมีคุณภาพที่ดี ทำให้ได้สารสนเทศจาก
การประเมินที่เป็นประโยชน์

สมคิด พรหมจ้อย (2563 : 37 - 38) กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการประเมิน
ว่า การประเมินเป็นกิจกรรมที่สำคัญในวงจรการวางแผนและบริหารงานโครงการ เพราะการประเมิน
มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผน และบริหารโครงการ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้ได้ข้อมูลและสารนิเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับ
การวางแผนและโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ
ตลอดจนการตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรม

2. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน

3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคของการ
ดำเนินงานโครงการ

4. ช่วยให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการเพื่อนำไปใช้
ในการตัดสินใจ และวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการ
ดำเนินงานโครงการต่อไป

5. ช่วยให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไร
คุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เป็นกระบวนการที่มีระบบเพื่อ
ค้นหาข้อเท็จจริงหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทั้งยังเป็นกระบวนการที่มีระบบเพื่อตัดสินความสำเร็จของ
โครงการอีกด้วย การประเมินโครงการเป็นการดำเนินงานที่ไม่ใช้ความพยายามในการสร้างทฤษฎี
หรือพัฒนาองค์ความรู้ทางสังคมศาสตร์ การประเมินโครงการที่นำมาใช้ในทางสังคมศาสตร์นั้น
เป็นการเตรียมสารสนเทศเพื่อใช้ในการปรับปรุงโครงการทางสังคม เหตุผลประการสำคัญที่จำเป็นต้อง

ประเมินโครงการก็คือ มีทางเลือกในการดำเนินโครงการได้มากมายที่จะทำให้การดำเนินงานโครงการมีประสิทธิภาพ

2.2.7 กระบวนการประเมินโครงการ

ในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการประเมินโครงการ มีนักวิชาการได้สรุปไว้ดังนี้

พิสนุ พองศรี (2556 : 10 2 - 105) ที่ได้กล่าวถึงกระบวนการประเมินโครงการหรือขั้นตอนการประเมินโครงการไว้ว่าการประเมินโครงการมีขั้นตอนเช่นเดียวกับการประเมินอื่น ๆ ซึ่งในที่นี้เห็นควรเป็น 8 ขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการประเมินก่อน ระหว่าง หรือสิ้นสุดโครงการก็ตามและถ้าการประเมินงานประเมินโครงการด้วยก็จะเป็น 9 ขั้นตอน คือ เป็นการตรวจสอบผลการประเมินนั่นเอง ในขั้นตอนต่าง ๆ ทั้ง 8 ขั้นตอน อาจมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมได้ เช่น บางขั้นตอนอาจมีรายละเอียดแตกต่างกันบ้างตามลักษณะของโครงการที่จะประเมิน และปัจจัยอื่นบางขั้นตอนก็มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน บางขั้นตอนก็อาจยุบรวมกันได้ บางขั้นตอนก็อาจสลับกันได้ เป็นต้น สำหรับสาระโดยสรุปของขั้นตอนทั้ง 8 มีดังนี้

1. การศึกษาแนวความคิดการประเมินและศึกษาวิเคราะห์โครงการ พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องการจะประเมินสิ่งใดหรือประเมินโครงการ ผู้ประเมินต้องศึกษาแนวความคิดการประเมินโครงการและสาระที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งอาจศึกษาเรื่องการติดตามโครงการด้วยก็ได้ ตลอดจนอาจศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสารอ้างอิงทฤษฎี และเอกสารหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติมด้วยก็ได้ หลังจากนั้นก็ต้องศึกษาวิเคราะห์โครงการที่จะประเมิน และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ทั้งจากเอกสาร บุคคลที่เกี่ยวข้อง ผลจากการศึกษาดังกล่าวก็เพื่อให้ได้ข้อสรุปนำไปกำหนด เป็นวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมิน และพัฒนาตัวชี้วัดในขั้นตอนต่อไป โดยอาจนับได้ว่าในขั้นตอนที่ 1 นี้เป็นการศึกษารายละเอียด โดยยังไม่ลงมือทำอะไรเป็นหลักเป็นฐาน จะเริ่มลงมือเขียน หรือปฏิบัติการเตรียมการประเมินโครงการเบื้องต้นในขั้นที่ 2 ต่อ

2. การกำหนดวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมินและตัวชี้วัด ในขั้นตอนนี้ นำผลสรุปจากการศึกษาของขั้นตอนที่ 1 มากำหนดวัตถุประสงค์ หรือประเด็นการประเมิน เมื่อได้วัตถุประสงค์ หรือประเด็นการประเมินที่ชัดเจน คงที่ หรือค่อนข้างชัดเจนแล้ว ก็จะเป็นตัวตั้งให้นำไปพัฒนาตัวชี้วัด ซึ่งวัตถุประสงค์ หรือประเด็นการประเมินอาจได้จากวัตถุประสงค์โครงการ รูปแบบการประเมิน ความต้องการของผู้ใช้ผลการประเมิน หรือผู้ว่าจ้าง หรือผู้บังคับบัญชาหรือผู้ร้องขอ ฯลฯ ให้ประเมิน ประสพการณ์ของผู้ประเมินเอง หรือได้จากการร่วมกันกำหนดของผู้เกี่ยวข้อง ฯลฯ

โดยอาจได้จากหลาย ๆ แหล่งร่วมกันก็ได้การกำหนดวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมิน ถ้าจะให้ สะดวกรวดเร็วแบบอาหารกึ่งสำเร็จรูปก็สามารถใช้รูปแบบการประเมินที่กำหนดประเด็นการ ประเมินมาให้แล้วก็ได้ เช่น รูปแบบ CIPP และรูปแบบของ Kirkpatrick เป็นต้น แต่ก็ต้องประเมินให้ ครบข้อกำหนดของรูปแบบ คล้ายกับต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่กำหนด เข้าทำนอง ง่ายตอนแรกแต่อาจยุ่งยากตอนหลังซึ่งจากประสบการณ์ พบว่า นักประเมินที่ชำนาญมักจะไม่ใช้ รูปแบบการประเมินเพราะจะทำให้มีความยืดหยุ่นน้อยเมื่อได้วัตถุประสงค์ หรือประเด็นการประเมิน แล้ว ก็จะใช้เป็นกรอบในการเลือกพัฒนาหรือสร้างตัวชี้วัด ซึ่งในทางปฏิบัติตัวชี้วัดสำหรับการประเมิน โครงการยังมีไม่เพียงพอ หรือไม่ตรงกับโครงการที่จะประเมิน ผู้ประเมินจะต้องพัฒนาด้วยการปรับให้ สอดคล้องกับโครงการที่จะประเมินหรือสร้างขึ้นใหม่ ซึ่งตัวชี้วัดที่ได้จะเป็นตัวตั้งในการกำหนดเกณฑ์ คำนวณน้ำหนัก (ถ้ามี) แหล่งข้อมูลเครื่องมือ และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ถ้าตัวชี้วัดไม่ชัดเจนพอก็จะ ส่งผลต่อการเตรียมงานในขั้นต่อไปได้ บางครั้งต้องกลับมาปรับตัวชี้วัดใหม่ก็มี ตัวชี้วัดเป็นเรื่องสำคัญ มากในการประเมินโครงการหรือประเมินสิ่งอื่น ๆ

3. การกำหนดเกณฑ์และค่าน้ำหนัก (ถ้ามี) คำว่า เกณฑ์ในที่นี้ หมายถึง เกณฑ์การตัดสิน ส่วนค่าน้ำหนัก หมายถึง ระดับความสำคัญของประเด็นการประเมินและตัวชี้วัด ซึ่งยิ่งเกณฑ์ มีความละเอียดและค่าน้ำหนักสอดคล้องกับสภาพโครงการเท่าไร สารสนเทศจากการประเมิน ก็ยิ่งครอบคลุมชัดเจนมากขึ้นเท่านั้นแม้ว่าต้องแลกกับความยุ่งยากบ้างก็ตาม เช่นเดียวกับ ความละเอียดของจอภาพ เครื่องรับโทรทัศน์หรือจอคอมพิวเตอร์ ที่มีรายละเอียดเป็นพิกเซล (Pixel) ยิ่งจำนวนพิกเซลมากก็ยิ่งคมชัดมากในการกำหนดเกณฑ์และค่าน้ำหนักนั้น อาจแยกได้เป็น 4 ระดับ เรียงตาม ลำดับความเอียดจากน้อยไปหามาก คือ ตั้งแต่ไม่กำหนดเกณฑ์ตัดสินเลยมีแต่เกณฑ์ ในการแปลความเกณฑ์ตัดสินของตัวชี้วัดเพียง 2 ระดับ คือ ผ่านกับไม่ผ่าน และกำหนดค่าน้ำหนัก ของตัวชี้วัดและสุดท้าย คือ มีเกณฑ์ตัดสินมากกว่า 2 ระดับ และมีค่าน้ำหนัก

4. การกำหนดกรอบแนวคิดและขอบเขตการประเมิน เมื่อได้วัตถุประสงค์ หรือประเด็นการประเมิน ตัวชี้วัด เกณฑ์ (ถ้ามี) และค่าน้ำหนัก (ถ้ามี) แล้วนำมารวมกันเป็น กรอบแนวคิดการประเมิน ซึ่งอย่างน้อยต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ประเด็นการประเมิน กับตัวชี้วัด ถ้าจะให้ละเอียดยิ่งขึ้นก็กำหนดเกณฑ์ และค่าน้ำหนักโดยเกณฑ์อาจจะกำหนดไว้มากกว่า 2 ระดับ และทำเป็นตารางกรอบแนวคิด ซึ่งมีช่องตารางตามองค์ประกอบข้างต้น จากสาระหรือ องค์ประกอบสำคัญของกรอบแนวคิดของการประเมินจะนำไปสู่การกำหนดขอบเขตการประเมินที่

สอดคล้องกับกรอบแนวคิด เกี่ยวกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล และอาจกำหนดองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น พื้นที่ เวลา และแนวทางการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามต้องการ โดยจะทำการตารางสรุปและนำไปรวมกับตารางหรือสาระสำคัญของกรอบแนวคิดการประเมินรวมเป็นตารางกรอบแนวคิดและขอบเขตการประเมิน

5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือเก็บข้อมูล การประเมินต้องตัดสินใจผลจากสารสนเทศที่เก็บมาได้ โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ซึ่งโครงการแต่ละโครงการจะมีลักษณะเฉพาะและมีความแตกต่างกันมาก จึงยากที่จะใช้เครื่องมือของผู้ที่สร้างหรือพัฒนาไว้ได้ อย่างน้อยก็ต้องมาปรับบ้างยกเว้นเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ที่มีมาตรฐานเหมือนกันนำมาปรับใช้ได้เลย ส่วนเครื่องมือทางสังคมศาสตร์ เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ หรือแบบสังเกต มักจะต้องปรับหรือสร้างใหม่เสมอ เมื่อสร้างแล้วถ้าเป็นไปได้ก็ควรพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือด้วย

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเตรียมปฏิบัติการประเมินขั้นตอนที่ 5 จะนำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง ในส่วนขั้นตอนนี้เป็นารเริ่มปฏิบัติจริงในภาคสนามโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น สอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต ถ้าเป็นกรณีข้อมูลเชิงคุณภาพก็อาจใช้เทคนิคต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์กลุ่มแบบเจาะจง (Focus Group Interview) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น

7. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินโครงการจะง่ายกว่าการวิจัย เพราะมักจะใช้สถิติพื้นฐานง่าย ๆ เช่น จำนวนนับ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อาจจะมีที่ยากขึ้นบ้างก็คือ สถิติที่ใช้ทดสอบ ซึ่งมักจะเป็นการทดสอบที (t - test และสถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ เช่น การหาค่าความเที่ยงตรงโดยใช้สูตร KR - 20 หรือสูตรอัลฟา (C) ของครอนบาค (Cronbach) เป็นต้น

8. การเขียนรายงานการประเมิน รายงานการประเมินโครงการที่สมบูรณ์ จะมีโครงสร้างคล้ายกับรายงานการวิจัย หรือวิทยานิพนธ์ คือ มีส่วนนำ ส่วนที่เป็นเนื้อหา 5 บท และส่วนท้ายซึ่งจะเป็นภาคผนวกต่าง ๆ ข้อแตกต่างที่สำคัญก็คือ การรายงานการประเมินจะเสนอแก่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการมากกว่าเผยแพร่แก่บุคคล หรือหน่วยงานทั่วไป เหมือนกับรายงานการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้การเขียนรายงานการประเมินจะต้องอาศัยความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์เข้าช่วย เพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องนำผลการประเมินไปใช้จริง อย่างไรก็ตามในกรณีโครงการขนาดเล็กหรือมีความเร่งด่วนอาจเขียนรายงานการประเมินโครงการ

โดยสรุป ไม่ต้องมีโครงสร้างสมบูรณ์เช่นเดียวกับการวิจัยในชั้นเรียนที่อนุโลมให้เขียนหน้าเดียวหรือเพียง 5 - 10 หน้าก็ได้

9. การประเมินงานประเมินโครงการ (ถ้ามี) การประเมินงานประเมินโครงการหรืองานประเมินอื่น ๆ ยังมีน้อยมาก แต่ในที่นี้เห็นว่า ควรจะนำเสนอไว้ในลักษณะการตรวจสอบคุณภาพของรายงานการประเมินด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อเป็นการกระตุ้นหรือเร่งรัดให้การประเมินโครงการ มีคุณภาพมาตรฐานที่สูงขึ้นถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะยังมีการประเมินงานประเมินโครงการน้อย แต่คาดว่าในอนาคตจะต้องมีการนำไปใช้กันมากขึ้น

สมคิด พรหมจ้อย (2563 : 43 - 48) ได้กล่าวไว้ว่าในการประเมินโครงการซึ่งถือเป็นการวิจัยรูปแบบหนึ่ง มีกระบวนการดำเนินการประเมิน เป็นขั้นตอนดังนี้

1. ประเมินอะไร : การวิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมิน
2. ทำไมจึงต้องประเมิน : หลักการและเหตุผลของการประเมิน
3. ประเมินเพื่ออะไร : กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน
4. มีแนวคิดทฤษฎีอะไรบ้าง : ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการประเมิน
5. จะประเมินได้อย่างไร : การออกแบบการประเมิน
  - 5.1 กำหนดรูปแบบการประเมิน
  - 5.2 กำหนดประเภทของตัวแปรหรือข้อมูลหรือตัวชี้วัด
  - 5.3 กำหนดแหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล
  - 5.4 กำหนดเครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 5.5 กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล
  - 5.6 กำหนดเกณฑ์การประเมิน
6. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีอะไรบ้าง : เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
7. จะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใด : การเก็บรวบรวมข้อมูล
8. จะสรุปข้อมูลให้มีความหมายได้อย่างไร : การวิเคราะห์ข้อมูล
9. จะนำผลการประเมินไปใช้ได้อย่างไร : รายงานผลการประเมิน

ในการดำเนินงานขั้นตอนที่ 1 ถึง 5 เมื่อเสร็จสิ้นถึงขั้นตอนที่ 5 ผลลัพธ์ของงานที่นักประเมินได้ก็คือ เค้าโครงการประเมิน (Evaluation Proposal) หรือแผนการประเมินโครงการ ซึ่งอยู่ในสภาพพร้อมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

รายละเอียดการดำเนินการประเมินโครงการในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

1. วิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมิน : ประเมินอะไร

ในส่วนนี้เป็นการบรรยายโครงการเพื่อให้เกิดความรู้เกี่ยวกับโครงการที่มุ่งประเมินโครงการคือ กลุ่มของกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมีความเป็นเอกเทศ และแต่ละกิจกรรมจะมีเป้าหมายอันเดียวกัน มีลักษณะที่เด่นชัด มีการกำหนดเวลาเริ่มต้น และเวลาสิ้นสุดโครงการ และมักจะเป็นงานพิเศษที่ต่างไปจากงานประจำ

1.1 ประโยชน์ของการวิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมินการวิเคราะห์/บรรยายโครงการที่มุ่งประเมินมีประโยชน์ที่สำคัญอย่างน้อย 4 ประการ คือ

1.1.1 ทำให้ผู้ประเมินรู้จักโครงการนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น หรือรู้จักเป็นอย่างดีก่อนที่จะประเมิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เป็นนักประเมินภายนอก

1.1.2 ทำให้มองเห็นกรอบแนวทางการวางแผนประเมินโครงการ

1.1.3 เมื่อพบจุดเด่น - จุดด้อย หรือความสำเร็จ - ล้มเหลวของโครงการนักประเมินจะสามารถอธิบายเหตุผล หรือสาเหตุได้อย่างคมชัดยิ่งขึ้น โดยวิเคราะห์เชื่อมโยงความสำเร็จ ความล้มเหลวนั้นกับสภาพการดำเนินงานโครงการ

1.1.4 จะเป็นประโยชน์ต่อการบรรยายโครงการไว้ในรายงานการประเมินในชั้นของการเขียนรายงานการประเมิน

1.2 การวิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมินเป็นการยากที่ผู้ประเมินจะสามารถประเมินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปราศจากความรู้เกี่ยวกับโครงการที่มุ่งประเมินโดยข้อเท็จจริงและหลักการของการประเมินโครงการยิ่งผู้ประเมินมีความรอบรู้เกี่ยวกับโครงการที่มุ่งประเมินมากเท่าใดก็ยิ่งทำให้สามารถประเมินโครงการนั้นได้อย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และเป็นที่ยอมรับแก่คนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องผู้ประเมินควรทำการศึกษาหรือบรรยายโครงการที่มุ่งประเมินโดยการวิเคราะห์เอกสารโครงการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการตามหัวข้อต่อไปนี้

1.2.1 โครงการมีความเป็นมาอย่างไร ใครทำ ทำไมต้องทำโครงการนี้ทำแล้วได้อะไรตลอดจนหลักการและเหตุผลของโครงการ

1.2.2 ลักษณะของโครงการ เป็นโครงการทดลอง โครงการประจำที่ดำเนินการต่อเนื่อง หรือโครงการพิเศษ เป็นต้น

1.2.3 วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการคืออะไร ปฏิบัติประเมิน
ได้หรือไม่

1.2.4 รูปแบบการบริหารโครงการเป็นอย่างไร ผู้บริหารโครงการมีใครบ้าง
มีบุคลากรและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือไม่

1.2.5 ทรัพยากรของโครงการมีอะไรบ้าง ใครหรือหน่วยงานใดเป็นผู้สนับสนุน
งบประมาณ

1.2.6 มีกิจกรรม เนื้อหาสาระ และขั้นตอนในการดำเนินโครงการอย่างไร

1.2.7 โครงการเริ่มต้นและสิ้นสุดเมื่อไร

1.2.8 มีการกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินผลสำเร็จของโครงการหรือไม่
ถ้ามีเกณฑ์เหล่านั้นคืออะไร

1.2.9 โครงการมีความเหมาะสมเพียงไรในเรื่องของความชัดเจน เป้าหมาย
ผลงานและความเป็นไปได้ของโครงการ

2. หลักการและเหตุผลของการประเมิน : ทำไมจึงต้องประเมิน

ในขั้นตอนนี้ต้องกล่าวถึงความเป็นมาของโครงการ ตลอดจนความจำเป็น
และความสำคัญของการประเมินผลโครงการนี้ รวมถึงผลดีของการประเมินโครงการหรือผลเสียที่
อาจจะเกิดขึ้นถ้าไม่ได้ทำการประเมินผลโครงการ เป็นส่วนที่นำไปสู่การค้นคว้าเกี่ยวกับเหตุผล
และความเป็นมาของโครงการที่จะถูกประเมินว่าทำไมต้องมีการประเมินเพื่อทราบความก้าวหน้า
ทราบผลของโครงการปัญหาและอุปสรรคของโครงการ ฯลฯ ประเมินเพื่อใคร ผู้สนับสนุนโครงการ
ผู้ดำเนินโครงการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องและจะนำผลของการประเมินไปใช้ได้อย่างไร เพื่อปรับปรุงพัฒนา
โครงการ บริหารงาน ตัดสินใจยุบ หรือต่อโครงการ ฯลฯ

3. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน : ประเมินเพื่ออะไร

วัตถุประสงค์ของการประเมินเป็นกรอบหรือทิศทางให้ทราบว่า การประเมินครั้ง
นี้มุ่งศึกษาประเมินในด้านใดบ้าง จะเป็นการควบคุมทิศทาง การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด
การประเมินโครงการนั้นมุ่งให้ได้ข่าวสาร หรือข้อมูลที่เชื่อถือได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อ การตัดสินใจ
ของผู้บริหารหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการตั้งวัตถุประสงค์ของการประเมิน จะต้องเขียนอย่าง
ชัดเจน และให้ทิศทางในการประเมินต้องตรงกับความต้องการใช้ผลการประเมิน ของผู้บริหาร
โครงการและผู้ที่เกี่ยวข้อง เฉพาะเจาะจงวัดได้ เป็นปรนัย และเป็นที่ยอมรับของผู้ถูกประเมินในการ

กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน บ่อยครั้งที่ได้ใช้แบบจำลองการประเมินเป็นกรอบในการกำหนด วัตถุประสงค์ในการประเมิน ตัวอย่างเช่น

3.1 เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ

3.2 เพื่อประเมินการบริหารโครงการ

3.3 เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการ

3.4 เพื่อประเมินผลการดำเนินงาน และผลกระทบของโครงการ

4. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการประเมิน : มีแนวคิดทฤษฎีอะไรบ้าง

เป็นการศึกษาถึงแนวคิด หลักการ ทฤษฎี แนวทางในการประเมิน แบบจำลอง การประเมินรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมิน ตลอดจนศึกษากรณีตัวอย่างงานประเมิน ที่การประเมินโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ซึ่งจะทำให้นักประเมินโดยเฉพาะนักประเมินมือใหม่ เห็นแนวทางในการดำเนินงานประเมินได้ชัดเจนมากขึ้น

5. การออกแบบการประเมิน : จะประเมินได้อย่างไร

ในขั้นนี้เป็นการกำหนดกรอบแนวทางการประเมินในรายละเอียดว่าตัวแปร หรือข้อมูลที่ต้องการศึกษามีข้อมูลด้านใดบ้าง จะสุ่มตัวอย่างอย่างไร เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งใด มีแนวทางการวัดอย่างไร และจะวัดด้วยเครื่องมือประเภทใด จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์อย่างไรและตัดสิน ผลการประเมินด้วยเกณฑ์อะไร

6. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน : เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีอะไรบ้าง

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีหรือยัง จะใช้เครื่องมือที่มีอยู่แล้ว หรือจะต้องสร้างขึ้นใหม่ ถ้าสร้างเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องสร้างให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของ การประเมิน ข้อคำถามควรเฉพาะเจาะจง เป็นปรนัย ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ทดลองใช้ และตรวจสอบคุณภาพขั้นพื้นฐานของเครื่องมือ เช่น ดัชนีความเที่ยง ความตรง ความยาก ฯลฯ ก่อนที่จะนำเครื่องมือไปใช้จริง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินอาจจะเป็นแบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ แบบเจนนับ แบบวิเคราะห์ และแบบทดสอบ เป็นต้น

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล : จะเก็บรวบรวมข้อมูลได้ด้วยวิธีการใด

ในขั้นนี้จะเป็นส่วนนำไปสู่ความชัดเจนในวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ จะทำให้ทราบว่าอะไรคือแหล่งของข้อมูลที่ต้องการ จะต้องเก็บข้อมูลที่ไหน เมื่อไร จากใคร เวลาใด และจะใช้เทคนิควิธีใดในการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มี

ความละเอียดสมบูรณ์ และถูกต้องตรงกับความเป็นจริงในการปฏิบัติผู้ประเมินไม่จำเป็นต้องอาศัยวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอาจจะเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีที่ตอบสนองสภาพการดำเนินงานโครงการที่รับผิดชอบได้อย่างดีที่ผู้ประเมินอาจเลือกใช้ หรือ คิดค้นวิธีการใหม่ได้ตลอดเวลา ตัวอย่างวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจและน่าจะสอดคล้องกับธรรมชาติของการประเมินโครงการ ได้แก่ การวิเคราะห์ผลงาน การสอบถาม การสัมภาษณ์ การทดสอบความสามารถในการปฏิบัติงาน การประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง การใช้สถานการณ์จำลอง การอภิปราย การใช้เทคนิคเดลฟาย การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การนับ การวัด เป็นต้น

8. การวิเคราะห์ข้อมูล : จะสรุปข้อมูลให้มีความหมายได้อย่างไร

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลปกติจะไม่ใช้วิธีการที่ยุ่งยากซับซ้อนมากนักอาจใช้วิธีการเชิงสถิติบ้าง ตามความจำเป็น เช่น ถ้าเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ สามารถนำมาวิเคราะห์โดยสถิติต่าง ๆ อาทิเช่น แจกแจงความถี่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อัตราส่วน ร้อยละ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ t - test, F - test เป็นต้น ข้อควรระวังในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ จะใช้สถิติใดต้องตรวจสอบว่าข้อมูลเป็นไปตามข้อตกลงหรือไม่ ส่วนข้อมูลที่ไม่ใช่ปริมาณนั้นสามารถวิเคราะห์ได้โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นการเปรียบเทียบข้อมูลกับเกณฑ์ หากผลการเปรียบเทียบสอดคล้องกัน หรือผ่านเกณฑ์หรือแตกต่างกันอย่างชัดเจนการตัดสินใจค่าก็อาจทำได้ตรงไปตรงมา แต่ถ้าเป็นกรณีที่ข้อมูลมีลักษณะก้ำกึ่งกับการตัดสินใจค่าจะยากลำบากมากขึ้น และในกรณีดังกล่าว อาจต้องดูข้อมูลสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ประกอบด้วย

9. รายงานผลการประเมิน : จะนำผลการประเมินไปใช้ได้อย่างไร

เป้าหมายปลายทางของการประเมินโครงการ คือ การนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้การวินิจฉัย สั่งการ หรือตัดสินใจในการปรับปรุง และพัฒนางานโครงการนับว่าเป็นสำคัญที่สุด ดังนั้นในขั้นตอนนี้นักประเมินจะต้องจัดทำรายงานการประเมินเพื่อนำเสนอเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด ขั้นตอนนี้นักประเมินจะต้องจัดทำรายงานการประเมินเพื่อนำเสนอให้ผู้บริหารได้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ รายงานการประเมินสามารถทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ รายงานสรุปสำหรับผู้บริหารเป็นรายงานการสรุปผลการประเมินที่สั้นกะทัดรัด ปกติมีความยาว 1 - 3 : ให้สารสนเทศที่ใช้ประกอบการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารได้ ลักษณะของรายงานประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ วัตถุประสงค์ของการประเมิน ผลการประเมิน และข้อเสนอแนะ สำหรับรายงานการประเมินฉบับสมบูรณ์

ทั่วไปจะมีรายละเอียดที่ชัดเจน ครอบคลุมวัตถุประสงค์ ขอบเขตของการประเมินเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีการประเมิน ผลวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะ

สรุปกระบวนการประเมินโครงการหรือขั้นตอนการประเมินโครงการ เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ผู้ประเมินต้องศึกษาทำความเข้าใจ และปฏิบัติด้วยความรอบคอบ อย่างเป็นระบบซึ่งจากการศึกษาค้นคว้าโดยสรุปมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดขอบเขตของการประเมิน ขั้นตอนที่ 4 การพิจารณากำหนดตัวบ่งชี้และแหล่งข้อมูล ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นตอนที่ 6 การสรุปผลการประเมิน

2.3 รูปแบบการประเมินโครงการและรูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model)

2.3.1 รูปแบบการประเมินโครงการ

นักวิชาการด้านการประเมินหลายท่านได้กล่าวถึงรูปแบบการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556 : 27) ได้สรุปไว้ว่า รูปแบบการประเมินโครงการได้พัฒนามาจากการประเมินโครงการทางการศึกษา แล้วจึงนำมาประยุกต์ใช้ประเมิน โดยทั่วไปแบ่งได้ 3 กลุ่ม ได้แก่

1. รูปแบบที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal - Attainment Model หรือ Objective Based Model) เป็นแบบจำลองที่ยึดจุดมุ่งหมาย เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ นักประเมินในกลุ่มนี้ได้แก่ ไทเลอร์ (Tyler) และ ครอนบาค (Cronbach)

2. รูปแบบการตัดสินคุณค่า (Judgement Model) เป็นแบบจำลองที่ให้ความสนใจกับการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ถูกประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ นักประเมินในกลุ่มนี้ได้แก่ สเตค (Stake), โพรวัส (Provus) และ สคริฟเวน (Scriven)

3. รูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision - Oriented Model) เป็นแบบจำลองที่ผลิตสารสนเทศเพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจในการบริหาร นักประเมินในกลุ่มนี้ได้แก่ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam), อัลคิน (Alkin), เวลช์ (Welch), แฮมมอนด์ (Hammond)

สมคิด พรหมจ้อย (2563 : 50 - 72) ได้กล่าวถึงรูปแบบการประเมินไว้ว่า รูปแบบการประเมิน เป็นกรอบหรือแนวความคิดที่สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการหรือรายการประเมิน ซึ่งมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับข้อตกลงเบื้องต้น ซึ่งมีนักวิชาการทางด้านการประเมินได้เสนอกรอบ

ความคิดให้นักประเมินได้เลือกใช้มีอยู่หลายรูปแบบ รูปแบบประเมินโดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Based Model) เป็นรูปแบบที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมินโดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ ในจุดมุ่งหมายเป็นหลักโดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler Ralph W : 1943) ครอนบาค (Cronbach. 1984 : 161) และเคริกแพตทริก (Kirkpatrick. 1998 : 631)

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judemental Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศ สำหรับกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าและโครงการนั้น ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake : 1967) สคริฟเวน (Scriven : 1967) โพรวัส (Provus : 1971)

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision - Oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล และข่าวสารต่าง ๆ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ รูปแบบการประเมิน ของเวลช์ (Welch : 1974) สต๊ฟเฟิลบีม (Stufflebeam : CIPP : 2003) อัลคิน (Alkin : 2012 : 102)

Tyler (1943) เป็นผู้นำที่สำคัญในการประเมินโครงการ ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า การประเมิน คือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้โดยมีความเชื่อว่า จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน รัดกุม และจำเพาะเจาะจงแล้ว จะเป็นแนวทางในการประเมินได้เป็นอย่างดีในภายหลัง เขาได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการประเมิน โดยเสนอเป็นกรอบความคิด ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1943 โดยเน้นการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมแล้วประเมินความสำเร็จของวัตถุประสงค์เหล่านั้น โดยมีแนวความคิดว่าโครงการประสบความสำเร็จหรือไม่ดูได้จากผลผลิตของโครงการว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้แต่แรกหรือไม่เท่านั้น แนวคิดลักษณะนี้เรียกว่า แบบจำลองยึดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลัก

ไทเลอร์มีความเห็นว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อตัดสินว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่มีส่วนใดบ้างต้องปรับปรุงแก้ไขและถือว่าการประเมินโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน

ลำดับขั้นของการประเมินการเรียนการสอนมีดังนี้ กำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมด้วยข้อความที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจงกำหนดเนื้อหาที่ต้องการให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม เมื่อจบบทเรียนจึงประเมินผลโครงการโดยการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้แนวความคิดของไทเลอร์มาใช้ในการประเมินโครงการ การประเมินโครงการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ควรดำเนินการดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายที่แท้จริงทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเขียนในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2. จัดเนื้อหาในการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์

3. ทำการทดสอบผู้เรียนก่อนทำการเรียนการสอน

4. เลือกวิธีสอนให้เหมาะสม

5. ทำการทดสอบผู้เรียนเมื่อจบการเรียนการสอนแล้ว

6. ประเมินประสิทธิภาพของโครงการ ด้วยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียนว่าแตกต่างกันอย่างไรและมีผู้เรียนร้อยละเท่าไรที่ผ่านเกณฑ์

7. นำผลการเปรียบเทียบมาศึกษาจุดบกพร่องในการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป

ในปี 1986 ไทเลอร์ ได้นำเสนอกรอบความคิดของการประเมินโครงการใหม่ โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 6 ส่วนคือ

1. การประเมินวัตถุประสงค์ (Appraising Objectives)

2. การประเมินแผนการเรียน (Evaluating the Learning Plan)

3. การประเมินเพื่อแนะแนวในการพัฒนาโครงการ (Evaluation to Guild Program Development)

4. การประเมินเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Evaluating Program Implement)

5. การประเมินผลลัพธ์ของโครงการทางการศึกษา (Evaluating the Outcome of an Educational Program)

6. การติดตาม (Follow up) และการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation)

Scriven, Michael (1967 : 254) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า คือ การรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล และการกำหนดเกณฑ์ประกอบการ

ประเมิน เป้าหมายสำคัญของการประเมิน คือ การตัดสินคุณค่าของโครงการจุดมุ่งหมายของการประเมินที่สำคัญ มี 2 ประการ คือ

1. การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น เพราะการประเมินช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

2. การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินในคุณค่าของโครงการ ตลอดจนค้นหาสิ่งที่ดีของโครงการเพื่อนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกันต่อไป

สคริปเว่น ได้เสนอแนะว่าในเรื่องการประเมิน เพื่อปรับปรุงหรือดูความก้าวหน้าของโครงการการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) ไม่จำเป็นต้องใช้นักประเมินอาชีพ อาจจะเป็นนักประเมินสมัครเล่น หรือเป็นผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับโครงการนั้น ๆ ก็ได้ แต่ถ้าเป็นการประเมินเพื่อตัดสินคุณค่า หรือการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) นั้น ควรจะแยกหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคลต่าง ๆ ให้ชัดเจน รวมทั้งควรจะได้มีการปรึกษาหารือกันระหว่างนักประเมินกับผู้ดำเนินงานในโครงการด้วยวิธีการประเมิน ในการประเมินมีวิธีการที่สามารถนำไปใช้ได้ 2 วิธี คือ

1. การประเมินก่อนมีการปฏิบัติงานหรือการประเมินคุณค่าภายใน (Intrinsic Evaluation) คือ ประเมินคุณค่าของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การประเมินคุณค่าการปฏิบัติงาน (Pay - off Evaluation) คุณค่าจากผลที่เกิดขึ้นจากการใช้เครื่องมือวัดกับผู้เรียน เป็นการประเมินในบางส่วนซึ่งเป็นผลที่มีต่อผู้รับบริการจากการดำเนินโครงการ เช่น ผลที่ได้จากคะแนนสอบ หรือผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริหาร ฯลฯ การประเมินคุณค่าการปฏิบัติงานให้ความสนใจเกี่ยวกับผลของโครงการที่เกิดกับผู้บริหาร จึงจัดว่าเป็นการตัดสินคุณค่าของโครงการโดยอิงเกณฑ์ภายนอก

สรุปได้ว่า รูปแบบการประเมินโครงการ เป็นกรอบความคิด แนวความคิดในการประเมินที่เสนอโดยนักประเมินที่มีความรู้ ชื่อเสียง มีหลายรูปแบบที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับข้อตกลงเบื้องต้น โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดหมาย รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า และรูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ

2.3.2 รูปแบบของการประเมินโครงการโดยใช้แบบซีป (CIPP Model)

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2555 : 23) ได้กล่าวว่า สตีฟเฟิลปีม และคณะ แบ่งการประเมินเป็น 4 ประเภท คือ

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนที่จะลงมือดำเนินการใด ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดหลักการและเหตุผล ในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนาโครงการ เป็นการระบุค้นหาความจำเป็น และออกแบบ เหตุผลความเป็นมาของโครงการโดยปกติเป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับสถานะโครงการต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ และนำมาเปรียบเทียบกับโครงการหรือแผนงานที่ควรเป็น นำไปสู่การระบุวัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบ โครงการ ในขณะที่นำโครงการไปปฏิบัติจริง โครงการตกอยู่ในสถานะหรือบริบททางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายโครงการ

2. การประเมินปัจจัยพื้นฐาน (Inputs Evaluation : I) เป็นการประเมิน เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ความเพียงพอของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ ตลอดจนเทคโนโลยี และแผนการดำเนินงาน

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดกิจกรรมของโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

3.1 หาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการเพื่อทำการแก้ไขให้กับข้อบกพร่องนั้น

3.2 หาข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่จะสั่งการเพื่อการพัฒนางานต่าง ๆ

3.3 บันทึกภาวะของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินผลเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ตั้งแต่ต้น รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2556 : 31) ได้กล่าวว่า การประเมินตามรูปแบบซีป (CIPP Model) ของสตีฟเฟิลปีม สามารถสรุปการประเมินเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. กำหนด หรือระบุและบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ
2. จัดเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิเคราะห์และจัดสารสนเทศ เพื่อนำเสนอฝ่ายบริหาร

รัตน์ บัณฑิต (2556 : 10 - 17) กล่าวว่า รูปแบบการประเมิน CIPP เป็นการนำตัวอักษรตัวแรกของมิติการประเมิน 4 ด้านมาประกอบกัน ได้แก่ การประเมินบริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) ซึ่งสตีฟเฟิลบีม พัฒนานำเสนอขึ้นโดยมีพื้นฐานมาจากคู่มือหรือประสบการณ์การทำการประเมินโครงการทางการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาตั้งแต่กลางปี 1960 โดยต้องการที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดหรือข้อจำกัดของรูปแบบการประเมินแบบดั้งเดิมรูปแบบการประเมิน CIPP ปรากฏขึ้นเป็นลายลักษณ์ชัดเจนในหนังสือชื่อ Educational Evaluation and Decision Making ซึ่งตีพิมพ์ในปี 1971 และปรับปรุงอีกครั้งในปี 2007 ในหนังสือ Evaluation Theory Models and Applications โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น ปัญหา และโอกาสที่จะเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขแวดล้อมหนึ่งที่กำหนด การประเมินบริบทอาจจะประเมินได้ทั้งก่อน ระหว่างหรือแม้กระทั่งหลังการดำเนินโครงการ แผนงาน หรือสิ่งแทรกแซงอื่น ๆ ในกรณีประเมินบริบทก่อนการดำเนินโครงการ องค์กรหรือหน่วยงานจะใช้ผลจากการประเมินบริบทเพื่อช่วยจัดลำดับความสำคัญและกำหนดเป้าหมายสำหรับโครงการนั้น แต่ถ้าเป็นการประเมินบริบทระหว่างหรือหลังดำเนินโครงการ องค์กรและหน่วยงานมักจะดำเนินการและจัดทำรายงานการประเมินบริบทควบรวมไปกับการประเมินปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต กรณีนี้การประเมินบริบทจึงมีประโยชน์สำหรับการตัดสินใจกำหนดเป้าหมายของโครงการและช่วยให้ผู้รับบริการได้ประเมินว่าโครงการหรือสิ่งแทรกแซงดังกล่าว มีคุณประโยชน์ตอบสนองหรือเป็นไปตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์หรือไม่เพียงไร เทคนิควิธีการที่ใช้ในการประเมินบริบทควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมสารสนเทศ อย่างหลากหลาย ครอบคลุมสมาชิกที่เป็นประชากรเป้าหมาย รวมทั้งสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ซึ่งโดยปกติมักเริ่มจากการซักถามผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อช่วยระบุขอบข่ายการศึกษา หลังจากนั้นนักประเมินอาจจะทำการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการรับบริการหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการให้บริการ ผลการประเมินบริบทสามารถนำมาใช้ได้อย่างกว้างขวาง ยกตัวอย่างเช่น ผู้บริหารสามารถนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้สื่อสารกับสมาชิกในองค์กร เพื่อแลกเปลี่ยนระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน ความต้องการจำเป็น แต่สำหรับนักพัฒนาโครงการก็สามารถที่จะนำผลการประเมินบริบทไปใช้เพื่อสนับสนุนขอรับทุนหรือจัดทำสัญญาต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการ สำหรับโรงเรียนนั้น ก็อาจใช้การประเมินบริบทเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้เรียน

และผู้ปกครองในการชี้แนะและพัฒนาความก้าวหน้าทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้นในส่วนของนักเรียน ก็ต้องใช้ผลการประเมินบริบทเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ได้อย่างเหมาะสมและมีความสัมพันธ์กับแผนงานโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) จุดมุ่งเน้นหลักของการประเมินปัจจัยนำเข้า ก็เพื่อช่วยจัดลำดับโครงการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความต้องการจำเป็น โดยการศึกษาและตรวจสอบอย่างถี่ถ้วนเกี่ยวกับแนวทางต่าง ๆ ที่มีศักยภาพหรือมีความเป็นไปได้มากที่สุด ในอันที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การประเมินปัจจัยนำเข้าจะเป็นตัวบ่งบอกล่วงหน้าถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวหรือประสิทธิผลของความพยายามเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่โครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ ต้องการให้เกิด จุดมุ่งเน้นประการที่สองของการประเมินปัจจัยนำเข้า ก็เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางที่เป็นทางเลือกต่าง ๆ และเพราะเหตุใดจึงเลือกแนวทางนั้น ในกรณีเช่นนี้สารสนเทศที่ได้จากการประเมินปัจจัยนำเข้าจะมีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับบ่งบอกให้เห็นถึงความรับผิดชอบใด ๆ ของผู้พัฒนาโครงการที่พยายามออกแบบและปรับปรุงประมาณใด ๆ ของโครงการหรือสิ่งแทรกแซงดังกล่าว นอกจากนี้แล้ว การประเมินปัจจัยนำเข้า ก็จะช่วยจำแนกและจัดลำดับแนวทางที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้มีหน้าที่ตัดสินใจได้ใช้เป็นทางเลือกสำหรับการดำเนินงานต่อไป โดยสรุปการประเมินปัจจัยนำเข้า ก็เพื่อช่วยผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายตอบสนองความต้องการจำเป็นให้แก่ผู้รับประโยชน์ ก่อให้เกิดแผนงานที่ปฏิบัติได้จริงและใช้งบประมาณได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งการบันทึกและสร้างสำเนาที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพยากรและวิธีการดำเนินงานในแผนงานนั้น ๆ นอกจากนี้แล้วหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการประเมินปัจจัยนำเข้าก็เพื่อช่วยผู้นำ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการตรวจสอบการนำแผนงานหรือโครงการไปใช้หรือตรวจสอบการดำเนินงานการใช้แผนงาน โครงการ วัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งของการประเมินกระบวนการก็คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้จัดการและผู้ปฏิบัติงานในโครงการนั้น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการว่าเป็นตามตารางเวลาที่กำหนดหรือไม่ การใช้งบประมาณและประสิทธิผลเป็นอย่างไร สำหรับวัตถุประสงค์อีกประการหนึ่งก็เพื่อชี้แนะแนวทางให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในการปรับปรุงการใช้งบประมาณ และแนวทางการดำเนินงานของโครงการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นเพราะโดยปกติแล้วเมื่อมีการเริ่มต้นการดำเนินงานของโครงการหรือแผนงาน ผู้ปฏิบัติงานย่อมไม่สามารถที่จะกำหนดสิ่งต่าง ๆ ได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการ

จัดกิจกรรม การใช้บุคลากรงบประมาณ หรืออื่น ๆ ดังนั้นการได้รับสารสนเทศจากการประเมินกระบวนการ ก็สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ในโครงการให้สามารถดำเนินการต่อไปและมีความเป็นไปได้ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ในการประเมินกระบวนการนั้น ควรทำการเปรียบเทียบระหว่างกิจกรรมและค่าใช้จ่ายจริงกับกิจกรรมในแผนงานโครงการ และงบประมาณที่กำหนดไว้ว่า มีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร รวมทั้งบรรยายให้เห็นถึงปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการนำโครงการไปใช้และท้ายที่สุดก็ควรจัดทำรายงานที่ผู้ร่วมโครงการหรือผู้ทำการสังเกตได้ตัดสินใจคุณภาพ ของกระบวนการใช้โครงการ แผนงานดังกล่าว

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) วัตถุประสงค์หลักของการประเมินผลผลิตก็เพื่อสอบวัด ความสำเร็จ และตัดสินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซงว่าตอบสนองบรรลุความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์หรือไม่ นอกจากนี้การประเมินผลผลิตก็ยังต้องประเมินผลลัพธ์ (Outcomes) ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ทั้งที่เป็นไปในทางบวกและทางลบอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้นบ่อยครั้งที่นักประเมินยังขยายขอบเขตการประเมินผลผลิตไปสู่การประเมินในสิ่งที่เรียกว่า ผลลัพธ์ระยะยาวอีกด้วย การประเมินผลผลิตควรดำเนินการโดยอาศัยการรวบรวมและวิเคราะห์การตัดสินใจของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการหรือสิ่งที่ได้รับการประเมินนั้น ในบางครั้งก็อาจทำการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับโครงการหรือสิ่งที่ได้รับการประเมินอื่นซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันและก็มีอยู่บ่อย ๆ ที่ผู้รับบริการจากโครงการต้องการจะรู้ว่าโครงการดังกล่าวได้ผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ และมีประโยชน์คุ้มกับการลงทุนดำเนินการเพียงไร ดังนั้นในทางที่เหมาะสมแล้วนักประเมินก็ควรที่จะวิเคราะห์ตีความให้เห็นว่าจุดอ่อนของการใช้โครงการหรือแผนปฏิบัติงานส่วนใดที่เป็นสาเหตุทำให้ได้ผลลัพธ์อ่อนด้อย ลงไปด้วย เทคนิควิธีการที่ใช้ประเมินผลผลิตมิได้กำหนดไว้อย่างเป็นแบบแผนตายตัวแต่นักประเมินอาจต้องใช้วิธีการอย่างหลากหลายร่วมกันเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในการศึกษาผลลัพธ์ทั้งหมดของสิ่งที่ได้รับการประเมินรวมทั้งยังช่วยในการตรวจสอบข้ามกันไปมาระหว่าง ข้อค้นพบที่หลากหลายอีกด้วย

ประชุม รอดประเสริฐ (2557 : 75) ได้อธิบายถึง การประเมินโครงการโดยชิป (CIPP Model) ว่าเป็นการประเมินโครงการโดยจำแนกตามประเภทของการตัดสินใจมี 4 ชนิด ได้แก่ การประเมินบริบท(Context Evaluation) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Inputs Evaluation) การประเมินกระบวนการ(Process Evaluation) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับการประเมินโครงการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) เป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมิน โดยทั่ว ๆ ไป เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยเน้นด้านความสัมพันธ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการ และเงื่อนไขที่เป็นจริงที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยวินิจฉัยปัญหาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ การประเมินบริบทมีลักษณะที่สำคัญมากมาย จัดเป็นการวิเคราะห์ขนาดใหญ่ เป็นตัวกำหนดขอบเขตของการประเมินการบรรยายและการวิเคราะห์บริบท นอกจากนี้ยังช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับการบรรลุเป้าหมาย การประเมินบริบททำให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ โดยอาศัยการวินิจฉัย การจัดเรียงปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของที่ประชุม และสถานการณ์ สำหรับวิธีการประเมินบริบทจำแนกออกได้เป็น 2 วิธี ได้แก่ การประเมินตามสภาพแวดล้อม (Contingency Model) และการประเมินความสอดคล้อง (Congruence Model)

1.1 การประเมินตามสภาพแวดล้อมเป็นการประเมินมุ่งค้นหาพลังหรืออิทธิพลที่อยู่ภายนอกระบบ เพื่อที่สามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขในระบบให้ดีขึ้น เช่น การศึกษาคู่มือวิธีการปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือระบบอื่น การศึกษาจากผลการวิจัยและตำราต่าง ๆ การขอคำแนะนำปรึกษาจากบุคคลภายนอก การระดมความคิดจากบุคคลภายนอก การประเมินค่านิยม เจตคติ สภาวะเศรษฐกิจสภาวะทางการเมือง ความเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร และอื่น ๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตามการประเมินสภาวะแวดล้อมตามสภาวะการณ์ต้องมีคำถามในลักษณะ "ถ้า... แล้ว (If ...then)" ทำอยู่เสมอทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การคาดการณ์ข้อมูลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและข้อมูลนั้นทำการวิเคราะห์พิจารณาเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการต่อไป เช่น ถ้าเกิดการจลาจลขึ้นในเมืองแล้ว จะเกิดอะไรขึ้นกับระบบการศึกษาของเมืองนั้น

1.2 การประเมินความสอดคล้องกับลักษณะของการประเมินที่เปรียบเทียบกันระหว่างผลที่เกิดขึ้นจริงกับผลที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นว่า มีความสอดคล้องหรือมีความแตกต่างกัน การประเมินสภาวะแวดล้อมด้วยวิธีนี้เป็นการประเมินทั้งระบบ ทั้งนี้เพื่อต้องการที่จะดูว่าการดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด การประเมินความสอดคล้องมักจะเป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมภายในโครงการเอง เช่น ลักษณะโครงสร้างการบริหาร โครงการงบประมาณเพื่อการทำงาน ลักษณะการวางแผนการทำงาน การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างแผนงานต่าง ๆ ภายในโครงการรวมทั้งการติดต่อสัมพันธ์กับแผนงานภายนอกโครงการ ปฏิทินและตารางการปฏิบัติงานภารกิจของแผนงานต่าง ๆ และอื่น ๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม

การประเมินด้านบริบทด้วยวิธีการตามสภาพการณ์และด้วยวิธีตามคลังจะต้องเป็นไปด้วยกันเสมอ หรือต้องใช้ร่วมกันเสมอ จะแยกออกจากกันไม่ได้ประเมินความสอดคล้องตามบริบทเป็นการค้นหา ความตรงกันหรือไม่ตรงกัน (Conformance) และการประเมินตามสภาพการณ์เป็นการค้นหาการ ปรับปรุงแก้ไข (Improvement) กล่าวคือ การปรับปรุงแก้ไขโครงการจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่ทราบว่า โครงการแต่ละโครงการนั้นไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขโครงการจะไม่เกิดประโยชน์หรือไม่สามารถ ดำเนินการต่อไปได้

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs Evaluation) เป็นการประเมินที่มี จุดมุ่งหมายเพื่อการนำเสนอข้อมูลสำหรับกำหนดวิธีการใช้ทรัพยากรเพื่อให้โครงการบรรลุถึง วัตถุประสงค์ โดยระบุให้ทราบถึงลักษณะของปัจจัยนำเข้า ดังนี้

2.1 สมรรถภาพและความรับผิดชอบของบุคคลของหน่วยงานที่บริหารโครงการ

2.2 กลยุทธ์หรือยุทธวิธีที่จะทำให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์

2.3 รูปแบบเฉพาะของข้อมูลที่จะช่วยสนับสนุนการนำไปใช้ของยุทธวิธีที่ได้เลือกสรร

แล้วการประเมินปัจจัยนำเข้าเป็นการประเมินในลักษณะที่วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนละเอียดลึกซึ้ง ที่มุ่ง วิเคราะห์หาข้อมูลที่ดีที่สุดที่นำไปใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์หรือการบริหารโครงการ หรือผันแปร ไปตามความสูงต่ำของข้อมูลที่จะนำไปสนับสนุนความเปลี่ยนแปลงของโครงการนั้น เช่น ถ้าโครงการ หนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงน้อยและมีข้อมูลสนับสนุน การเปลี่ยนแปลงครบถ้วนมากพอและเป็นข้อมูลที่มี คุณภาพ การประเมินปัจจัยนำเข้าอาจทำแต่น้อยก็เพียงพอแล้ว เป็นต้น การตัดสินใจขึ้นอยู่กับ การประเมินปัจจัยนำเข้ามักมีผลมาจากการมีปัจจัยนำเข้าที่เจาะจงหรือเป็นข้อมูลที่ได้รับการเลือกสรรมา อย่างดีแล้ว เช่น มีวิธีการดำเนินการที่ดีมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ตารางการปฏิบัติงาน สายการบังคับ บัญชา บุคลากร และงบประมาณ ที่เพียงพอและมีคุณภาพอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นที่เชื่อแน่ว่าหากนำไปบริหาร โครงการแล้ว ย่อมจะได้ผลดีอย่างแน่นอนบรรลุถึงเป้าหมายโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อการ ควบคุมการบริหารโครงการ ผลของการประเมินจะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโครงการใช้ปรับปรุงโครงการ ให้สามารถดำเนินโครงการและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จุดมุ่งหมายของการประเมิน กระบวนการจำแนกเป็น 3 ประการ คือ

3.1 เพื่อตรวจสอบหรือเพื่อพยากรณ์ความบกพร่องในการดำเนินงานโครงการ

3.2 เพื่อเสนอข้อมูลที่จะนำไปสู่การตัดสินใจดำเนินโครงการ

3.3 เพื่อดำรงไว้ซึ่งการดำเนินโครงการที่เป็นไปด้วยดี

การตัดสินใจการประเมินกระบวนการ ต้องคำนึงถึงกลยุทธ์ในการประเมินที่สำคัญ 3 วิธี คือประการแรก จะต้องทำการประเมินหรือวิเคราะห์ความเหมาะสมและความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรประการที่สอง จะต้องทำการประเมินความสามารถในการบริหารโครงการของผู้ดำเนินโครงการ และประการที่สาม จะต้องทำการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโครงการที่กำหนดขึ้น การประเมินทั้งสามส่วนหรือทั้งสามกลยุทธ์ที่กล่าวแล้ว สามารถทำให้ทราบได้ชัดเจนว่ากระบวนการบริหารโครงการจะบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการได้หรือไม่ และหากเกิดความผิดพลาดขึ้น ความผิดพลาดนั้นเกิดจากโครงสร้างรูปแบบของโครงการหรือเกิดจากวิธีการดำเนินโครงการนั้น

4. การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) การประเมินจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาตัดสินใจหรือการแสดงความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการทั้งในขณะที่โครงการกำลังดำเนินงานอยู่ และเมื่อโครงการสิ้นสุดลง การประเมินโครงการในลักษณะนี้เป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลงานที่เกิดขึ้นกับเกณฑ์หรือมาตรฐาน หรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดขึ้นไว้โดยวิเคราะห์เพื่อให้ทราบว่าโครงการประสบความสำเร็จหรือไม่บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยเหตุผลใด โดยพิจารณาวิเคราะห์จากสถานะแวดล้อมโครงการ (Context) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ในการบริหารโครงการซึ่งข้อมูลทั้ง 3 ลักษณะ ได้จากการรวบรวมและการบันทึกไว้โดยละเอียดตั้งแต่เริ่มต้นของการดำเนินโครงการ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2558 : 42) ได้กล่าวว่า การประเมินโดยใช้ รูปแบบชิป (CIPP Model) ของ แดเนี่ยล แอล สตีฟเฟิลบีม สามารถแบ่งการประเมินเป็น 4 ประเภท และเพื่อสอดคล้องกับการพัฒนาโครงการ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. การประเมินก่อนเริ่มโครงการ เป็นการประเมินเพื่อวางแผนโครงการ กำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการของโครงการ โดยเขียนในรูปเอกสารในรูปแบบชิป (CIPP Model) การประเมินก่อนเริ่มโครงการ ประกอบด้วย

1.1 การประเมินสถานะแวดล้อมหรือบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินความต้องการ เพื่อกำหนดโครงการ การประเมินบริบท เป็นการประเมินสภาพเศรษฐกิจ สังคมการเมือง ตลอดจนอุปสรรคต่าง ๆ นำไปสู่ทิศทางและวัตถุประสงค์โครงการ

1.2 การประเมินปัจจัยหรือทรัพยากร (Inputs Evaluation) เป็นการตรวจสอบความพร้อมด้านทรัพยากรทั้งปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนระบบบริหารจัดการเพื่อวิเคราะห์และกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด อีกทั้งมีความจำเป็นทางทรัพยากร

จากการประเมินข้อ 1.1 และ 1.2 นำไปสู่การเตรียมวางโครงการและเขียนโครงการในการนำเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ (Project Appraisal Analysis) โดยพิจารณาจากหลักความสอดคล้องและความสมบูรณ์ของโครงการหลักประสิทธิภาพจาก cost benefit หรือ cost effectiveness หลักความเหมาะสมในการบริหารโครงการผลกระทบของโครงการและความเป็นธรรมของโครงการและหลักความเป็นไปได้ทั้งด้านแผนงานแผนเงิน และแผนคน

2. การประเมินขณะดำเนินโครงการ ในรูปแบบซีป (CIPP Model) คือ การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินการดำเนินงานเมื่อนำโครงการที่วางไว้ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อศึกษาจุดแข็งและจุดอ่อนตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการอะไรเป็นข้อมูลที่ทำให้สามารถหรือไม่สามารถดำเนินโครงการตามที่วางไว้ การประเมินกระบวนการดำเนินโครงการเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการดำเนินโครงการให้ทันท่วงที เป็นการประเมินบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ (Formative Evaluation) ด้วยการจัดระบบการกำกับงาน (Monitoring System) เพื่อติดตามความก้าวหน้าและเร่งรัดการดำเนินโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายในทรัพยากรและเวลาที่กำหนด

3. การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการรูปแบบซีป (CIPP Model) เรียกว่า การประเมินผลผลิตของโครงการ เป็นการประเมินที่มุ่งตอบคำถามว่าโครงการประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ผลผลิตของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ผลการดำเนินงานโครงการคุ้มค่าเพียงใดผลลัพธ์และการประเมินผลกระทบของโครงการทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งนิยมทำการประเมินด้วยเทคนิคการติดตามผล (Follow up Study or Tracer Study)

แบบจำลอง (Model) หมายถึง วิธีการสื่อสารทางความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏโดยใช้การสื่อในลักษณะต่าง ๆ เช่น แผนภูมิ แผนผัง ระบบสมการ และรูปแบบอื่น เป็นต้น เพื่อให้เข้าใจได้ง่าย และสามารถนำเสนอเรื่องราวได้อย่างมีระบบ การประเมินผลโครงการนั้น มีแนวคิดและโมเดลหลายอย่าง ณ ที่นี้ ขอเสนอแนวคิดและโมเดล

การประเมินแบบชิป หรือ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Danial. L. Stufflebeam) เพราะเป็นโมเดลที่ได้รับการยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบัน

แนวคิด การประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) ในปี ค.ศ. 1971) สตัฟเฟิลบีม และคณะ ได้เขียนหนังสือทางการประเมินออกมาหนึ่งเล่ม ชื่อ “Educational Evaluation and Decision Making” หนังสือเล่มนี้ ได้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง เพราะให้แนวคิดและวิธีการทางการวัดและประเมินผล ได้อย่างน่าสนใจและทันสมัยด้วย นอกจากนี้ สตัฟเฟิลบีมก็ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการประเมินและรูปแบบของการประเมินอีกหลายเล่มอย่างต่อเนื่อง จึงกล่าวได้ว่า ท่านผู้นี้เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทฤษฎีการประเมิน จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบัน เรียกว่า CIPP Model เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง มีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมิน คือ การให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ เน้นการแบ่งแยกบทบาทของการทำงานระหว่าง ฝ่ายประเมินกับ ฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหา และนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาข้อมูล และนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เพื่อป้องกันการมีอคติในการประเมิน และ เขาได้แบ่งประเด็นการประเมินผลออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการตรวจสอบว่าโครงการที่จะทำสนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือนโยบายหน่วยเหนือหรือไม่ เป็นโครงการที่มีความเป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับ การสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่ เป็นต้น

การประเมินสภาวะแวดล้อมจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่อง โครงการควรจะทำในสภาพแวดล้อมใด ต้องการจะบรรลุเป้าหมายอะไร หรือต้องการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะอะไร เป็นต้น

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยป้อน (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึง ความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้

ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา รวมทั้งเทคโนโลยี และแผนการดำเนินงาน เป็นต้น

การประเมินผลแบบนี้จะทำโดยใช้ เอกสารหรืองานวิจัยที่มีผู้ทำไว้แล้ว หรือใช้วิธีการวิจัยนำร่องเชิงทดลอง (Pilot Experimental Project) ตลอดจนอาจให้ผู้เชี่ยวชาญ มาทำงานให้ อย่างไรก็ตาม การประเมินผลนี้จะต้องสำรวจสิ่งที่มีอยู่เดิมก่อนว่ามีอะไรบ้าง และตัดสินใจว่าจะใช้วิธีการใด ใช้แผนการดำเนินงานแบบไหน และต้องใช้ทรัพยากรจากภายนอก หรือไม่

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินระหว่างการดำเนินงานโครงการ เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการโดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่นหรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weakness) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ มักจะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังสิ้นสุดโครงการแล้ว

การประเมินกระบวนการจะมีบทบาทสำคัญในเรื่องการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะ ๆ เพื่อการตรวจสอบการดำเนินของโครงการโดยทั่วไป การประเมินกระบวนการมีจุดมุ่งหมาย คือ

3.1 เพื่อการหาข้อบกพร่องของโครงการ ในระหว่างที่มีการปฏิบัติการหรือการดำเนินงานตามแผนนั้น

3.2 เพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ

3.3 เพื่อการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการดำเนินงานของโครงการ

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือความต้องการ/ เป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการและการประเมินผลเรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินสถานะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย จะเห็นได้ว่า การประเมินแบบ CIPP เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมด ซึ่งผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน กำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้

ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการ วิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

เมื่อพิจารณาถึงช่วงเวลาของการประเมินผลโครงการ เพื่อจำแนกประเภทของการ ประเมินผลโครงการโดยละเอียดแล้ว เราสามารถจำแนกได้ว่าการประเมินผลโครงการมี 4 ระยะ ดังต่อไปนี้

4.1 การประเมินผลโครงการก่อนการดำเนินงาน (Pre - Evaluation) เป็นการประเมิน ว่ามีความจำเป็นและความเป็นไปได้ในการกำหนดให้มีโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ หรือไม่ บางครั้ง เรียกการประเมินผล ประเภทนี้ว่า การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) หรือการประเมิน ความต้องการที่จำเป็น (Need Assessment)

4.2 การประเมินผลโครงการขณะดำเนินงาน (On - going Evaluation) เป็นการ ประเมินผลโครงการเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน (Monitoring) และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ

4.3 การประเมินผลโครงการเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน (Post - Evaluation) เป็นการ ประเมินว่า ผลของการดำเนินงานนั้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่วางไว้หรือไม่

4.4 การประเมินผลกระทบจากการดำเนินโครงการ (Impact Evaluation) เป็นการ ประเมินผลโครงการ ภายหลังจากการสิ้นสุดการดำเนิน โครงการหรือแผนงาน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจจะได้รับอิทธิพลจากการมีโครงการหรือปัจจัยอื่น ๆ (จักรภพ เนะมาตย์. 2559 : 65)

สมคิด พรหมจ้อย (2563 : 41) ได้กล่าวว่าการประเมินโดยใช้รูปแบบซีป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีมี มีแนวทางการประเมินด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ ข้อมูลสำคัญเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ

2. การประเมินปัจจัยพื้นฐาน (Inputs Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่าง ๆ เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานโครงการนั้นด้วย

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารและการจัดกิจกรรมของโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่อง ของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้และเป็นรายงานผลการปฏิบัติงานโครงการนั้น

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากการรายงานผลที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการร่วมด้วย

สรุปได้ว่า รูปแบบการประเมินแบบซีป (CIPP Model) ตามแนวคิดของ สตีฟเฟิลปีม ประกอบด้วยการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) ซึ่งในการประเมินโครงการครั้งนี้ ผู้ประเมินเลือกใช้รูปแบบการประเมินรูปแบบซีป (CIPP Model : Context - Input Process - Product) ด้วยเหตุผลคือ ทำให้ได้รับรู้ถึงข้อมูลต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ คือ สภาพที่เกี่ยวข้องกับงานและโครงการ (Context) ปัจจัยที่ใช้ในดำเนินงาน (Input) กระบวนการในการดำเนินงาน (Process) และผลลัพธ์หรือผลผลิตที่เกิดกับโครงการ (Product)

2.5 หลักการและแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

แนวคิดทฤษฎีและหลักการสอนผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดของนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งให้แนวคิดเกี่ยวกับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไว้ดังนี้

2.5.1 ความหมายของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 46) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ว่า บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ บุคคลที่มีความจำกัดอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตน (Functioning) ในปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ ความสามารถทางสติปัญญาน้อยกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญร่วมกับความจำกัดของทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10 ทักษะได้แก่ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้าน ทักษะทางสังคม/ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากร ในชุมชน การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้ เวลาว่าง การรักษาสุขภาพ ทั้งนี้ได้แสดงอาการดังกล่าวก่อนอายุ 18 ปี

ดารณี ศักดิ์ศิริผล (2554 : 45) ได้สรุปไว้ว่า บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จัดเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องเกี่ยวกับพัฒนาการ ประเภทหนึ่งโดยทำให้บุคคลมีความสามารถในการใช้สติปัญญาจำกัดหรือต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและมีความบกพร่องในการปรับตัวตามพัฒนาการ แต่ละขั้นทำให้เป็นอุปสรรคในการเรียน เกณฑ์สำคัญ 4 ประการ คือ 1) ระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 2) มีความบกพร่องในการปรับตัวด้านทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวัน 3) ความบกพร่องเกิดขึ้นระหว่างการพัฒนาการซึ่งปรากฏชัดเจนก่อนอายุ 18 ปี และ 4) ความบกพร่องเป็นอุปสรรคในการเรียน

ปราณี ช่วยชัย (2555 : 7) ได้สรุปไว้ว่า ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ผู้เรียนที่มีความล่าช้าเกี่ยวกับพัฒนาการทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม เมื่อเทียบกับผู้เรียนในช่วงอายุและผู้เรียนในวัยเดียวกัน ส่งผลให้มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้

สถาบันราชานุกูล (2556 : 1) ได้กล่าวถึง ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ว่า ภาวะบกพร่องทางสติปัญญาเป็นภาวะที่มีพัฒนาการบกพร่องซึ่งทำให้มีข้อจำกัดด้านสติปัญญา การเรียนรู้และการปรับตัวในการดำรงชีวิตประจำวัน ในปัจจุบันเริ่มมีการใช้คำว่า บกพร่องทางสติปัญญา แทน ภาวะปัญญาอ่อน มากขึ้นในองค์กรระดับนานาชาติ เช่น IASSID (International Association for the Scientific Study of Intellectual Disabilities) WHO (World Health Organization) WPA (World Psychiatry Association) รวมทั้ง AAMR (The American Association on Mental Retardation) หรือสมาคมบุคคลปัญญาอ่อนแห่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งประกอบด้วยสหวิชาชีพจากทั่วโลกและก่อตั้งมาเป็นเวลานาน 130 ปี ก็ได้เปลี่ยนชื่อเป็น The American Association of Intellectual and Developmental Disabilities (AAIDD) เมื่อ 1 มกราคม พ.ศ. 2550 เพื่อเสนอแนวทางที่จะทำให้สังคมยอมรับผู้บกพร่องทางสติปัญญามากขึ้น

ภวิกา เลหาไพฑูรย์ (2559 : 3) สรุปว่า ความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ความบกพร่องทางสมองที่ทำให้บุคคลมีพัฒนาการล่าช้ากว่าปกติ มีข้อจำกัดในด้านการรับรู้ การฝึกทักษะความสามารถทางสังคม และพฤติกรรมดังกล่าวต้องแสดงให้เห็นก่อนอายุ 18 ปี

ภัศรดา สุวรรณนวล (2560 : 32) สรุปว่า บุคคลที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญา เป็นบุคคลที่มีความจำกัดด้านสติปัญญา เนื่องจากมีพัฒนาการทางสมองไม่สมบูรณ์ จึงทำให้มีข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตที่ไม่สามารถกระทำได้เหมือนคนปกติทั่วไป และความบกพร่องนี้จะต้องแสดงให้เห็นก่อนอายุ 18 ปี ดังนั้นจึงต้องมีคนคอยแนะนำช่วยเหลือทั้งในเรื่องของกิจกรรมในชีวิตประจำวัน

สรุปได้ว่า ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะบกพร่องทางสติปัญญาเป็นภาวะที่บุคคลมีความจำกัดทางสติปัญญาส่งผลต่อความสามารถทางการรู้คิด ทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต ตั้งแต่ 2 ด้าน ขึ้นไป ประกอบด้วย การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้าน การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน การควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่าง การทำงาน และการมีสุขอนามัยและความปลอดภัยเบื้องต้น โดยความบกพร่องนี้เกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี

2.5.2 สาเหตุของความบกพร่องทางสติปัญญา

กระทรวงศึกษาธิการ (2555 : 34) กล่าวถึงสาเหตุของความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ว่ามี 3 สาเหตุ คือ 1) ขณะที่อยู่ในครรภ์ (ขณะตั้งครรภ์) อาจเกิดความพิการแก่เด็กได้ตั้งแต่การปฏิสนธิจนกระทั่งถึงระยะเวลา 2) ขณะที่คลอดหรือระหว่างการทำคลอด เด็กทารกอาจพิการจากสาเหตุอุบัติเหตุจากการใช้เครื่องมือในการคลอด การคลอดที่ไม่ถูกวิธี ให้หมอต้มยำต้มโคล้ง การขาดออกซิเจนในรายที่คลอดยาก และ 3) หลังคลอด ระยะเวลาตั้งแต่วัยทารกจนถึงวัยรุ่น ให้ความรู้แก่มารดานำลูกมาตรวจสุขภาพเพื่อรับภูมิคุ้มกันโรคติดต่อ

นพวรรณ ศรีวงศ์พานิช (2555 : 23) สรุปถึงสาเหตุของความบกพร่องทางสติปัญญาในผู้เรียน ไว้ดังนี้

1. ก่อนคลอด ความผิดปกติทางพันธุกรรม คือ โครโมโซมผิดปกติทั้งโครโมโซมหรือบางส่วนของโครโมโซม ความผิดปกติจากการขาดหายไปของโครโมโซม กลุ่มอาการดาวน์ และความผิดปกติทางเมตาบอลิกอื่น ๆ กลุ่มอาการโครโมโซมเอ็กซ์เพร่า มีร้อยละ 4 - 28
2. ความผิดปกติแต่กำเนิด คือ ความผิดปกติของระบบประสาทส่วนกลาง กลุ่มอาการที่มีความผิดปกติหลายระบบอื่น ๆ การติดเชื้อในครรภ์ ได้รับสารพิษ ครรภ์เป็นพิษหรือรกผิดปกติ หลอดประสาทไม่ปิด การติดเชื้อหัดเยอรมัน การติดเชื้อเอชไอวี เป็นต้น
3. ปรีกำเนิด การติดเชื้อปัญหาระหว่างการคลอดและอื่น ๆ เยื่อหุ้มสมองอักเสบ ภาวะขาดออกซิเจน บิลิรูบินในเลือดสูง
4. หลังคลอด การติดเชื้อ ได้รับสารพิษ ปัญหาทางจิตสังคมและอื่น ๆ สมออักเสบ ภาวะขาดออกซิเจน บิลิรูบินในเลือดสูง
5. ไม่ทราบสาเหตุ

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2555 : 32) ได้สรุปถึงภาวะปัญญาอ่อนไว้ว่า สาเหตุของปัญญาอ่อนปัจจุบันเกิดจากปัจจัยทางชีวภาพของบุคคล การติดเชื้อ กรรมพันธุ์ การปฏิบัติตนของแม่ระหว่างตั้งครรภ์ อาหาร สารเคมี ยา รังสี โรคร้ายบางอย่าง และลักษณะของการคลอดที่ผิดปกติปัจจุบันเชื่อกันว่า ปัญญาอ่อนเกิดจากสภาพแวดล้อมเชิงสังคม – วัฒนธรรมที่ไม่ส่งเสริมสมรรถภาพทางสติปัญญาของบุคคล

สถาบันราชานุกูล (2556 : 12) ได้กล่าวถึงสาเหตุของความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ว่า สาเหตุของภาวะบกพร่องทางสติปัญญาเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ในด้านชีวภาพ สังคมจิตวิทยา หรือหลาย ๆ ปัจจัยร่วมกัน ประมาณร้อยละ 30 - 50 ของภาวะบกพร่องทางสติปัญญาเท่านั้นที่ทราบสาเหตุ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรง (IQ<50) ซึ่งพบสาเหตุได้ร้อยละ 80 ส่วนกลุ่มที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อยพบสาเหตุได้ประมาณร้อยละ 50 นอกจากนี้ยังพบว่าประมาณร้อยละ 50 ของภาวะบกพร่องทางสติปัญญา มีสาเหตุมากกว่าหนึ่งอย่าง

ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย (2558 : 21) ได้สรุปไว้ว่า สาเหตุเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ในด้านชีวภาพ สังคมจิตวิทยา หรือหลาย ๆ ปัจจัยร่วมกัน ภาวะบกพร่องทางสติปัญญาในบางรายอาจไม่ทราบสาเหตุโดยเฉพาะในภาวะบกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อย ประมาณร้อยละ 50 ภาวะบกพร่องทางสติปัญญามีสาเหตุมากกว่า 1 อย่าง

ภวิกา เลหาไพฑูรย์ (2559 : 98) ได้สรุปสาเหตุของความบกพร่องทางสติปัญญาออกเป็น 3 สาเหตุหลัก คือ ทางด้านพันธุกรรม ทางด้านความผิดปกติทางสมอง และปัจจัยจากสภาพแวดล้อม การหาสาเหตุผู้เรียนบกพร่องทางสติปัญญาในระดับมากสามารถสังเกตได้ชัดเจน เพราะจะแตกต่างไปจากผู้เรียนปกติ สามารถสังเกตเห็นได้ตั้งแต่ยังเป็นผู้เรียนทารก และวัยเข้าเรียน

นภสวรรณ ฤทธิเดช (2563 : 87) กล่าวไว้ว่า สาเหตุของการเกิดผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถเกิดได้ทั้งก่อนคลอด ซึ่งอาจเกิดจากความผิดปกติทางพันธุกรรมโดยโครโมโซมผิดปกติทั้งโครโมโซมหรือบางส่วน หรืออาจเกิดจากการขาดหายไปของยีนบนโครโมโซม หรือเกิดจากการติดเชื้อมีปัญหาระหว่างคลอดและหลังคลอด อาจเกิดจากการติดเชื้อหรือสารพิษ จากตะกั่ว สภาพแวดล้อมและการเลี้ยงดู

สรุปได้ว่า สาเหตุของความบกพร่องทางสติปัญญา มีสาเหตุมาจาก ยีนทางพันธุกรรม ที่เกิดความผิดปกติ ปัญหาช่วงตั้งครรภ์ ขณะทำคลอดและภายหลังคลอด การได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อม ได้รับรังสี สารพิษ คลอดก่อนกำหนด คลอดหลังกำหนด หรือการได้รับอุบัติเหตุอันจะ

ส่งผลให้สมองได้รับการกระทบกระเทือน เกิดความผิดปกติทางสมอง หรือสมองถูกทำลาย และการที่สมองขาดออกซิเจนเป็นสาเหตุของภาวะบกพร่องทางสติปัญญาได้ โดยเกิดจาก กรรมพันธุ์ ร้อยละ 5 - 10 ระหว่างตั้งครรภ์และคลอด ร้อยละ 10 สิ่งแวดล้อม ร้อยละ 15 - 30 และไม่ทราบสาเหตุที่แน่นอน ร้อยละ 30

2.5.3 ประเภทของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ดารณี ศักดิ์ศิริผล (2554 : 45) แบ่งประเภทของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาระดับเล็กน้อย (เขาวนปัญญา 50 - 70) ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่เรียนได้ มีพัฒนาการด้านภาษาช้ากว่าบุคคลในวัยเดียวกันแต่สามารถพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้ ช่วยเหลือตนเองให้สามารถเรียนได้ พัฒนาการด้านการฟัง การพูด การเขียน ล่าช้า แต่มีความสามารถด้านการปฏิบัติการสูงกว่าความสามารถทางวิชาการ

2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง (เขาวนปัญญา 35 - 49) ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่พอฝึกได้ มีการพัฒนาทางด้านภาษาค่อนข้างจำกัด ระดับการพัฒนาแต่ละคนจะแตกต่างกัน บางคนสามารถร่วมสนทนาและเข้าใจคำสั่งง่าย ๆ ได้ บางคนทำได้แต่สื่อความต้องการขั้นพื้นฐาน การเคลื่อนไหวและการดูแลตนเองล่าช้ามีความก้าวหน้าในการเรียนรู้จำกัดอยู่เฉพาะทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการฟัง พูด อ่าน เขียน และนับจำนวนเท่านั้น

3. บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาระดับรุนแรง (เขาวนปัญญา 20 - 34) ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์และได้รับการดูแลที่เหมาะสม ลักษณะคล้ายคลึงกับขั้นฝึกได้ แต่มักพบสาเหตุทางพยาธิสภาพแก่ปัญหาของความบกพร่องด้านอื่น ๆ ร่วมด้วยอย่างชัดเจน ต้องการดูแลเอาใจใส่จากผู้ใกล้ชิด

4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมาก (เขาวนปัญญา 20) ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาที่มีความจำกัดเฉพาะด้าน ต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ และได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด มีข้อจำกัดอย่างมากในด้านความเข้าใจ การดูแลตนเองในระดับพื้นฐานทำได้เพียงเล็กน้อย หรือทำไม่ได้เลยเพราะส่วนใหญ่เคลื่อนไหวได้น้อย

ปราณี ช่วยชัย (2555 : 24) ได้สรุปไว้ว่าผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แบ่งตามการเรียนการสอนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้

2. ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับฝึกได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555 : 6) ได้แบ่งประเภทของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาตามระดับสติปัญญา หรือ IQ ที่มีผลต่อการปรับตัวของผู้เรียนแบ่งได้ 4 ประเภทดังนี้

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาในระดับเล็กน้อย (เขาวนปัญญา 50 - 70) ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาที่เรียนได้ มีพัฒนาการด้านภาษาช้ากว่าบุคคลในวัยเดียวกัน แต่สามารถพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้

2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาในระดับกลาง (เขาวนปัญญา 35 - 49) ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่พอฝึกได้ มีการพัฒนาทางด้านภาษาค่อนข้างจำกัด ระดับการพัฒนาแต่ละคนจะแตกต่างกัน บางคนสามารถร่วมสนทนาและเข้าใจคำสั่งง่าย ๆ ได้ บางคนทำได้แต่สื่อความต้องการขั้นพื้นฐาน การเคลื่อนไหวและการดูแลตนเองล่าช้า มีความก้าวหน้าในการเรียนรู้จำกัดอยู่เฉพาะทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการฟัง พูด อ่าน เขียน และนับจำนวนเท่านั้น

3. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับรุนแรง (เขาวนปัญญา 20 - 34) ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาที่ต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ และได้รับการดูแลที่เหมาะสม ลักษณะคล้ายคลึงกับขั้นฝึกได้ แต่มักพบสาเหตุทางพยาธิสภาพ แก่ปัญหาของความบกพร่องด้านอื่น ๆ ร่วมด้วยอย่างชัดเจน ต้องการการดูแลเอาใจใส่ จากผู้ใกล้ชิด

4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาในระดับรุนแรงมาก (เขาวนปัญญา ต่ำกว่า 20) ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาที่มีความจำกัดเฉพาะด้าน ต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ และได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด มีข้อจำกัดอย่างมากในด้านความเข้าใจ การดูแลตนเองในระดับพื้นฐานทำได้เพียงเล็กน้อย หรือทำไม่ได้เลยเพราะส่วนใหญ่เคลื่อนไหวได้น้อย

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (2556 : 32) ได้แบ่งกลุ่มในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ผู้เรียนเรียนช้า หมายถึง ผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนล่าช้ากว่าผู้เรียนปกติ จัดเป็นพวกขาดทักษะในการเรียนรู้ หรือมีความบกพร่องทางสติปัญญาเพียงเล็กน้อย ผู้เรียนเหล่านี้จะมีระดับสติปัญญา (IQ) ประมาณ 71 - 90

2. ผู้เรียนปัญญาอ่อน หมายถึง ผู้เรียนที่มีภาวะพัฒนาการของจิตใจหยุดชะงักหรือเจริญไม่เต็มที่ ซึ่งแสดงลักษณะเฉพาะ คือ มีระดับสติปัญญาต่ำ มีความสามารถในการเรียนรู้มีพัฒนาการทางกายล่าช้าไม่เหมาะสมกับวัย มีความสามารถจำกัดในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

สถาบันราชานุกูล (2556 : 12) ได้แบ่งประเภทของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้ดังนี้

1. แบ่งตามระดับความรุนแรง เป็นการแบ่งโดยใช้ค่าคะแนนระดับเชาวน์ปัญญาหรือ IQ ทั้ง APA และ AAMR แบ่งภาวะบกพร่องทางสติปัญญาเป็น 4 ระดับ ได้แก่ เล็กน้อย (Mild) ปานกลาง (Moderate) รุนแรง (Severe) และรุนแรงมาก (Profound) ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 AAMR ได้เปลี่ยนการแบ่งเหลือเพียง 2 ระดับ คือ เล็กน้อย (ระดับเชาวน์ปัญญาเท่ากับ 50 - 70) และมาก (ระดับเชาวน์ปัญญาน้อยกว่า 50) โดยเน้นที่ระดับความช่วยเหลือที่บุคคลที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาต้องการ การแบ่งระดับความรุนแรงแบบนี้เพื่อช่วยแยกกลุ่มที่ระดับเชาวน์ปัญญาสูงกว่า 50 ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มที่เรียนได้ (Educable) ให้ได้รับประโยชน์จากโปรแกรมการศึกษาส่วนกลุ่มที่ระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่า 50 จะเน้นที่การฝึกทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต (Trainable)

2. แบ่งตามระดับความช่วยเหลือที่ต้องการเป็นการแบ่งเพื่อออกแบบและจัดหาบริการสนับสนุนสำหรับผู้บกพร่องทางสติปัญญาแต่ละบุคคลที่มีข้อจำกัดให้เข้าถึงระบบการศึกษาทั่วไปและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ใกล้เคียงกับคนปกติมากที่สุด แบ่งเป็น 4 ระดับ และประเมินอย่างน้อย 9 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการ การเรียนการสอน การใช้ชีวิตในบ้านการใช้ชีวิตในชุมชน การจ้างงาน สุขภาพและความปลอดภัย พฤติกรรม ทักษะทางสังคมและการแก้ต่างและการป้องกันอย่างไรก็ตามการแบ่งแบบนี้ก็ยังคงมีความสัมพันธ์กับการแบ่งตามระดับความรุนแรง

ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย (2558 : 7) ได้แบ่งประเภทความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ดังนี้

1. แบ่งตามระดับความรุนแรง เป็นการแบ่งโดยใช้ค่าคะแนนระดับเชาวน์ปัญญาหรือ IQ ทั้ง APA และ AAMR แบ่งภาวะบกพร่องทางสติปัญญาเป็น 4 ระดับ ได้แก่ เล็กน้อย (Mild) ปานกลาง (Moderate) รุนแรง (Severe) และรุนแรงมาก (Profound)

2. แบ่งตามระดับความช่วยเหลือที่ต้องการ เป็นการแบ่งเพื่อออกแบบและจัดหาบริการสนับสนุนสำหรับผู้บกพร่องทางสติปัญญาแต่ละบุคคลที่มีข้อจำกัดให้เข้าถึงระบบการศึกษาทั่วไป และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ใกล้เคียงกับคนปกติมากที่สุด

American Psychiatric Association (2000 : 165) แบ่งประเภทของความบกพร่องทางสติปัญญาตามระดับความรุนแรงเป็น 4 ระดับตามเขาวงกตปัญญาระดับ คือ

1. ความบกพร่องทางสติปัญญาระดับน้อย (Mild Mental Retardation) มีระดับเขาวงกตปัญญา 50 - 55 ถึง 70

2. ความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง (Moderate Mental Retardation) มีระดับเขาวงกตปัญญา 35 - 40 ถึง 50 - 55

3. ความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรง (Severe Mental Retardation) มีระดับเขาวงกตปัญญาต่ำกว่า 20 - 25 ถึง 35 - 40

4. ความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมาก (Profound Mental Retardation) มีระดับเขาวงกตปัญญาต่ำกว่า 20 - 25

สรุปได้ว่า ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อาจมีลักษณะความต้องการการช่วยเหลือแตกต่างกันไปตั้งแต่ระดับน้อยจนถึงระดับรุนแรงมาก ได้แก่ 1) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับน้อยหรือระดับเรียนได้มีระดับเขาวงกตปัญญา 50 - 70 2) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลางหรือระดับฝึกได้ มีระดับเขาวงกตปัญญา 35 - 49 3) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงหรือขนาดหนัก มีระดับเขาวงกตปัญญา 20 - 34 และ 4. ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมากหรือขนาดหนักมาก มีระดับเขาวงกตปัญญาต่ำกว่า 20

2.5.4 ลักษณะของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา (2558 : 21) จิตแพทย์ผู้เรียนและวัยรุ่นได้กล่าวถึง ลักษณะของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไว้ดังนี้

1. ทักษะทางเขาวงกตปัญญา เช่น การใช้เหตุผล การแก้ไขปัญหา การวางแผน การคิดเชิงนามธรรม การตัดสินใจ การเรียนรู้ทางวิชาการ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งยืนยันโดยประเมินอาการทางคลินิก และทดสอบเขาวงกตปัญญา การทดสอบเขาวงกตปัญญา หรือที่เรียกว่าการวัดไอคิว ควรทำโดยแบบทดสอบมาตรฐาน จึงจะเชื่อถือได้ เกณฑ์อยู่ที่ 90 - 109 ถ้าได้ตั้งแต่ 70 - 89 เรียกกลุ่มเรียนรู้ช้า แต่ถ้าได้ต่ำกว่า 70 จะเข้าเกณฑ์ของความบกพร่องทางสติปัญญา

2. ทักษะการปรับตัว เป็นปัจจัยบ่งชี้ถึงความสามารถในการดำรงชีวิตประจำวัน มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดรวบยอด ด้านสังคม และด้านทักษะในการดำรงชีวิตและการทำงาน

ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย (2558 : 9) กล่าวว่าลักษณะสำคัญของ ผู้เรียนบกพร่องทางสติปัญญาได้จำแนกความรุนแรงของภาวะบกพร่องทางสติปัญญา โดยมีลักษณะทางคลินิกตามระดับความรุนแรง 4 ระดับ คือ

1. บกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมาก พัฒนาการล่าช้าชัดเจนตั้งแต่เล็ก ๆ อาจจะมีผลการช่วยเหลือตนเองได้บ้าง แต่ต้องอาศัยการฝึกอย่างมาก ส่วนใหญ่พบว่า มีพยาธิสภาพต้องการ การดูแลตลอดเวลา ตลอดชีวิต แม้จะเป็นผู้ใหญ่แล้วก็ตาม

2. บกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรง พบความผิดปกติของพัฒนาการตั้งแต่ 1 - 2 ขวบปีแรก มักมีพัฒนาการล่าช้าทุกด้าน โดยเฉพาะพัฒนาการด้านภาษา สื่อความหมายได้เพียงเล็กน้อยหรือพูด ไม่ได้เลย บางรายเริ่มพูดได้เมื่อเข้าสู่วัยเรียน มีปัญหาในการเคลื่อนไหว ในบางรายพบพยาธิสภาพมากกว่า 1 อย่าง ป้องกันตนเองได้น้อย มีความจำกัดในการดูแลตนเอง ทำงานง่าย ๆ ได้ ส่วนใหญ่ต้องการการดูแล อย่างใกล้ชิด หรือต้องช่วยในทุก ๆ ด้านอย่างมากตลอดชีวิต

3. บกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง มักได้รับการวินิจฉัยตั้งแต่วัยก่อนเรียน เมื่ออายุประมาณ 2 - 3 ปี โดยพบว่ามีพัฒนาการล่าช้าในด้านภาษา เรียนได้ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 - 3 ในวัยเรียนมักจะต้องมีการจัดการศึกษาพิเศษ สามารถเรียนรู้การเดินทางตามลำพังได้ในสถานที่ที่คุ้นเคย ใช้ชีวิตในชุมชนได้ดีทั้งการดำรงชีวิตและการงาน แต่ต้องการความช่วยเหลือปานกลางตลอดชีวิต ประมาณร้อยละ 20 ดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเอง

4. บกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อย อาจพบพัฒนาการล่าช้าเมื่ออายุประมาณ 3 - 4 ปี มักได้รับการวินิจฉัยเมื่อผู้เรียนเข้าสู่วัยเรียนแล้ว เนื่องจากในวัยก่อนเรียนพัฒนาการทักษะทางสังคม และการสื่อความหมายได้เพียงพอ ส่วนใหญ่เรียนได้ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือสูงกว่า เมื่อเป็นผู้ใหญ่ สามารถทำงาน แต่งงาน ดูแลครอบครัวได้ แต่อาจต้องการความช่วยเหลือบ้างเป็นบางครั้งคราวเมื่อมี ปัญหาชีวิตหรือหน้าที่การงาน มักไม่พบสาเหตุทางพยาธิสภาพส่วนใหญ่จะสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคม และฐานะยากจน หรือด้อยโอกาส

อิทธิพัทธ์ น้อยภูธร (2563 : 21) ได้สรุปไว้ว่าผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีลักษณะ คือ พัฒนาการล่าช้า ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาถึงรุนแรงมากเท่าใดความล่าช้าของพัฒนาก็ยิ่งปรากฏให้เห็นเร็วขึ้นเท่านั้น มีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวช้าด้านสติปัญญาต่ำ

กว่าเกณฑ์เฉลี่ยปกติ พร้อมกับความจำกัดที่เกี่ยวข้องด้านทักษะการสื่อสาร การดูแลตนเอง ทักษะทางสังคม พฤติกรรมบางคนจะก้าวร้าวควบคุมอารมณ์ไม่ได้บางคนต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ทั้งนี้ภาวะบกพร่องทางสติปัญญาเริ่มก่อนอายุ 18 ปี

สรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มี 4 ระดับ คือ 1) มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมาก 2) มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรง 3) มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง และ 4) มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อย ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีพัฒนาการล่าช้าทุกด้าน โดยเฉพาะการช่วยเหลือตนเอง พัฒนาการ ด้านภาษา สื่อความหมาย ด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ ภาษา และสติปัญญาล่าช้ากว่าบุคคลทั่วไป

2.6 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.6.1 ความหมายของความพึงพอใจ

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555 : 32) ได้สรุปไว้ว่า ความพึงพอใจ การเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และการต้องการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้นั้น จนบรรลุผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน การทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ องค์ประกอบสำคัญ ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความประทับใจ และยังสามารถกล่าวถึง ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้สื่อ นวัตกรรม หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ประทับใจ ความรู้สึกที่ดี ชอบใน การร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีสื่อ นวัตกรรมที่สร้างขึ้นเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนิน กิจกรรมการเรียนรู้จนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรมที่สร้างขึ้นจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของการสร้างสื่อ นวัตกรรม

จิตตินันท์ นันทไพบุลย์ (2556 : 12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ซึ่งมีความหมายว่า “ระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง” และตามความหมายที่ยึดประสบการณ์เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าเป็นหลักและความพึงพอใจเป็นผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการประเมินภาพรวมทั้งหมดของประสบการณ์หลาย ๆ อย่างที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือบริการในระยะเวลาหนึ่ง หรืออีกความหมายหนึ่ง คือ การประเมินความสามารถของการนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตรงกับความต้องการของลูกค้า

ราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 55) ให้ความหมาย ความพึงพอใจ ไว้ว่า พึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ พึงใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

Campbell (1993 : 63) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในที่แต่ละคนเปรียบเทียบระหว่างความคิดเห็นต่อสภาพการณ์ที่อยากให้เป็นหรือคาดหวัง หรือรู้สึกว่าจะสมควรจะได้รับ ผลที่ได้จะเป็นความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจเป็นการตัดสินของแต่ละบุคคล

Kotler (2003 : 54) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความพึงพอใจของลูกค้าจะเกิดจากความแตกต่างระหว่างผลประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ และ ความคาดหวังของบุคคล การคาดหวังของบุคคล (Expectation) เกิดจากประสบการณ์ และ ความรู้สึกในอดีตของผู้ซื้อ ส่วนผลประโยชน์จากคุณสมบัติผลิตภัณฑ์ หรือ การทำงานของผลิตภัณฑ์เกิดจากนักการตลาดและฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องพยายามสร้างความพอใจให้กับลูกค้าโดยพยายามสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Added) การสร้างคุณค่าเพิ่มเกิดจากการผลิต (Manufacturing) และ จากการตลาด (Marketing) รวมทั้งการทำงานร่วมกันกับฝ่ายต่าง ๆ โดยยึดหลักการสร้างคุณภาพรวม (Total Quality) คุณค่าเกิดจากความแตกต่างทางการแข่งขัน (Competitive Differentiation) คุณค่าที่มอบให้กับลูกค้าจะต้องมากกว่าต้นทุน

Good (2005 : 43) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง คุณภาพ สภาพหรือระดับความพึงพอใจซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติของบุคคลที่มีต่องาน

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ภาวะของอารมณ์ ความรู้สึกร่วม ของบุคคลที่มีต่อการเรียนรู้ประสบการณ์ที่เกิดจากแรงจูงใจซึ่งเป็นพลังภายในของแต่ละบุคคล อันเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่คาดหวังและความต้องการด้านจิตใจ นำไปสู่การค้นหาสิ่งที่ต้องการ มาตอบสนอง เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการแล้วจะเกิดความรู้สึกมีความสุข กระตือรือร้น มุ่งมั่นเกิดขวัญกำลังใจ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการกระทำกิจกรรมที่นำไปสู่เป้าหมายนั้นสำเร็จตามที่กำหนดไว้ อีกนัยหนึ่งความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกในเชิงการประเมินค่าอันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของการเรียน ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

2.6.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

สำหรับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

สุรางค์ โค้วตระกูล (2559 : 76) ได้กล่าวว่า นักจิตวิทยามนุษยนิยม มีความเชื่อในหลักการพื้นฐานว่า ทุกคนมีแรงจูงใจที่จะประกอบกิจกรรมอยู่เสมอ ถือว่าแรงจูงใจเป็นแรงขับที่ให้

มนุษย์เจริญเติบโตและพัฒนา ซึ่งผู้ที่ได้ตั้งเกี่ยวกับแรงจูงใจ คือ มาสโลว์ ได้ตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับ แรงจูงใจ โดยมาสโลว์ ได้อธิบายถึงความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูง (Hierarchy & Needs) และเป็นทฤษฎีที่ยอมรับกันแพร่หลาย โดยสมมติฐานดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการมีอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด แต่สิ่งที่มนุษย์ต้องการขึ้นอยู่กับว่า เขามีสิ่งนั้นอยู่แล้วหรือยัง ขนาดที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนอง แล้วความต้องการอื่นจะเข้ามาแทนที่ กระบวนการนี้ไม่มีที่สิ้นสุด และจะเริ่มตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นแรงจูงใจของพฤติกรรม
3. ความต้องการของมนุษย์มีลำดับชั้นความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะมี การเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที
4. ตามทฤษฎีของมาสโลว์ ได้แบ่งลำดับชั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs. ไว้ 5 ชั้นจากต่ำไปสูง ดังนี้

ภาพที่ 2.4 ลำดับชั้นความต้องการตามทฤษฎีมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Human Needs)

ที่มา : สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2559 : 76)

4.1 ต้องการของร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ได้แก่ ความต้องการปัจจัยสี่ ความต้องการการยกย่อง ฯลฯ

4.2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่เหนือกว่าความต้องการอยู่รอด ซึ่งมนุษย์ต้องการเพิ่มความต้องการในระดับที่สูงขึ้น เช่น ต้องการความมั่นคงในการทำงาน ความต้องการได้รับการปกป้องคุ้มครอง ความต้องการความปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ เป็นต้น

4.3 ความต้องการด้านสังคม (Social Needs) หรือความต้องการความรักและการยอมรับ (Love and Belongingness Needs) ความต้องการทั้งในแง่ของการให้และการได้รับซึ่งความรัก ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และความต้องการให้ได้รับการยอมรับ เป็นต้น

4.4 ความต้องการการยกย่อง (Esteem Needs) ซึ่งเป็นความต้องการการยกย่องส่วนตัว (Self - Esteem) ความนับถือ (Recognition) และสถานะ (Status) จากสังคม ตลอดจนเป็นความพยายามที่จะให้มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับบุคคลอื่น เช่น ความต้องการ ให้ได้รับการเคารพนับถือ ความสำเร็จ ความรู้ ศักดิ์ศรี ความสามารถ สถานะที่ดีในสังคมและมีชื่อเสียง

4.5 ความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต (Self - Actualization Needs) เป็นความต้องการสูงสุดแต่ละบุคคล ซึ่งถ้าบุคคลใดบรรลุความต้องการในขั้นนี้ได้ จะได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลพิเศษ เช่น ความต้องการที่เกิดจากความสามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ นักร้องหรือนักแสดงที่มีชื่อเสียง เป็นต้น

จำเนียร พลหาญ (2561 : 65) ได้สรุปไว้ว่า ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) เชื่อว่าพฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์ มีแรงจูงใจมาจากจิตไร้สำนึก ซึ่งมักจะผลักดันออกมาในรูปความฝัน การพูดพลั้งปาก หรืออาการผิดปกติทางด้านจิตใจในด้านต่าง ๆ เช่น โรคจิต โรคประสาท เป็นต้นและยังเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ว่า มนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงขับทางสัญชาตญาณ (instinctual drive) และเป็นพลังงานที่สามารถเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนที่ได้ จิตจึงเป็นพลังงานรูปหนึ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงและไม่หยุดนิ่ง บ้างจะแสดงออกมาในรูปแบบของสัญชาตญาณทางเพศ (sexual instinct) แต่ฟรอยด์ไม่ได้หมายถึง ความต้องการทางเพศ นอกจากนี้ ฟรอยด์ยังได้อธิบายว่า สัญชาตญาณจะแสดงออกมาในรูปของพลังทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพลังขับทางเพศเรียกว่า พลังลิบิโด (libido) การทำงานของจิต แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. จิตไร้สำนึก (Unconscious Mind)

การแสดงพฤติกรรมของมนุษย์โดยออกไปโดยไม่รู้ตัว ที่เกิดมาจากพลังของจิตไร้สำนึกซึ่งทำหน้าที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงออกไปตามหลักแห่งความพึงพอใจของตน และการทำงานของจิตไร้สำนึกเกิดจากความปรารถนา หรือความต้องการของบุคคลที่เกิดขึ้นในวัยเด็กที่ไม่ได้รับการยอมรับ เช่น การถูกห้าม หรือถูกลงโทษ จะถูกเก็บกดไว้ในจิตส่วนนี้

2. จิตสำนึก (Conscious mind)

บุคคลรับรู้ตามประสาทสัมผัสทั้งห้า ที่บุคคลจะมีการรู้ตัวตลอดเวลาว่า กำลังทำอะไรอยู่ คิดอะไรอยู่ คิดอย่างไรเป็นการรับรู้โดยทั่วไปของมนุษย์ ที่ควบคุมการกระทำส่วนใหญ่ให้อยู่ในระดับรู้ตัว (Awareness) และเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมา โดยมีเจตนาและมีจุดมุ่งหมาย

3. จิตก่อนสำนึก (Preconscious Mind)

เป็นส่วนของประสบการณ์ที่สะสมไว้ หรือเมื่อบุคคลต้องการนำกลับมาใช้ใหม่ก็สามารถระลึกได้และสามารถนำกลับมาใช้ในระดับจิตสำนึกได้ และเป็นส่วนที่อยู่ใกล้ชิดกับ จิตไร้สำนึกมากกว่าจิตไร้สำนึกจะเห็นได้ว่าการทำงานของจิตทั้ง 3 ระดับจะมาจากทั้งส่วนของจิตไร้สำนึกที่มีพฤติกรรม ส่วนใหญ่เป็นไปตามกระบวนการขั้นปฐมภูมิ (Primary Process) เป็นไปตามแรงขับสัญชาตญาณ (Instinctual Drives) และเมื่อมีการรับรู้กว้างไกลมากขึ้นจากตนเองไปยังบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อม พลังในส่วนของจิตก่อนสำนึกและจิตสำนึกจะพัฒนาขึ้นเป็น กระบวนการขั้นทุติยภูมิ (Secondary Process)

Gilmer (1971 : 65) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวชี้บ่งการเกิดปัญหาความพึงพอใจแบ่งเป็น 3 ปัจจัยคือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors) หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ
2. ปัจจัยด้านงาน (Factors in the Job) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับงานและองค์ประกอบต่าง ๆ
3. ปัจจัยด้านการจัดการ (Factors controllable by management) ผู้บริหารมีต่อหน่วยงานทำให้พนักงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความพึงพอใจในการทำงานด้วย

Aday and Andersen (1978 : 143) กล่าวถึงทฤษฎีที่ชี้พื้นฐาน 6 ประเภท ที่เกี่ยวข้องกับ ความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ และความรู้สึกที่ผู้ใช้บริการได้รับจากบริการเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยประเมินระบบบริการว่า ได้มีการเข้าถึงผู้ใช้บริการ ความพึงพอใจ 6 ประเภทนั้น คือ

1. ความพึงพอใจต่อความสะดวกที่ได้รับจากบริการ เช่น ระยะเวลารอคอยในการ เข้าใช้บริการในสถานบริการไม่นาน การได้รับการดูแลเอาใจใส่เมื่อมีความต้องการความสะดวกสบาย ที่ได้รับขณะที่ใช้บริการในสถานบริการซึ่งแยกออกเป็น

1.1 การใช้เวลารอคอยในสถานที่บริการ

1.2 การได้รับการดูแลเมื่อมีความต้องการ

1.3 ความสะดวกสบายที่ได้รับในสถานบริการ

2. ความพึงพอใจต่อการประสานงานของการบริการ เช่น ผู้รับบริการสามารถ ขอรับบริการได้ทุกประเภทตามความต้องการ ผู้บริการให้ความสนใจผู้รับบริการและมีการติดตามผล อย่างต่อเนื่องซึ่งแยกออกเป็น

2.1 การได้รับบริการทุกประเภทในสถานที่หนึ่ง คือ ผู้ใช้บริการสามารถขอรับ บริการตามความต้องการของผู้ใช้บริการ

2.2 ผู้ให้บริการให้ความสนใจผู้ใช้บริการ

2.3 มีการติดตามผลงาน

3. ความพึงพอใจต่อข้อมูลที่ได้รับจากการใช้บริการ ในด้านของรายละเอียด ที่เกี่ยวกับข้อมูล เช่น ความถูกต้องของข้อมูล ความละเอียดของข้อมูล เป็นต้น

4. ความพึงพอใจต่ออธยาศัย ความสนใจของผู้ให้บริการ ได้แก่ การแสดงอธยาศัย ท่าทางที่ดี เป็นกันเองของผู้ให้บริการ และความสนใจ ห่วงใยต่อผู้ใช้บริการ

5. ความพึงพอใจต่อคุณภาพของบริการ ได้แก่ คุณภาพของการบริการต่อ ผู้ใช้บริการคุณภาพการดูแลทั้งหมดที่ได้รับในทัศนยะของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริการของสถาน ที่ให้บริการ

6. ความพึงพอใจต่อค่าใช้จ่ายเมื่อใช้บริการ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ของผู้ใช้บริการนั้นมีความเหมาะสม

Parsuraman V.A. Zeithamel and L. Barry (1985 : 451) กล่าวไว้ว่าการบริการที่ ประสบความสำเร็จจะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติสำคัญต่าง ๆ เหล่านี้คือ

1. ความเชื่อถือได้ประกอบด้วย ความสม่ำเสมอ (Consistency) ความพึ่งพาได้ (Dependability)
2. การตอบสนอง (Responsive) ประกอบด้วย ความเต็มใจที่จะให้บริการ ความพร้อมที่จะให้บริการและอุทิศเวลา มีการติดต่ออย่างต่อเนื่อง และปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการเป็นอย่างดี
3. ความสามารถ (Competence) ประกอบด้วย ความสามารถในการให้บริการ ความสามารถในการสื่อสาร และความสามารถในความรู้วิชาการที่จะให้บริการ
4. การเข้าถึงบริการ (Access) ประกอบด้วย ผู้ใช้บริการเข้าใช้หรือรับบริการได้ สะดวกระเบียบขั้นตอนไม่ควรมากมายซับซ้อนเกินไป ผู้ใช้บริการใช้เวลารอคอยน้อย เวลาที่ให้บริการเป็นเวลาที่สะดวกสำหรับผู้ใช้บริการ และอยู่ในสถานที่ที่ผู้ใช้บริการติดต่อสะดวก
5. ความสุภาพอ่อนโยน (Courtesy) ประกอบด้วย การแสดงความสุภาพต่อผู้ใช้บริการ ให้การต้อนรับที่เหมาะสม ผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพที่ดี
6. การสื่อสาร (Communication) ประกอบด้วย มีการสื่อสารชี้แจงขอบเขต และลักษณะงานบริการ และมีการอธิบายขั้นตอนการให้บริการ
7. ความซื่อสัตย์ (Credibility) คุณภาพของผู้บริการมีความเที่ยงตรงน่าเชื่อถือ
8. ความมั่นคง (Security) ประกอบด้วยความปลอดภัยทางกายภาพเช่นเครื่องมือ อุปกรณ์
9. ความเข้าใจ (Understanding) ประกอบด้วย การเรียนรู้ผู้ใช้บริการ การให้คำแนะนำและเอาใจใส่ผู้ใช้บริการ การให้ความสนใจต่อผู้ใช้บริการ
10. การสร้างสิ่งจับต้องได้ (Tangibility) ประกอบด้วย การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมสำหรับให้บริการ การเตรียมวัสดุเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มาใช้บริการ และการจัดสถานที่ให้บริการสวยงามสะอาด

Newman & Giel (1995 : 342) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้รับบริการ ว่าความพึงพอใจจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีตมีองค์ประกอบใหญ่ ๆ 3 ส่วน ได้แก่

1. คุณภาพของสินค้าและบริการ (Quality Product & Service) ซึ่งมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของลูกค้าเมื่อลูกค้ารับรู้ว่าคุณภาพหรือบริการที่ได้มามีคุณภาพดีก็จะรู้สึกพอใจในสินค้าหรือบริการนั้นโดยทั่วไปลูกค้าจะดูคุณภาพจากรายละเอียดหรือตัวอย่างของสินค้าหรือบริการ

2. ราคา (Price) เป็นส่วนประกอบที่ 2 ที่จะทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ เมื่อลูกค้าได้เปรียบเทียบความยุติธรรมของราคาดัชนีของสินค้าและเห็นว่ามีความเหมาะสมลูกค้าก็จะเกิดความพึงพอใจแต่เมื่อลูกค้ารู้สึกว่าสินค้านั้นไม่เหมาะสมกับราคาก็จะเกิดความไม่พึงพอใจ

3. ภาพลักษณ์ร่วม (Corporate image) เป็นส่วนที่การมีภาพลักษณ์ร่วมกันควรเป็นที่รู้จักกันทั้งการดำเนินธุรกิจทั่วไปการมีคุณธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม

Kotler and Armstrong (2002 : 23) รายงานว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีสิ่งจูงใจ (motive) หรือแรงขับเคลื่อน (Drive) เป็นความต้องการที่กดดันจนมากพอที่จะจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ความต้องการบางอย่างเป็นความต้องการทางชีววิทยา (Biological) เกิดขึ้นจากสภาวะตึงเครียด เช่น ความหิวกระหายหรือความลำบากบางอย่าง เป็นความต้องการทางจิตวิทยา (Psychological) เกิดจากความต้องการการยอมรับ (Recognition) การยกย่อง (Esteem) หรือการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน (Belonging) ความต้องการส่วนใหญ่อาจไม่มากพอที่จะจูงใจให้บุคคลกระทำในช่วงเวลานั้น ความต้องการกลายเป็นสิ่งจูงใจ เมื่อได้รับการกระตุ้นอย่างเพียงพอจนเกิดความตึงเครียด โดยทฤษฎีที่ได้รับความนิยมมากที่สุด มี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของอับราฮัม มาสโลว์ และทฤษฎีของซิกมันด์ฟรอยด์

จากทฤษฎีความพึงพอใจที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปเกี่ยวกับความพึงพอใจและความต้องการของบุคคลประกอบด้วย ความพอใจเกี่ยวกับตนเอง ความพอใจด้านจิตวิทยา ความพอใจเกี่ยวกับจริยธรรม ความต้องการทางกาย ความต้องการทางสังคม ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการให้ตนประสบความสำเร็จ

2.6.3 แบบวัดความพึงพอใจ

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555 : 45) ได้เสนอแนะขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจไว้ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งเป็นการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการสร้างและพัฒนาแบบวัดความพึงพอใจได้ถูกต้อง

2. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อ นวัตกรรมประเภทนั้น ๆ

3. ปรีกษาผู้เชี่ยวชาญ เป็นการนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญในเบื้องต้น เพื่อขอคำแนะนำ หัวข้อประเมิน เป็นต้น

4. ประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเรื่องที่ถาม เป็นการนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 หรือ 5 คน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นและลงคะแนน

5. วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง เป็นการนำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า IOC เป็นรายชื่อ

6. ทดลองใช้ เป็นการนำแบบสอบถามมาทดลองใช้กับผู้ปกครองและผู้เรียน ในระดับเดียวกัน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น

7. จัดพิมพ์และนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

วรรณิ แกมเกตุ (2555 : 57) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามว่าแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อทัศนคติ และความสนใจ ซึ่งเป็นพฤติกรรมทางด้านจิตพิสัย (Affective Domain) โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. กำหนดขอบเขตและจุดมุ่งหมายของแบบสอบถาม ผู้วิจัยต้องตอบคำถามให้ได้ว่าจะสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดอะไร ของใคร ผู้ถูกวัดมีลักษณะอย่างไร กระบวนการวัดจะอย่างไร มีกี่ชนิด แต่ละชนิดจะให้น้ำหนักเท่าไร เวลาในการใช้มีมากน้อยเพียงไร

2. ระบุเนื้อหาหรือตัวแปรที่ต้องการวัด ผู้วิจัยต้องระบุให้ได้ว่าเนื้อหาสาระหรือตัวแปรที่ต้องการทราบมีอะไรบ้าง ในกรณีที่เป็นตัวแปรทางจิตวิทยา ต้องนิยามให้ชัดเจนเพียงพอที่จะวัดได้โดยตรงในลักษณะของนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังรายละเอียดที่กล่าวถึงแล้วข้างต้นในการระบุตัวแปรที่ต้องการวัดนั้นสามารถพิจารณาได้จากวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และสมมติฐานของการวิจัย

3. กำหนดรูปแบบของคำถาม รูปแบบของคำถามที่ใช้ในการสอบถามมีหลายรูปแบบ เช่น คำถามแบบปลายปิด คำถามแบบปลายเปิด คำถามแบบเติมคำตอบสั้น ๆ และแบบประมาณค่า (Rating Scale) เป็นต้น ผู้วิจัยควรเลือกรูปแบบของคำถามให้เหมาะสมกับตัวแปรหรือคุณลักษณะของสิ่งที่มุ่งวัด และกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งประเภทของข้อมูลที่ต้องการด้วย

4. ร่างและจัดเรียงข้อคำถาม ในการร่างข้อคำถามนั้น ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กระทัดรัด และถามให้ตรงกับเรื่องที่ต้องการให้มากที่สุด หลีกเลี่ยงการถามคำถามซ้อนกัน ซึ่งเป็นคำถามที่มีหลายประเด็นคำถามในข้อเดียวกัน คำถามที่ก่อให้เกิดความลำเอียงในการตอบ และการใช้

ประโยคปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ หลังจากร่างคำถามเสร็จเรียบร้อยแล้วควรเรียงข้อความให้เป็นระบบเป็นหมวดหมู่ เพื่อความสะดวกในการนำไปใช้ และผู้ตอบไม่เกิดความสับสนในการตอบแบบสอบถาม

5. ตรวจสอบคุณภาพของข้อความ

6. ทดลองใช้ และตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามทั้งฉบับ

ไพศาล วรคำ (2558 : 14) ได้สรุปขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ มีขั้นตอนดังนี้

1. ระบุตัวแปรและกลุ่มประชากรที่จะศึกษา

2. กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่ต้องการวัด

3. ระบุวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งต้องพิจารณาถึงธรรมชาติของตัวแปรที่ศึกษา ธรรมชาติของกลุ่มประชากรเป้าหมาย และทรัพยากรที่มีอยู่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. เลือกรูปแบบของแบบสอบถามที่ต้องการ

5. ร่างคำถามที่ต้องการถาม โดยการวางโครงสร้างของแบบสอบถามคร่าว ๆ ให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการถาม เขียนข้อความและเรียงลำดับคำถามก่อนหลังให้เหมาะสม

6. นำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านจิตวิทยา ด้านการวัดและประเมินผล หรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

7. ทดลองใช้แบบสอบถาม โดยอาจเริ่มต้นด้วยการสอบถามกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อความ

8. พิจารณาคัดเลือกหรือปรับปรุงแบบสอบถามในกรณีที่มีความเชื่อมั่นต่ำ โดยอาจมีการตัดข้อความบางข้อหรือเพิ่มข้อความตามความเหมาะสม แต่ต้องคงคำถาม ที่ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการวัดหรือตัวแปรที่ต้องการศึกษา

9. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

ชูศรี วงศ์รัตน์ (2560 : 34) ได้สรุปขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์ความมุ่งหมาย/วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมดที่ต้องศึกษา

2. ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ต้องศึกษา โดยเฉพาะตัวแปรตาม

3. ให้คำจำกัดความของตัวแปรโดยเฉพาะตัวแปรตาม ในรูปของนิยามปฏิบัติการ (Operation Definition)

4. เขียนข้อความให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ

5. หาคุณภาพด้านความเที่ยงตรง โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ
6. ทดลองใช้ (Try - Out ครั้งที่ 1) เพื่อหาคุณภาพรายข้อ เช่นอำนาจจำแนก
7. ทดลองใช้ครั้งที่ 2 เพื่อหาคุณภาพทั้งฉบับ ได้แก่ ความเชื่อมั่น
8. ปรับปรุงครั้งสุดท้ายให้สมบูรณ์

ปรารธนา มินเสน (2561 : 12) ได้สรุปขั้นตอนการสร้างแบบสำรวจความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

1. ศึกษาคุณลักษณะที่จะวัดหรือปัจจัยที่จะศึกษา
2. กำหนด ลักษณะของคำถาม (แบ่งเป็น 2 ประเภท. คือ คำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด
3. การร่างแบบสำรวจ/แบบประเมินความพึงพอใจ (Check List) สำหรับการทำแบบสอบถาม
4. การปรับปรุงแบบและวิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถาม

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ เป็นขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามว่าแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อทัศนคติ และความสนใจ ซึ่งเป็นพฤติกรรมทางด้านจิตพิสัย มีขั้นตอนดังนี้ ศึกษาเอกสารการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อ - อุปกรณ์ สถานการณ์ การจัดบรรยากาศการเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

2.7 บริบทของโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล

2.7.1 แนวทางการจัดการศึกษา

โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล ได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหา ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในรอบปีที่ผ่านมา มีการวิเคราะห์นโยบายการปฏิรูปการศึกษา เพื่อศึกษา และนำข้อมูลผลการประเมิน ผลการนิเทศ และติดตามการขับเคลื่อนตามนโยบายต่าง ๆ จัดประชุมครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อรับทราบแนวทางในการปฏิบัติ และร่วมกันวางแผนในการขับเคลื่อนการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการพัฒนา และความจำเป็นเร่งด่วนของสถานศึกษา ตลอดจนสอดคล้องกับ

นโยบายการปฏิรูปการศึกษา พร้อมทั้งจัดหาทรัพยากร และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา (โรงเรียนชุมชนพญานาคกุล. 2564 : 2)

2.7.2 วิสัยทัศน์

ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

2.7.3 พันธกิจ

- 1) พัฒนาระบบการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานโรงเรียนพระราชัฐ
- 2) พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีทักษะการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ โดยการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 3) ส่งเสริมครู บุคลากร ให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีภาวะผู้นำทางวิชาการ
- 4) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมที่สะอาด สวยงาม เอื้อต่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 5) ส่งเสริมสนับสนุนการประสานความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมอย่างยั่งยืน

2.7.4 เป้าประสงค์

- 1) สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
- 2) ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรม มีทักษะการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ
- 3) ครู บุคลากร มีความรู้ มีคุณธรรม และมีภาวะผู้นำทางวิชาการ
- 4) สถานศึกษามีแหล่งการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 5) ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ให้การยอมรับ และสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.7.5 กลยุทธ์

กลยุทธ์ (ระดับองค์กร)

- 1) ส่งเสริม พัฒนาการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานโรงเรียนพระราชัฐ
- 2) พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรม มีทักษะการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ โดยการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 3) สนับสนุนส่งเสริม ครู บุคลากร ให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีภาวะผู้นำทางวิชาการ

4) พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5) ส่งเสริมการประสานความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ (ระดับแผนงาน)

1) ส่งเสริม และพัฒนาการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาล มาตรฐานโรงเรียนพระราชรัฏฐ์

2) ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรม มีทักษะการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ โดยการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3) ส่งเสริม และพัฒนาครู บุคลากร ให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีภาวะผู้นำทางวิชาการ

4) ส่งเสริม และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5) ส่งเสริม และสนับสนุนการประสานความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมอย่างยั่งยืน

2.8 โครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ชื่อโครงการ	โครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
กลยุทธ์/แผนงาน	วิชาการ
ลักษณะโครงการ	โครงการใหม่
ระยะเวลาในการดำเนินการ	ปีการศึกษา 2565
สนองกับกลยุทธ์ของ สพฐ. ข้อที่ 1	กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้าน เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

สนองกับกลยุทธ์ของ สศศ.	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตร และมาตรฐานการประกันคุณภาพ
สนองกลยุทธ์โรงเรียน	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ
สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน
การประกันคุณภาพภายในระดับ	มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติ ปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้ (1) จัดเนื้อหา สาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา (3) ให้ สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียน การจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนจากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้อันเอื้ออำนวยและอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียน อาจเรียนรู้ไป พร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ในแต่ละระดับการศึกษา มาตรา 47 ว่าให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกระทรวง และในมาตรา 48 ระบุว่าให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

การนิเทศภายในจะเป็นการช่วยเหลือ แนะนำ ให้ครูสามารถปรับปรุงการสอน ปรับปรุง วิธีการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของการศึกษาได้ ซึ่งในการนิเทศภายในนี้เป็นการทำงาน ร่วมกับครูโดยตรง และเป็นกระบวนการและความคิดรวบยอดที่จะปรับปรุงการสอนของครูเพื่อ ผลประโยชน์ของผู้เรียนในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ให้สูงขึ้น

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล จึงได้จัดทำโครงการนิเทศ ภายในขึ้น เพื่อช่วยในการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและมี คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล
2. เพื่อให้ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

ครู โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล จำนวน 53 คน

เชิงคุณภาพ

1. ผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. ครูมีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล

การดำเนินงานและกิจกรรม

กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1. ขออนุมัติโครงการ	พ.ค. - มิ.ย. 65	-	ผอ./รองผอ.
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	พ.ค. - มิ.ย. 65	-	กลุ่มบริหารงาน วิชาการ
3. ดำเนินกิจกรรม 3.1 การสังเกตการสอน 3.1.1 ชั้นเตรียม: 1) กำหนดครูเป้าหมายและวิชาก่อน เข้าสังเกต 2) แจ้งให้ครูเป้าหมายทราบถึง วัตถุประสงค์ของการสังเกตและขอความร่วมมือ 3) เตรียมแบบสังเกตที่เน้นประเด็น สำคัญ เช่น การจัดกิจกรรม การใช้สื่อ การมี ปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน 3.1.2 ชั้นดำเนินการ: 1) เข้าสังเกตการสอนตามแผนที่ กำหนด 2) บันทึกข้อมูลตามแบบสังเกต 3) หลีกเลี่ยงการขัดจังหวะการสอน 3.1.3 ชั้นหลังการสังเกต: 1) นัดหมายพูดคุยกับครูเป้าหมาย เพื่อให้ข้อเสนอแนะและร่วมกันวิเคราะห์การสอน 2) สรุปผลการสังเกตเป็นลายลักษณ์ อักษรและนำเสนอต่อคณะกรรมการนิเทศ	มิ.ย. 65 - ม.ค. 66	50,000	กลุ่มบริหารงาน วิชาการ

กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
3.2 การอภิปรายกลุ่ม 3.2.1 ^{ขั้น}เตรียม: 1) กำหนดหัวข้อการอภิปรายที่สอดคล้องกับความต้องการของครู 2) จัดเตรียมเอกสารประกอบการอภิปราย 3) แจ้งให้ครูทุกคนทราบถึงหัวข้อและวัตถุประสงค์ของการอภิปราย 3.2.2 ^{ขั้น}ดำเนินการ: 1) อำนวยความสะดวกในการอภิปราย 2) สรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการอภิปราย 3.2.3 ^{ขั้น}หลังการอภิปราย: 1) จัดทำรายงานสรุปผลการอภิปรายเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3.3 การอบรมเชิงปฏิบัติการ 3.3.1 ^{ขั้น}เตรียม: 1) กำหนดหัวข้ออบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของครู 2) คัดเลือกวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ 3) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับการอบรม 3.3.2 ^{ขั้น}ดำเนินการ:			

กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1) ดำเนินการอบรมตามแผนที่กำหนด 2) สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม 3.3.3 ชั้นหลังการอบรม: 1) ประเมินผลการอบรมเพื่อปรับปรุงการจัดอบรมครั้งต่อไป 3.4 การเยี่ยมชมห้องเรียน 3.4.1 ชั้นเตรียม: 1) กำหนดห้องเรียนที่จะเยี่ยมชม 2) แจ้งให้ครูเจ้าของห้องเรียนทราบ 3.4.2 ชั้นดำเนินการ: 1) เยี่ยมชมห้องเรียนตามปกติ 2) สังเกตบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม และปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน 3.4.3 ชั้นหลังการเยี่ยมชม: 1) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูเจ้าของห้องเรียน 2) สรุปผลการเยี่ยมชม 3.5 การให้คำปรึกษาส่วนบุคคล 3.5.1 ชั้นเตรียม: 1) นัดหมายครูที่ต้องการรับคำปรึกษา 3.5.2 ชั้นดำเนินการ:			

กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1) ฟังปัญหาและความต้องการของครูอย่างตั้งใจ 2) ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ 3.5.3 ชั้นติดตามผล: 1) ติดตามความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาของครู			
4. ติดตามและประเมินผล -แบบสอบถามความพึงพอใจของครู -ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	พ.ย.65 – ก.พ. 66	-	กลุ่มบริหารงาน วิชาการ
5. สรุปรายงานโครงการ	ก.พ. 66 - มี.ค. 66	-	กลุ่มบริหารงาน วิชาการ
รวม		50,000	

งบประมาณ

จากเงินงบประมาณ จำนวน 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. ครูมีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล

การติดตามและประเมินผล

1. โดยการใช้แบบสอบถามประเมินเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
2. สรุปสรุปเล่มรายงาน

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.9.1 งานวิจัยภายในประเทศ

จิตาภา ใจท้อ (2559 : 78) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้วยรูปแบบ CIPP Model ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา/ครูผู้สอน/คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้เรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการประเมินด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อมในภาพรวม พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในมีความเหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาของโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โครงการนิเทศภายในส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานและสถานศึกษาต่าง ๆ 3. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าในภาพรวม พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ห้องเรียนมีสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีห้องหรือศูนย์วิชาการ แหล่งรวมข้อสอบ และสื่อการเรียนการสอน เหมาะสมต่อการเรียนรู้ 4. ผลการประเมินด้านกระบวนการในภาพรวม พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สามารถดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนตามแผนที่กำหนดไว้และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาก่อนการดำเนินโครงการ และ มีการประชุมเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานและเพื่อพัฒนางานเป็นระยะ ๆ 5. ผลการประเมินด้านผลผลิตในภาพรวม พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ พฤติกรรมการสอนของครูและประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 5.1 ผลการประเมินด้านผลผลิตในประเด็นพฤติกรรมการสอนของครูในภาพรวม พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครู ส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มพร้อมทั้งสังเกตส่วนตัวและปรับปรุงส่วนต่อของผู้เรียน และ 5.2 ผลการประเมินด้านผลผลิตในประเด็นพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนในภาพรวม พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

คือ ผู้เรียนสามารถประเมิน ปรับปรุงตนเอง และยอมรับผู้อื่นตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง ได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้เรียนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง และ 5.3 ผลการประเมินด้านผลผลิตในประเด็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในภาพรวมพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน

อรัญญา ธนาวุฒิ (2561 : 83) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมเทศบาล วัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการประเมินพบว่า

1. ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อม (Context) โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความต้องการจำเป็นของโครงการ (Need Assessment) รองลงมา คือ ความพร้อมและทรัพยากรในการดำเนินการ (Readiness and Resources) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วัตถุประสงค์ของโครงการ (Objectives)
2. กระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ (Process) โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินกิจกรรมโครงการ (Activity) รองลงมา คือ ช่วงเวลาการดำเนินการ (Timing)
3. ผลผลิตของโครงการ (Outcome) เกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแสดงความใส่ใจในงานสอน รองลงมา คือ การสร้างความชัดเจนในบทเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ
4. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติการณ์เทศอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมา คือ ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเตรียมการ
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังดำเนินโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปีการศึกษา 2561 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้

วีระเชษฐ์ ปัญจจริยะกุล (2562 : 89) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) ผลการประเมินโครงการ พบว่า ผลการ

ประเมินด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) สำนักงานเขตพื้นที่ฐานการศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก 2. ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก 3. ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ตามความเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก 4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 4.1 ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก 4.2 ผลการประเมินด้านผลผลิตด้านผลผลิตของโครงการตามความคิดเห็นของผู้เรียนในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก 4.3 ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการตามความคิดเห็นของผู้ปกครองผู้เรียน ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก

สัญญา พูลสุข (2562 : 95) ได้ทำการรายงานประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการประเมินประเด็นบริบทพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวชี้วัด คือ สนองตอบความต้องการครูโรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้และความคาดหวังของครูและผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก 2. ผลการประเมินประเด็นปัจจัยนำเข้า พบว่าอยู่ในระดับมากและผลของตัวชี้วัดทั้ง 6 ตัวชี้วัด มีดังนี้ ความเหมาะสมของงบประมาณอยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมของบุคลากรอยู่ในระดับมากที่สุด ความเหมาะสมของระยะเวลาอยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมของกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ความพร้อมของสื่อ เอกสารอยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมของวิทยากร/ผู้นิเทศ อยู่ในระดับมาก 3. ผลการประเมินประเด็นกระบวนการดำเนินโครงการ พบว่าอยู่ในระดับมาก และผลตัวชี้วัดทั้ง 4 ตัวชี้วัด มีดังนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด การปฏิบัติตามขั้นตอนตามแผนอยู่ในระดับมาก การประสานงานภายในโครงการอยู่ในระดับมาก การกำกับติดตามประเมินผลอยู่ในระดับมาก 4. ผลการประเมินประเด็นผลผลิต พบว่าอยู่ในระดับมากและผลของตัวชี้วัดทั้ง 4 ตัวชี้วัด มีดังนี้ การปฏิบัติงานของครู ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

อยู่ในระดับปานกลาง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูอยู่ในระดับมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ทรงพล เจริญคำ (2564 : 75) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอกสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ผลประเมินโครงการพบว่า 1) การประเมินด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องอยู่ในระดับมาก/ผ่านเกณฑ์การประเมิน 2) การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยผู้บริหารสถานศึกษาครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสม เพียงพออยู่ในระดับมาก/ผ่านเกณฑ์การประเมิน 3. การประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมของขั้นตอนการดำเนินงานสอดคล้องอยู่ในระดับมาก/ผ่านเกณฑ์การประเมิน 4. การประเมินผลผลิตของโครงการ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องอยู่ในระดับมาก/ผ่านเกณฑ์การประเมิน และ 5. การประเมินผลกระทบของโครงการ ดังนี้ 5.1 การประเมินการคุณภาพภายนอก ภายใต้สถานการณ์ COVID – 19 การศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2564 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี 5.2 การประเมินผลการเปรียบเทียบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 โดยภาพรวม มีการพัฒนาสูงขึ้น 5.3 การประเมินผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 มีผลการพัฒนาเฉลี่ย 2.22 5.4 การประเมินผลการเปรียบเทียบรางวัลที่ได้รับ ปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 โดยภาพรวมมีจำนวนมากขึ้น

นวพร เต็มเตชาติพงศ์ (2564 : 67) ได้ทำการรายงานผลการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนวัดพระญาติการาม (ศุภสุขบำรุง) ผลการประเมินโครงการพบว่า การประเมินด้านสภาพแวดล้อมของโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครู ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครู ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก การประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน

โครงการนิเทศภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครู ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินด้านผลผลิตของโครงการ ในภาพรวมผ่านเกณฑ์ ทุกการประเมิน แสดงว่าผลผลิตตามโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ประสบความสำเร็จ ดังนี้ ด้านผลผลิตเกี่ยวกับระดับคุณภาพการนิเทศภายในโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลผลิตเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของครู ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความพึงพอใจของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความพึงพอใจของผู้เรียน ต่อการจัดการเรียนรู้ของครู ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และคุณภาพผู้เรียน จำแนกเป็น ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมพบว่ามีคะแนน รวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด ผ่านเกณฑ์การประเมิน ผลการ ทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O - NET) ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมพบว่าคะแนนรวมเฉลี่ย ร้อยละต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ผลการประเมินสมรรถนะผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาของผู้เรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมพบว่าคะแนนรวมเฉลี่ย ผ่านเกณฑ์การประเมิน และ ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตร สถานศึกษาของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 ในภาพรวมพบว่าคะแนนรวมเฉลี่ย ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Jerun, n.d. (1990 : 604) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้นิเทศในการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนนอกระบบโรงเรียน ที่ทำงานเป็นทีมและเป็นรายบุคคล โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาว่า เป็นการ ให้บริการด้านการนิเทศการศึกษาและจะเป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบนอก โรงเรียนได้ดีที่สุด โดยศึกษาจากกลุ่มศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่และครูในรัฐโคโลราโด ผลการวิจัยพบว่า การ ให้บริการและให้ความช่วยเหลือต้องมาก่อน การพบปะกับผู้นิเทศการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญมากทั้งนี้เพื่อจะได้ บริการปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและครูยังให้ความสำคัญอย่างมากในเรื่องที่จะให้ผู้นิเทศการศึกษาช่วย สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน

Tilahun (1993 : 2168 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน ที่พึงประสงค์ของการพัฒนาประเทศเอธิโอเปีย โดยศึกษาจากครู คีษานินเทศก์ และนักวิชาการ ผลการวิจัยพบว่าครู คีษานินเทศก์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การฝึกอบรม แนะนำการฝึกอบรมปฏิบัติงานการสาธิตการสอนโดยคีษานินเทศก์ การประชุมกลุ่มย่อยของครู การเยี่ยมชั้นเรียนและการสังเกตการสอนและครู คีษานินเทศก์และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

Aneollo (1996 : 294) ได้วิจัยเรื่องพฤติกรรมและทัศนคติของครูและครูใหญ่ที่มีต่อประสิทธิภาพของการนิเทศ จุดมุ่งหมายในการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อต้องการศึกษาพฤติกรรมและเจตคติของครูและครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในสปริงฟิลด์ รัฐแมสซาชูเซตต์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่าตนเองสามารถทำการนิเทศภายในโรงเรียนของตนได้เป็นอย่างดี ส่วนครูก็ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจังมากขึ้นในการนิเทศภายในโรงเรียนโดยครูรู้สึกพอใจในการนิเทศภายในที่ครูได้รับ

Dunlap (1998 : 2038 - A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศกับผลสัมฤทธิ์ของงานครูที่ด้อยประสิทธิภาพในรัฐวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยศึกษาได้ใช้ข้อมูลจากการบันทึก ของผู้บริหารควบคู่ไปกับแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า

1. การนิเทศของผู้บริหารมีผลอย่างยิ่งต่อบรรทัดฐานของครูที่ด้อยประสิทธิภาพ
2. ในกรณีที่ครูด้อยประสิทธิภาพมีปัญหาเรื่องวินัย และการจัดการเกือบทุกเรื่อง
3. ในกรณีที่ครูด้อยประสิทธิภาพปฏิบัติงานผิดพลาด ผู้บริหารจะไม่ใจกว้างพอ
4. ผู้บริหารที่ขาดประสบการณ์ด้านการนิเทศ จะไม่ประสบผลสำเร็จในการแก้ปัญหาครูที่ด้อยประสิทธิภาพ ซึ่งมีผลกระทบไปถึงผู้เรียน ผู้ร่วมงานและผู้ปกครองด้วย
5. ผู้บริหารมักแก้ปัญหาครูด้อยประสิทธิภาพโดยใช้วินัยและการให้ออก และ ให้การนิเทศเพื่อให้ความรู้ และทักษะกับครูที่ขาดประสบการณ์

Wayne (1998 : 1293 - A) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้บทบาทการนิเทศการศึกษาของครูใหญ่ประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1. ด้านความรับผิดชอบและช่ายงานที่มีอันดับความสำคัญสูง ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน การแนะนำ งานบริหาร และงานวิชาการและงานนิเทศภายใน 2. เกี่ยวกับงานนิเทศในโรงเรียน ผู้รับผิดชอบมากที่สุดคือ ครูใหญ่และครูผู้ช่วยครูใหญ่ ครูผู้สอนรับผิดชอบน้อย 3. เกี่ยวกับเวลาที่ใช้ทำงาน งานที่ครูใหญ่ใช้เวลาที่น้อยที่สุดคือ งานเกี่ยวกับวัสดุ ส่วน

งานที่ครูใหญ่ใช้เวลามากที่สุดคือ งานนิเทศภายใน งานเกี่ยวกับหลักสูตร งานการสอน และงานแนะแนว
 4. เทคนิคที่ใช้ได้ผล ได้แก่ วิธีเยี่ยมชั้นเรียน การประชุมร่วมกับครู ส่วนวิธีที่ได้ผลน้อยคือ วิธีใช้ออกสาร

Spohn (1999 : 17 - 19) ได้ศึกษาเรื่อง การปรับปรุงการนิเทศการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนดีขึ้น ผลการวิจัย พบว่า การนิเทศการศึกษาจะต้องปรับปรุงทักษะของครูในเรื่อง สำคัญหลาย ๆ เรื่อง เช่น การวางแผน การดูแลเด็ก การประเมินผล และการควบคุมพฤติกรรมให้เหมาะสมกับความ ต้องการของแต่ละบุคคล เพื่อจูงใจให้ผู้นิเทศมองเห็นข้อบกพร่องในเรื่องที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมต่าง ๆ จากผู้สั่งการมาเป็นผู้ประสานงาน

Moore (2000 : 1698 - A) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสำนักงานกลาง จำนวน 7 คน เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศกับการประเมินของผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสำนักงานกลางรับรู้ว่าการนิเทศเป็นกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเชื่อว่าจะช่วยทำให้ครูใหญ่มีการพัฒนา และเจริญก้าวหน้าในงานที่รับผิดชอบ โดยผู้บริหารเห็นว่าการประเมินเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าเท่า ๆ กับการประเมินผล นอกจากนี้ผู้นิเทศและผู้บริหารโรงเรียน ควรมีการทบทวนเครื่องมือประเมินผลซ้ำอีกครั้งในช่วงระหว่างปีและปลายปีการศึกษา

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารการศึกษา เพราะการนิเทศจะเป็นการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียน หรือครูผู้สอนสามารถ ปฏิบัติงานตามขอบข่ายภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จ ดังนั้น ในการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องอาศัยกระบวนการนิเทศภายใน อาศัยขั้นตอนในการดำเนินงานที่ดีและต่อเนื่อง สอดคล้องสัมพันธ์กัน เพื่อให้การนิเทศการศึกษาบรรลุจุดประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมิน

การประเมินโครงการนิตศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ครั้งนี้ เป็นการประเมินใช้รูปแบบการประเมินแบบซิป (CIPP Model) ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 รูปแบบการประเมินและกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ
- 3.2 ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการ
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
- 3.4 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 รูปแบบการประเมินและกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการนิตศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้กำหนดรูปแบบและกรอบแนวคิดในการประเมิน ดังนี้

3.1.1 รูปแบบการประเมิน

การประเมินโครงการนิตศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในครั้งนี้ ได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิป (CIPP Model) ของแดเนี่ยล แอล สต๊ฟเฟิลบีม (Strufflebeam, D.L. 2003 : 123) ซึ่งประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context Evaluation) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และด้านผลผลิต (Product Evaluation)

3.1.2 กรอบแนวคิดในการประเมิน

กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการนิตศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สรุปได้ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

วัตถุประสงค์ของโครงการ	ประเด็นการประเมิน	แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการ	ครูผู้สอน จำนวน 53 คน	-แบบสอบถาม	-ค่าเฉลี่ย -ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	เกณฑ์การตัดสินพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าไม่เกิน 1 แสดงว่ามีความเหมาะสม
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	ครูผู้สอน จำนวน 53 คน	-แบบสอบถาม	-ค่าเฉลี่ย -ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	เกณฑ์การตัดสินพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าไม่เกิน 1 แสดงว่ามีความเหมาะสม
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ความเหมาะสมด้านกระบวนการดำเนินโครงการ	ครูผู้สอน จำนวน 53 คน	-แบบสอบถาม	-ค่าเฉลี่ย -ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	เกณฑ์การตัดสินพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าไม่เกิน 1 แสดงว่ามีความเหมาะสม
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	เอกสารจากงานทะเบียนและวัดผล	แบบบันทึกผล การประเมิน	ค่าร้อยละ	-

วัตถุประสงค์ ของโครงการ	ประเด็นการประเมิน	แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการ ประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ใน การประเมิน	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
	4.2 ความพึงพอใจของครูที่มี ต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ชมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ	ครูผู้สอน จำนวน 53 คน	แบบสอบถาม ความพึงพอใจ	-ค่าเฉลี่ย -ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	เกณฑ์การตัดสินพิจารณาจากข้อ คำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้น ไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมี ค่าไม่เกิน 1 แสดงว่ามีความ เหมาะสม

3.2 ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ประชากรที่ใช้ในการประเมินในครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนโรงเรียนชมพรปัญญานุกูล ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 53 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม

ฉบับที่ 1 สำหรับครู ถามเกี่ยวกับการประเมินด้านบริบทของโครงการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 2 สำหรับครู ถามเกี่ยวกับการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 3 สำหรับครู ถามเกี่ยวกับการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 4 สำหรับงานวัดผลและประเมินผล และงานทะเบียน ลักษณะเป็นแบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชมพรปัญญานุกูล จำนวน 6 กลุ่มทักษะ

ฉบับที่ 5 สำหรับครู ถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีลักษณะดังต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 สำหรับครู ถามเกี่ยวกับการประเมินด้านบริบทของโครงการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการนิตศภายในโรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล สังกัด

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ผู้ประเมินใช้การแปลความหมายตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย โดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2560 : 121)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ฉบับที่ 2 สำหรับครู ถามเกี่ยวกับการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการนิตศภายในโรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล สังกัด

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ผู้ประเมินใช้การแปลความหมายตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย โดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรี
สะอาด. 2560 : 121)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ฉบับที่ 3 สำหรับครู ถามเกี่ยวกับการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการลักษณะของ
แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ
(Check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการนิตศภายในโรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล สังกัด
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ผู้ประเมินใช้การแปลความหมายตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย โดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรี
สะอาด. 2560 : 121)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ฉบับที่ 4 สำหรับงานวัดผลและประเมินผล และงานทะเบียน ลักษณะเป็นแบบบันทึกข้อมูล
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล จำนวน 6 กลุ่มทักษะ

แบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล จำนวน 6 กลุ่มทักษะ
ปีการศึกษา 2564 – 2565

รายวิชาพื้นฐาน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		เพิ่มขึ้นร้อยละ
	ปีการศึกษา 2564	ปีการศึกษา 2565	
ทักษะวิชาการ			
ทักษะเคลื่อนไหว			
ทักษะภาษาและการสื่อสาร			
ทักษะสังคมและการดำรงชีวิต			
ทักษะการช่วยเหลือตนเองและสุขอนามัย			
ทักษะอาชีพ			
ค่าเฉลี่ยรวม			

ฉบับที่ 5 สำหรับครู ถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการ ลักษณะของ
แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ
(Check list)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ผู้ประเมินใช้การแปลความหมายตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย โดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรี
สะอาด. 2560 : 121)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แล้วสร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามกรอบแนวคิดการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

3.4.2 นำแบบสอบถามและแบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียน โสตศึกษาจังหวัดนนทบุรี ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษา

3.4.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปได้ และบางข้อ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผลการหาค่า IOC ได้ผล ดังนี้

ฉบับที่ 1 สำหรับครู ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00

ฉบับที่ 2 สำหรับครู ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00

ฉบับที่ 3 สำหรับครู ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00

ฉบับที่ 4 แบบบันทึกข้อมูล ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00

ฉบับที่ 5 สำหรับครู ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00

3.4.4 นำแบบสอบถาม ฉบับที่ 1-3 และแบบสอบถามความพึงพอใจ ฉบับที่ 5 ไปทดลองใช้ (try-out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) กับครูผู้สอนที่โรงเรียนเพชรบุรีปัญญาอนุกุล จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่ม ประชากรที่ใช้ในการประเมินในครั้งนี้ และมีสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมือนกัน โดยได้ค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

ฉบับที่ 1 สำหรับครู ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.886

ฉบับที่ 2 สำหรับครู ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.837

ฉบับที่ 3 สำหรับครู ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.732

ฉบับที่ 5 สำหรับครู ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.878

3.4.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งเพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการประเมินต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาคุณสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ข้อมูลก่อนการดำเนินโครงการ ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการได้ประชุมครูทั้งโรงเรียนในช่วงก่อนปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 เพื่อชี้แจงการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในปีการศึกษา 2565 จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากครูผู้สอน จำนวน 53 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการ และด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการ เก็บรวบรวมข้อมูลได้ข้อมูลครบทั้ง 53 ฉบับ และตอบสมบรูณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ระยะที่ 2 ข้อมูลระหว่างดำเนินโครงการ ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประชุมครูทั้งโรงเรียนในช่วงก่อนปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จากนั้นดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากครู จำนวน 53 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมของด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ข้อมูลครบทั้ง 53 ฉบับ และตอบสมบรูณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ระยะที่ 3 ข้อมูลหลังเสร็จสิ้นโครงการ ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการประชุมครูเพื่อขอความร่วมมือให้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินด้านผลผลิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมชนพรปัญญาคุณ ผู้ประเมินได้เก็บรวบรวมข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมชนพรปัญญาคุณ ปีการศึกษา 2564 และปีการศึกษา 2565 ณ งานทะเบียนและงานวัดผลและประเมินผล โรงเรียนชุมชนพรปัญญาคุณ

2. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาภูมิล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประชุมครูทั้งโรงเรียนในช่วงก่อนปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากครู จำนวน 53 คน เพื่อประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาภูมิล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการ เก็บรวบรวมข้อมูลได้ข้อมูลครบทั้ง 53 ฉบับ และตอบสมบรูณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ ข้อมูลการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาภูมิล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดำเนินการ ดังนี้

3.6.1. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีลำดับดำเนินการดังนี้

- 1) กาค่าความถี่ และร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามในกา

ประเมินโครงการ

- 3) แปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยยึดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2560 : 121)

2.3.1 การแปลความหมายด้านบริบท

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3.2 การแปลความหมายด้านปัจจัยเบื้องต้น

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3.3 การแปลความหมายด้านกระบวนการ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3.4 การแปลความหมายด้านผลผลิต ของค่าเฉลี่ยการประเมินความพึงพอใจ ที่มีต่อ

โครงการฯ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการประเมินโครงการนิตศภายในโรงเรียนชุมชนพัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้ประเมินดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. หาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 122)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ยที่ใช้กับประชากรโดยใช้สูตร(บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 124)

$$\mu = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนข้อมูล

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เป็นประชากรโดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 128)

$$\sigma = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ σ แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

$\sum x^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนข้อมูล

4. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence : IOC)

ของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 120)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญกำหนดเป็น +1 หรือ 0 หรือ -1 ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

5. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

ครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 117)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

- โดยที่ α คือ สัมประสิทธิ์แอลฟา
- K คือ จำนวนข้อของแบบสอบถาม
- $\sum s_i^2$ คือ ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
- s_t^2 คือ ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 4 ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 5 ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

5.1 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

5.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ประเมินได้นำแบบสอบถามจำนวน 4 ฉบับ ไปสอบถามครูผู้สอนจำนวน 53 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์สถานภาพโดยค่าสถิติพื้นฐาน แยกเป็นรายด้าน ปรากฏผล ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
-ชาย	22	41.51
-หญิง	33	58.49
รวม	53	100
2. อายุ		
-ต่ำกว่า 30 ปี	14	26.42
- 31 – 39 ปี	15	28.30
- 40 – 49 ปี	12	22.64
- 50 ปีขึ้นไป	12	22.64
รวม	53	100
3. วุฒิการศึกษา		
-ปริญญาตรี	44	83.02
-ปริญญาโท	9	16.98
รวม	53	100
4. ประสบการณ์การทำงาน		
-ต่ำกว่า 10 ปี	42	79.25
-10 – 19 ปี	8	11.32
-20 – 29 ปี	3	5.66
-30 ปีขึ้นไป	-	-
รวม	53	100

จากตาราง 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.49 มีอายุระหว่าง 31 – 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.30 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 83.02 และมีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 79.25

ตอนที่ 2 ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

การประเมินด้านบริบทของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านบริบทของโครงการ

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (N = 53)			เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
		μ	σ	แปล ผล		
	ความต้องการของการทำโครงการ					
1	โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน	3.81	0.39	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
2	โรงเรียนให้คณะกรรมการบริหาร สถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายของโครงการนิเทศภายในโรงเรียน	3.55	0.50	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
3	โรงเรียนได้ชี้แจงนโยบายของ โครงการนิเทศภายในโรงเรียนให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบ	3.60	0.49	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
4	ผู้บริหารโรงเรียนตระหนักให้ความสำคัญต่อ โครงการนิเทศภายในโรงเรียน	3.72	0.45	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	ค่าเฉลี่ย	3.67	0.46	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (N = 53)			เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
		μ	σ	แปลผล		
	ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์					
5	วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศ ภายในโรงเรียนมีความเหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติได้	3.58	0.50	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
6	วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศ ภายในมีความเหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการของครู	3.62	0.49	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
7	วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศ ภายในสามารถปฏิบัติได้จริงตามความ ต้องการของโรงเรียน	3.55	0.50	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
8	โครงการนิเทศภายในเป็นกิจกรรม ที่มีความต่อเนื่อง	3.68	0.47	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	ค่าเฉลี่ย	3.61	0.49	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.64	0.47	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพร
ปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามี
ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.64$, $\sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินเป็นรายด้าน
พบว่า

ด้านความต้องการของการทำโครงการ โดยรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสม
อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.67$, $\sigma = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ

โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียน ($\mu = 3.81$, $\sigma = 0.39$) รองลงมา คือ ผู้บริหารโรงเรียนตระหนักให้ความสำคัญต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.45$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนให้คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ($\mu = 3.55$, $\sigma = 0.50$)

ด้านความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ โดยรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.61$, $\sigma = 0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โครงการนิเทศภายในเป็นกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง ($\mu = 3.68$, $\sigma = 0.47$) รองลงมา คือ วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของครู ($\mu = 3.62$, $\sigma = 0.49$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในสามารถปฏิบัติได้จริงตามความต้องการของโรงเรียน ($\mu = 3.55$, $\sigma = 0.50$)

กล่าวโดยสรุป ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการนิเทศภายในครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลแสดง ดังตาราง 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมตามความคิดเห็นด้านปัจจัยเบื้องต้น ที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (N = 53)			เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
		μ	σ	แปล ผล		
	ความเหมาะสมของบุคลากร					
1	มีการจัดทำแผนการนิเทศและติดตามผลการดำเนินงานร่วมกัน	3.98	0.14	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
2	คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานนิเทศให้มีประสิทธิภาพ	3.74	0.45	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
3	บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ในวิธีการปฏิบัติกิจกรรม	3.89	0.32	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
4	มอบหมายงานให้คณะทำงานมีความเหมาะสม	3.81	0.39	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
5	โรงเรียนประสานงานกับบุคลากรภายนอกเพื่อช่วยเหลือให้การดำเนินงานนิเทศภายในเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	3.83	0.38	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
6	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินโครงการนิเทศภายใน	3.94	0.23	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	ค่าเฉลี่ย	3.87	0.32	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (N = 53)			เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
		μ	σ	แปลผล		
	ความเหมาะสมของอาคารสถานที่					
7	มีการจัดสถานที่สำหรับครูใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ในวิชาชีพที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอน	3.77	0.42	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
8	มีการจัดห้องเรียนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละระดับ	3.91	0.30	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
9	มีการจัดพื้นที่และบริเวณสำหรับการนิเทศและกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม	3.79	0.41	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
10	มีการจัดห้องสมุดเป็นสัดส่วนเอื้ออำนวยต่อการใช้งานสำหรับการศึกษาค้นคว้าทั้งครูและนักเรียน	3.81	0.39	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	ค่าเฉลี่ย	3.82	0.38	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	ความเหมาะสมของ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ					
11	การจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการดำเนินงานโครงการนิเทศภายใน	3.74	0.45	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
12	สื่อและเครื่องมือในการนิเทศ มีความเหมาะสมกับครูและสาระ การเรียนรู้	3.87	0.34	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	ค่าเฉลี่ย	3.81	0.40	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (N = 53)			เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
		μ	σ	แปลผล		
	ความเหมาะสมของงบประมาณ					
13	การจัดสรรงบประมาณสำหรับ พัฒนาการนิเทศ เช่น การอบรม ศึกษา งาน เป็นต้น	3.92	0.27	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
14	โรงเรียนจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อ สื่อ วัสดุและอุปกรณ์เพียงพอ	3.75	0.43	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
15	โรงเรียนบริหารการเบิกจ่ายงบประมาณ สะดวกและเอื้ออำนวยต่อการจัด กิจกรรมนิเทศภายใน	3.92	0.27	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	ค่าเฉลี่ย	3.86	0.32	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.84	0.35	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.84$, $\sigma = 0.35$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินเป็นรายด้านพบว่า

ด้านความเหมาะสมของบุคลากร โดยรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.82$, $\sigma = 0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการจัดห้องเรียนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละระดับ ($\mu = 3.91$, $\sigma = 0.30$) รองลงมา คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินโครงการนิเทศภายใน ($\mu = 3.94$, $\sigma = 0.23$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ

คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานนิเทศให้มีประสิทธิภาพ ($\mu = 3.74, \sigma = 0.45$)

ด้านความเหมาะสมของอาคารสถานที่ โดยรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.87, \sigma = 0.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการจัดห้องเรียนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละระดับ ($\mu = 3.91, \sigma = 0.30$) รองลงมา คือ มีการจัดห้องสมุดเป็นสัดส่วนเอื้ออำนวยต่อการใช้งานสำหรับการศึกษาค้นคว้าทั้งครูและผู้เรียน ($\mu = 3.81, \sigma = 0.39$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดสถานที่สำหรับครูใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ ต่าง ๆ ในวิชาชีพที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอน ($\mu = 3.77, \sigma = 0.42$)

ด้านความเหมาะสมของ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ โดยรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.81, \sigma = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สื่อและเครื่องมือในการนิเทศ มีความเหมาะสมกับครูและสาระ การเรียนรู้ ($\mu = 3.87, \sigma = 0.34$) รองลงมา คือ การจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการดำเนินงานโครงการนิเทศภายใน ($\mu = 3.74, \sigma = 0.45$)

ด้านความเหมาะสมของงบประมาณ โดยรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.86, \sigma = 0.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาการนิเทศ เช่น การอบรม ศึกษาดูงาน เป็นต้น และโรงเรียนบริหารการเบิกจ่ายงบประมาณสะดวกและเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนิเทศภายใน ($\mu = 3.92, \sigma = 0.27$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อสื่อ วัสดุและอุปกรณ์เพียงพอ ($\mu = 3.75, \sigma = 0.43$)

กล่าวโดยสรุป ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานาค สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

ตอนที่ 4 ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

การประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงดัง ตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมตามความคิดเห็นด้าน กระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามความคิดเห็นของครู

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (N = 53)			เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
		μ	σ	แปลผล		
	การวางแผนโครงการ					
1	การวางแผนงานนิเทศภายใน มีกิจกรรม ครอบคลุมภารกิจ	3.81	0.48	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
2	การปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ ในปฏิทินการปฏิบัติการนิเทศภายใน	3.94	0.36	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
3	มีการประชุมปรึกษาหารือในการ แก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน	3.83	0.47	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
4	มีการกำกับ ติดตาม และนิเทศ การเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	3.85	0.46	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	ค่าเฉลี่ย	3.86	0.44	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	การดำเนินการโครงการ					
5	คณะกรรมการนิเทศภายในทำการ นิเทศที่มุ่งดูการจัดกิจกรรม การเรียน การสอน	3.77	0.51	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (N = 53)			เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
		μ	σ	แปลผล		
6	มีการใช้กระบวนการกลุ่มในการ นิเทศ ภายใน	3.91	0.40	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
7	มีการดำเนินการนิเทศทางตรงโดย ผู้นิเทศ เช่น การสังเกตการสอน ในชั้นเรียน การสาธิตการสอน การให้ คำปรึกษา	3.96	0.34	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
8	มีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ เป็นครั้ง คราวตามความจำเป็นและ ความต้องการ ของผู้รับการนิเทศ	3.92	0.38	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	ค่าเฉลี่ย	3.89	0.41	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	การติดตามและประเมินผลโครงการ					
9	การใช้เทคนิควิธีการนิเทศโดย ทางอ้อม หลาย ๆ วิธี เช่น การประชุม สัมมนา การ อบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้สื่อประเภท ต่าง ๆ	3.85	0.46	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
10	มีการประเมินผลการนิเทศภายใน เป็นระยะ สม่ำเสมอและต่อเนื่อง	3.87	0.44	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	ค่าเฉลี่ย	3.86	0.45	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม (N = 53)			เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
		μ	σ	แปลผล		
	การปรับปรุงและแก้ไขการดำเนินโครงการ					
11	ระหว่างดำเนินโครงการเมื่อเกิด อุปสรรค หรือปัญหาผู้บริหารและ คณะทำงาน นิเทศภายในดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง วิธีการทำงาน ได้อย่างเหมาะสม	3.79	0.49	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
12	การจัดให้มีการยกย่องชมเชย ผู้รับผิดชอบ โครงการหรือกิจกรรม เมื่อประสบ ผลสำเร็จ	3.96	0.34	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	ค่าเฉลี่ย	3.88	0.42	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.87	0.43	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมชนพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมครูผู้สอน มีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.88$, $\sigma = 0.42$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินรายด้านพบว่า

ด้านการวางแผนโครงการ โดยรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.86$, $\sigma = 0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การปฏิบัติตาม กิจกรรมที่กำหนดไว้ในปฏิทินการปฏิบัติการนิเทศภายใน ($\mu = 3.94$, $\sigma = 0.36$) รองลงมา คือ มี การกำกับ ติดตาม และนิเทศการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ($\mu = 3.85$, $\sigma = 0.46$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ การวางแผนงานนิเทศภายใน มีกิจกรรมครอบคลุมภารกิจ ($\mu = 3.81$, $\sigma = 0.48$)

ด้านการดำเนินการโครงการ โดยรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.89$, $\sigma = 0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการดำเนินการ

นิเทศทางตรงโดย ผู้นิเทศ เช่น การสังเกตการสอน ในชั้นเรียน การสาธิตการสอน การให้คำปรึกษา ($\mu = 3.96, \sigma = 0.34$) รองลงมา คือ มีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ เป็นครั้งคราวตามความจำเป็นและความต้องการของผู้รับการนิเทศ ($\mu = 3.92, \sigma = 0.38$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการใช้กระบวนการกลุ่มในการ นิเทศภายใน ($\mu = 3.91, \sigma = 0.40$)

ด้านการติดตามและประเมินผลโครงการ โดยรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.86, \sigma = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการประเมินผลการนิเทศภายใน เป็นระยะ สม่ำเสมอและต่อเนื่อง ($\mu = 3.87, \sigma = 0.44$) รองลงมา คือ มีการใช้เทคนิควิธีการนิเทศโดย ทางอ้อมหลาย ๆ วิธี เช่น การประชุม สัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ($\mu = 3.84, \sigma = 0.46$)

ด้านการปรับปรุงและแก้ไขการดำเนินโครงการ โดยรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.88, \sigma = 0.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดให้มีการยกย่องชมเชย ผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรม เมื่อประสบผลสำเร็จ ($\mu = 3.96, \sigma = 0.34$) รองลงมา คือ ระหว่างดำเนินโครงการเมื่อเกิด อุปสรรคหรือปัญหาผู้บริหารและคณะทำงานนิเทศภายในดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง วิธีการทำงาน ได้อย่างเหมาะสม ($\mu = 3.79, \sigma = 0.49$)

กล่าวโดยสรุป ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน มีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

ตอนที่ 5 ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

5.1 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล

ตารางที่ 4.5 แสดงร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล จำนวน 6 กลุ่มทักษะ

กลุ่มทักษะ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		เพิ่มขึ้นร้อยละ
	ปีการศึกษา 2564	ปีการศึกษา 2565	
ทักษะวิชาการ	83.45	92.23	+8.78
ทักษะเคลื่อนไหว	85.65	91.45	+5.80
ทักษะภาษาและการสื่อสาร	82.55	94.15	+11.60
ทักษะสังคม และการดำรงชีวิต	85.87	95.34	+9.47
ทักษะการช่วยเหลือตนเอง และสุขอนามัย	86.95	92.55	+5.60
ทักษะอาชีพ	81.25	90.75	+9.50
ค่าเฉลี่ยรวม	84.29	92.75	+8.46

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล จำนวน 6 กลุ่มทักษะ ปีการศึกษา 2565 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 92.75 เพิ่มขึ้นกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2564 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.29 โดยมีคะแนนเฉลี่ย เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.46

5.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานกยูง
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานกยูง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ (N = 53)			เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
		μ	σ	แปลผล		
1	ระยะเวลาการดำเนินโครงการ	3.91	0.53	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
2	จำนวนบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ	3.83	0.58	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
3	ความพร้อมของบุคลากรในการ ดำเนินโครงการ	3.96	0.48	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
4	ความรู้ความสามารถของบุคลากรใน การดำเนินโครงการ	4.02	0.42	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
5	งบประมาณในการดำเนินโครงการ	3.98	0.46	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
6	วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ	3.91	0.53	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
7	สื่อและเครื่องมือในการดำเนิน โครงการ	3.92	0.51	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
8	สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	3.85	0.57	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ (N = 53)			เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
		μ	σ	แปลผล		
9	ระบบข้อมูลสารสนเทศของโครงการ	4.02	0.42	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
10	การสนับสนุนของผู้บริหาร โรงเรียนในการดำเนินโครงการ	4.04	0.39	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
11	การใช้ทรัพยากรในการดำเนิน โครงการอย่างมีประสิทธิภาพ	4.06	0.36	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
12	การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการ ดำเนินโครงการ	4.08	0.33	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
13	กิจกรรมมีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์	3.83	0.58	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
14	กิจกรรมวิธีการดำเนินงานมีความ เป็นไปได้	3.87	0.56	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
15	มีขอบเขตที่แน่นอนในการปฏิบัติงาน	4.00	0.44	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
16	มีเป้าหมายในการดำเนินงาน	3.91	0.53	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
17	กิจกรรมมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน	3.83	0.58	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
18	กิจกรรมเป็นไปตามหลักการ ที่เหมาะสม	3.96	0.48	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ (N = 53)			เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
		μ	σ	แปลผล		
19	ระบบติดตามและประเมินผล	4.02	0.42	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
20	การรายงานผลการดำเนินงานต่อ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.98	0.46	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		3.95	0.48	มาก	$\mu \geq 3.51$ $\sigma \leq 1.00$	เหมาะสม มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมครูผู้สอนมีความเห็นว่า ครูผู้สอนมีความพอใจต่อการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่ครูผู้สอนมีความพอใจสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการดำเนินโครงการ ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.33$) รองลงมาครูผู้สอนมีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การใช้ทรัพยากรในการดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.36$) ส่วนเรื่องที่ครูผู้สอนมีความพอใจต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.58$)

กล่าวโดยสรุป ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและ ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายงานการประเมินผลโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานาค สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในครั้งนี้ ผู้ประเมินได้นำเสนอรายละเอียดตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการประเมิน

5.1.1 เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานาค สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

5.1.2 เพื่อประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานาค สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

5.1.3 เพื่อประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานาค สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

5.1.4 เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานาค สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

5.2 วิธีดำเนินการประเมิน

5.2.1 ขอบเขตด้านรูปแบบการประเมิน

การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานาค สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ครั้งนี้ ผู้ประเมินได้กำหนดกรอบแนวคิด และประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินซิปปโมเดล (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 227-228) โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหาในการประเมินโครงการใน 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านบริบท (Context)
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)
3. ด้านกระบวนการ (Process)
4. ด้านผลผลิต (Product)

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญา นุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับครู และแบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญา นุกูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น แบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญา นุกูล และแบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับครู ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับครู เกี่ยวกับการประเมินด้านบริบทของโครงการ ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับครู เกี่ยวกับการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับครู เกี่ยวกับการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน ของโครงการ ฉบับที่ 4 เป็นแบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญา นุกูล จำนวน 6 กลุ่มทักษะ และฉบับที่ 5 เป็นแบบสอบถามสำหรับครูเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญา นุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญา นุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ข้อมูลก่อนการดำเนินโครงการ ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการประชุมครูทั้งโรงเรียนในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 เพื่อชี้แจงการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญา นุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในปีการศึกษา 2565

ระยะที่ 2 ข้อมูลระหว่างดำเนินโครงการ ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการประชุมครูทั้งโรงเรียนในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

ระยะที่ 3 ข้อมูลหลังเสร็จสิ้นโครงการ ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการประชุมครูเพื่อขอความร่วมมือให้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินด้านผลผลิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญา นุกูล ผู้ประเมินได้เก็บรวบรวมข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญา นุกูล ในปีการศึกษา 2564 และปีการศึกษา 2565 ณ งานทะเบียน และงานวัดผลและประเมินผล โรงเรียนชุมพรปัญญา นุกูล

2. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินงานโครงการนิเทศภายในโรงเรียน
ชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการ
ประชุมครูทั้งโรงเรียนในช่วงก่อน ปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลการประเมินด้านบริบทของโครงการ ด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการ
และด้านกระบวนการดำเนินโครงการ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล วิเคราะห์โดย
การหาค่าร้อยละ

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียน
ชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน

5.3 สรุปผลการประเมินโครงการ

ผลการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา
พิเศษ หลังจากเสร็จสิ้นการประเมินผลการดำเนินงานโดยมีผลการประเมินในแต่ละด้านดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล สังกัด
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสม อยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละรายการ รายการที่มีความเหมาะสมสูงสุด และอยู่ในระดับมาก
ได้แก่ โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียน รองลงมาอยู่
ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนตระหนักให้มีความสำคัญต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียน
ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนให้คณะกรรมการบริหาร
สถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโครงการนิเทศภายในโรงเรียน และ
วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในสามารถปฏิบัติได้จริงตามความต้องการของโรงเรียน
และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีความเหมาะสมสูงสุดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการจัดทำแผนการนิเทศและติดตามผลการดำเนินงาน รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินโครงการนิเทศภายใน ส่วนรายการที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานนิเทศให้มีประสิทธิภาพ และการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการดำเนินงานโครงการนิเทศภายในและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมครูผู้สอน มีความเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละรายการ และรายการที่มีความเหมาะสมสูงสุดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการดำเนินการนิเทศทางตรงโดย ผู้นิเทศ เช่น การสังเกตการสอน ในชั้นเรียน การสาธิตการสอน การให้คำปรึกษา และการจัดให้มีการยกย่องชมเชย ผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรม เมื่อประสบผลสำเร็จ รองลงมาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในปฏิทินการปฏิบัติการนิเทศภายใน ส่วนรายการที่มีความเหมาะสมต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ได้แก่ คณะกรรมการนิเทศภายในทำการนิเทศที่มุ่งจัดการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล จำนวน 6 กลุ่มทักษะปีการศึกษา 2565 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 92.75 เพิ่มขึ้นกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2564 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.29 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.46

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมครูผู้สอนมีความเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีความพอใจต่อการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่ครูผู้สอนมีความพอใจสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการดำเนิน

รองลงมาครูผู้สอนมีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การใช้ทรัพยากรในการดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนเรื่องที่ครูผู้สอนมีความพอใจต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

5.4 อภิปรายผล

จากผลการประเมินการดำเนินงานตามโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า การดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีผลกระทบจากการดำเนินงาน ซึ่งได้นำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละรายการ รายการที่มีความเหมาะสมสูงสุด และอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียน รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนตระหนักให้ความสำคัญต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนให้คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโครงการนิเทศภายในโรงเรียน และวัตถุประสงค์ ของโครงการนิเทศภายในสามารถปฏิบัติได้จริงตามความต้องการของโรงเรียนและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูผู้สอนมีความต้องการให้มีการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และโรงเรียนมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการนิเทศ การสอนซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของจิตภา ใจห่อ (2559 : 78) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้วยรูปแบบ CIPP Model ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อมในภาพรวม พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในมีความเหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาของโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โครงการนิเทศภายในส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานและสถานศึกษาต่าง ๆ และยังสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ สัญชัย พูลสุข (2562 : 95) ได้ทำการรายงานประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนหมูบ่าป่าไม้ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการประเมิน

ประเด็นบริบทพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวชี้วัด คือ สนองตอบความต้องการครูโรงเรียน หมู่บ้านป่าไม้และความคาดหวังของครูและผู้บริหารอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ทรวงพล เจริญคำ (2564 : 75) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอก สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ผลประเมินโครงการพบว่า 1) การประเมินด้านสภาพแวดล้อม ของโครงการ โดยผู้บริหารสถานศึกษาครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องอยู่ในระดับมาก/ผ่านเกณฑ์การประเมิน และสอดคล้องกับ Moore (2000 : 1698-A) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสำนักงานกลาง จำนวน 7 คน เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศกับการประเมินของผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร สำนักงานกลางรับรู้ว่าการนิเทศเป็นกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องซึ่งเชื่อว่าจะช่วยทำให้ครูใหญ่ มีการพัฒนา และเจริญก้าวหน้าในงานที่รับผิดชอบ โดยผู้บริหารเห็นว่าการประเมินเป็นเครื่องมือที่มี คุณค่าเท่าๆ กับการประเมินผล นอกจากนี้ผู้นิเทศและผู้บริหารโรงเรียนควรมีการทบทวนเครื่องมือ ประเมินผลซ้ำอีกครั้งในช่วงระหว่างปีและปลายปีการศึกษา

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม ครูผู้สอนมีความคิดเห็น ว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มี ความเหมาะสมสูงสุดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการจัดทำแผนการนิเทศและติดตามผลการดำเนินงาน รองลงมา อยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินโครงการนิเทศภายใน ส่วนรายการที่มี ความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการ ปฏิบัติงานนิเทศให้มีประสิทธิภาพ และการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการดำเนินงานโครงการนิเทศ ภายในและผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ประเมินโครงการมีการวาง แผนการดำเนินการอย่างครบถ้วน มีงบประมาณที่เพียงพอกับการพัฒนาครูผู้สอน คณะกรรมการนิเทศเป็นผู้ที่มี ความรู้ความสามารถในการนิเทศการสอนเพื่อแนะนำให้ครูผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับการประเมินโครงการของ วีระเชษฐ์ ปัญจจริยะกุล (2562 : 89) ได้ทำการประเมินโครงการ นิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) ผลการประเมินโครงการ พบว่า ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่ง สงเคราะห์ 46) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ

นwor เต็มเตชาติพงค์ (2564 : 67) ได้ทำการรายงานผลการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนวัดพระญาติการาม (ศุภสุขบำรุง) ผลการประเมินโครงการพบว่า การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Aneollo (1996 : 294) ได้วิจัยเรื่องพฤติกรรมและทัศนคติของครูและครูใหญ่ที่มีต่อประสิทธิภาพของการนิเทศ จุดมุ่งหมายในการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อต้องการศึกษาพฤติกรรมและเจตคติของครูและครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในสปริงฟิลด์ รัฐแมสซาชูเซตต์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่าจะตนเองสามารถทำการนิเทศภายในโรงเรียนของตนได้เป็นอย่างดี ส่วนครูก็ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจังมากขึ้นในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยครูรู้สึกพอใจในการนิเทศภายในที่ครูได้รับด้วย

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมครูผู้สอน มีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละรายการ และรายการที่มีความเหมาะสมสูงสุด อยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการดำเนินการนิเทศทางตรงโดย ผู้นิเทศ เช่น การสังเกตการสอน ในชั้นเรียน การสาธิตการสอน การให้คำปรึกษา และการจัดให้มีการยกย่องชมเชย ผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรม เมื่อประสบผลสำเร็จ รองลงมาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติการนิเทศภายใน ส่วนรายการที่มีความเหมาะสมต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ได้แก่ คณะกรรมการนิเทศภายในทำการนิเทศที่มุ่งดูการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ประเมินโครงการมีการกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสม มีการนิเทศแบบกัลยาณมิตร วิทยากรที่มาให้ความรู้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และมีการกำกับ ติดตามการเรียนการสอนของผู้สอนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการประเมินโครงการของ จิตภา ใจห่อ (2559 : 78) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้วยรูปแบบ CIPP Model ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการในภาพรวมพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สามารถดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนตามแผนที่กำหนดไว้และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาก่อนการดำเนินโครงการ และมีการประชุมเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานและเพื่อพัฒนางานเป็นระยะ ๆ และยังสอดคล้องกับ อรัญญา ธนาวุฒิ (2561 : 83) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ

เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการประเมินพบว่า กระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ (Process) โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินกิจกรรมโครงการ (Activity) รองลงมา คือ ช่วงเวลาการดำเนินการ (Timing) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ วีระเชษฐ์ ปัญจจริยะกุล (2562 : 89) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) ผลการประเมินโครงการ พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 46) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ตามความเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สัตยชัย พูลสุข (2562 : 95) ได้ทำการรายงานประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินประเด็นกระบวนการดำเนินโครงการ พบว่าอยู่ในระดับมากและผลตัวชี้วัดทั้ง 4 ตัวชี้วัด มีดังนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด การปฏิบัติตามขั้นตอนตามแผนอยู่ในระดับมาก การประสานงานภายในโครงการอยู่ในระดับมาก การกำกับติดตามประเมินผลอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานาญกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

4.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมชนพญานาญกุล รายวิชาพื้นฐาน พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโรงเรียนชุมชนพญานาญกุล จำนวน 6 กลุ่มทักษะ ปีการศึกษา 2565 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 92.75 เพิ่มขึ้นกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2564 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.29 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.46 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศการเรียนการสอน มีกระบวนการนิเทศที่เหมาะสม เป็นกัลยาณมิตร ทำให้ครูมีความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงพล เจริญคำ (2564 : 75) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอกสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ผลประเมินโครงการพบว่า การประเมินผลการเปรียบเทียบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 โดยภาพรวม มีการพัฒนาสูงขึ้น 5.3 การประเมินผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียน ปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 มีผลการพัฒนาเฉลี่ย 2.22

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรัญญา ธนาวุฒิ (2561 : 83) ได้ทำการประเมินโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมเทศบาล วัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการประเมินพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังดำเนินโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปีการศึกษา 2561 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานกยูง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมครูผู้สอน มีความเห็นว่าครูผู้สอนมีความพอใจต่อการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานกยูง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การดำเนินการนิเทศการสอน ทุกกิจกรรมผ่านมีส่วนร่วม มีทรัพยากรที่ส่งเสริมให้ครูได้นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สัญชัย พูลสุข (2562 : 95) ได้ทำการรายงานประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนหมูป่าป่าไม้ ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อโครงการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูอยู่ในระดับมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Aneollo (1996 : 294) ได้วิจัยเรื่องพฤติกรรมและทัศนคติของครูและครูใหญ่ที่มีต่อประสิทธิภาพของการนิเทศ ผลการวิจัยพบว่า ครูรู้สึกพอใจในการนิเทศภายในที่ครูได้รับ

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

1) ด้านบริบทของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานกยูง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรชี้แจงนโยบายและวัตถุประสงค์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบ และเข้าใจในการดำเนินงาน

2) ด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานกยูง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ให้เพียงพอ และเฝ้าอำนวยความสะดวก ต่อการการจัดสรรงบประมาณ และการเบิกจ่ายในการจัดกิจกรรมนิเทศภายใน

3) ด้านกระบวนการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษควรมีการวางแผนงานนิเทศภายในที่ครอบคลุมกิจกรรมและภารกิจ พร้อมทั้งจัดให้มีการยกย่องชมเชยผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมเมื่อประสบผลสำเร็จ

4) ด้านผลผลิตการดำเนินงานของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรกำหนดระยะเวลาการดำเนินโครงการให้ชัดเจนและดำเนินกิจกรรมให้มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

5.5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับหัวข้อการประเมินต่อไป

1) ควรประเมินโครงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการส่งเสริมด้านอาชีพสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

2) ควรมีการประเมินโครงการนิเทศภายในของครูแกนนำเป็นประจำทุกปี

3) ควรประเมินโครงการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพของโรงเรียน

4) ควรประเมินโครงการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรเรียนร่วมกับโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนทั่วไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). คู่มือฝึกอบรมการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2556). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564).
กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- เกริก ท่วมกลาง และ จินตนา ท่วมกลาง. (2555). การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : เอลโล่
การพิมพ์.
- จรัส เล่ห์สิงห์. (2561). การประเมินโครงการส่งเสริมการบูรณาการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชน
เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิคสระแก้ว. สระแก้ว : วิทยาลัยเทคนิคสระแก้ว.
- จักรภาพ เนวะมาตย์. (2559). การประเมินโครงการนิเทศภายในวิทยาลัยเทคนิคตาก สังกัดคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา. ตาก : วิทยาลัยเทคนิคตาก.
- จำเนียร พลหาญ. (2561). เอกสารประกอบการสอน รายวิชา หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จิตภา ใจห่อ. (2559). รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงาน
เขตพื้นที่. การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ด้วยรูปแบบ CIPP Model. สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จังหวัดกาญจนบุรี.
- จิตตินันท์ นันทไพบูลย์. (2556). จิตวิทยาการบริการ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก : รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- จูไรรัตน์ สุตรุ่ง. (2559). การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- แจ่มนภา ล้ำจุมจัง. (2559). แนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในแบบชี้แนะสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนิดา อินผ่อง. (2559). การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนทุ่งขนาดวิทยา อำเภอสอยดาว
จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.
- เชาว์ อินใย. (2555). **การประเมินโครงการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐกันย์ ใจกันทา. (2560). **กลยุทธ์การบริหารจัดการการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ดารณี ศักดิ์ศิริผล. (2554). **การศึกษาพิเศษ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงพล เจริญคำ. (2564). **การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอก สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ : โรงเรียนวัดบางขุนเทียนนอก.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2558). **คู่มือการดูแลสุขภาพจิตเด็ก กลุ่มปัญหาการเรียน**. กรุงเทพฯ : ปิยอนด์ พับลิชชิ่ง.
- นนทพร หนาวศรีสวัสดิ์. (2559). **กลยุทธ์การนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพวรรณ ศรีวงศ์พานิช. (2555). **ภาวะปัญญาอ่อน/ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา. ในตำรา พัฒนาการและพฤติกรรมเด็ก**. กรุงเทพฯ : โฮลิสติก พับลิชชิ่ง.
- นภสวรรค์ ฤทธิเดช. (2563). **การพัฒนาชุดกิจกรรมตามแนวคิดของ Gesell เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมการสอน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นวพร เต็มเตชาตีพงศ์. (2564). **การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนวัดพระญาติการาม (ศุภสุขบำรุง)**. พระนครศรีอยุธยา : โรงเรียนวัดพระญาติการาม (ศุภสุขบำรุง).
- บันลือ พุกชะวัน. (2557). **แนวพัฒนาการ อ่านเร็ว-คิดเป็น**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเจริญ พรหมพงศ์. (2558). **การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพลและครอบครัวทหาร กองทัพบก ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของกำลังพล กองพันทหารม้าที่ 3 รักษาพระองค์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- ปนัดดา ศิริพัฒนากุล. (2558). การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณิศรทางการศึกษา
 พ.ศ. 2552. **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 126 ตอนพิเศษ 80 ง. หน้า 45 – 47.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2557). **การบริหารโครงการ.** กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- ปราณี ช่วยชัย. (2555). **การใช้สื่อรับเบอร์นัมเบอร์เพื่อพัฒนาความสามารถในการนับจำนวน
 สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล.**
 ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารนวัตกรรมการพัฒนา มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ปรารธนา มินเสน. (2561). **ความรู้ความเข้าใจในการสร้างแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถ
 ของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน.** เชียงใหม่ : คณะวิทยาศาสตร์
 และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2556). **การบริหารงานวิชาการ.** กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2555). **เทคนิคการประเมินโครงการ.** กรุงเทพฯ : เข้าออฟเคอร์มิส
- พิสนุ ฟองศรี (2556). **เทคนิควิธีการประเมินโครงการ.** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : พรอพเพอร์
 ตีพรินท์.
- ไพรินทร์ เหมบุตร. (2555). **กลยุทธ์การนิเทศเพื่อพัฒนาครูมืออาชีพในเครือข่ายนิเทศที่ 18.**
 ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพศาล วรคำ. (2558). **การวิจัยทางการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 7. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- ภาวิกา เล้าไพฑูรย์. (2559). **การสอนโดยใช้เกมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเลข 3 หลัก
 ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ภักธดา สุวรรณนวล. (2560). **ปัจจัยคัดสรรด้านการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาเพื่อ
การมีงานทำของนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับนักเรียนที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.**
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. (2556). **การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.
นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.**
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2556). **การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- เยาวลักษณ์ ศรีนาทม. (2556). **การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบึงกาฬ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.**
- รัตนะ บัวสนธ์. (2556). **การประเมินโครงการ : การวิจัยเชิงปริมาณ. กรุงเทพฯ : คอมแพคปริ้น.
ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชั่น.**
- ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. (2558). **คู่มือการตรวจประเมิน วินิจฉัย และแนวทางช่วยเหลือ
เด็กพิการ Children with Disabilities. กรุงเทพฯ : สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.**
- โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล. (2564). **สารสนเทศ ประจำปีการศึกษา 2564. ชุมพร : โรงเรียนชุมพร
ปัญญาคุณกุล.**
- วรรณิ แกมเกตุ. (2555). **วิธีวิทยาการวิจัยเชิงพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2556). **ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช : การพัฒนาวิชาชีพทฤษฎีกลยุทธ์
สู่การปฏิบัติ. มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์นครปฐม**
- วีระเชษฐ ปัญจจริยะกุล. (2562). **การประเมินโครงการนิเทศ ภายในของโรงเรียนบ้านไผ่ล้อม
(สำนักงานสลากกินแบ่ง สงเคราะห์ 46). แพร่ : โรงเรียนบ้านไผ่ล้อม(สำนักงานสลาก
กินแบ่งสงเคราะห์ 46.**
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2555). **จิตวิทยาเด็กที่มีลักษณะพิเศษ. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.**

- ศิริเดช เทพศิริ. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้ทัศนคติเชิงบวกต่อการนิเทศของครู. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภชัย บุญสิทธิ์. (2556). สภาพปัญหาและความต้องการรูปแบบกระบวนการนิเทศภายใน
โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สถาบันราชานุกูล (2556). การฝึกพูดเด็กกลุ่มอาการดาวน์. กรุงเทพฯ : โรงพยาบาลราชานุกูล.
- สมคิด พรหมจรรย์. (2563). เทคนิคการประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี : จตุพร ดีไซน์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2558). รวบรวมบทความทางการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สัญญาชัย พูลสุข (2562 : 95) รายงานการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ปีการศึกษา 2562.
นครศรีธรรมราช : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2.
- สายรุ้ง โพธิ์พงษ์. (2558). แนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน
ลานสัก 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555 : 6) แนวโน้มการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ
ในต่างประเทศ พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2553.
กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำราญ มีแจ้ง. (2558). การประเมินโครงการทางการศึกษา : ทฤษฎีและปฏิบัติ. พิษณุโลก : สำราญมีแจ้ง.
- สุดใจ ผุ่งใหญ่. (2556). การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนอนุบาลบางละมุงสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2560). สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุงใหม่). แพร่ :
แพร่ไทยอุตสาหกรรมพิมพ์.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2559). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). **เอกสารแนวทางการนิเทศ**
ภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : แผนก
 วิชาการพิมพ์ วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี.
- อรัญญา ธนาวุฒิ (2561). **การประเมินโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมเทศบาล**
วัดท่าแพ เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช : โรงเรียนมัธยม
 เทศบาลวัดท่าแพ.
- อิทธิพัทธ์ น้อยภูธร. (2563). **การพัฒนาชุดกิจกรรมกล่องงาน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน ทักษะ**
ปฏิบัติของซิมพ์ซัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน
สำหรับนักเรียนบกพร่องทางสติปัญญา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัย
 หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Aday , L.N., & Andersen, R. (1978). “Theoretical and Methodological Issues in
 Sociological Studies of Consumer Satisfaction with Medical Care,” **Social
 Science and Medicine**. 12 : 28.
- Alkin, M. C., & Carden, F. (2012). Evaluation Roots : An International Perspective.
Journal of MultiDisciplinary Evaluation, 8(17), 102-118.
- Allan. (1994). **School counselors Collaborating for Student success**. Retrieved
 December 17,2002.
- American Phychiatric Association. (2000). **Diagnostic and Statistical Manual of
 Mental Disoder (DSM-IV)**. 4th Edition text revision. USA : Washington, DC.
- Anello, Francisco Rafael. (1996, February). “Behaviors and Attitudes of Teachers
 and Principals Concerning Effective Supervision,” **Dissertation Abstracts
 International**. 56(08) : 2941 - A.
- Campbell, Glenda.(1993). “ **A Values Perspective on School Based Management,**”
in. School Based Management and School Effectiveness. London : Routledge.
- Conbach, L. Joseph. (1984). **Essential of Psychology and Education**. New York : Mc-
 Graw Hill.

- Dunlap, A. V. (1988). The relationship between supervisory treatment, certain contextual variable, and successful outcomes in effective teachers. **Dissertation Abstracts Internal**, 48(2), 2038-A.
- Gilmer, von Haller B. (1971). **Applied psychology**. New York : Magraw-Hill.
- Glickman, Carl D. (2004). **Supervision and Instructional Leadership : A Development Approach**. 6th ed. Boston : Allyn and Bacon, Inc.
- Good, C. V. (2005). **Dictionary of Education**. New York : McGraw - Hill.
- Harris, Philip R. (1985). **High performance leadership : Strategies for maximum career productivity**. Illinois : Scoot, Foresman.
- Jerun, T.L. (1990). **Role of Supervision**. Oxford : Pergameon Press.
- Kirkpatrick,D.L.. (1998). **Evaluating In-House Training Program**. Training and Development Journal, 32(9),pp.6-9.
- Kotler. (2003). **Marketing Management**. 11th ed. Upper Sanddle River, New Jersey : Pearson education.
- Kotler, P., & Armstrong, G. (2002). **Principles of marketing**. NJ : Prentice Hall.
- Mill, R., & Morrison, A. (1992). **The Tourism System: An Introductory Text (2nd ed)**. Englewood Cliffs : Prentice–Hall.
- Moore, G. W. (2000). The Supervision and Evaluation of High School Principal as. Described by Central Office Administrators, **Dissertation Abstracts**.
- Newman, E. and Giel, K. (1995). **Customer satisfaction measurement and management**. Ohio : Thomson Executive Press Cincinnati.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1985). A conceptual model of service qualityand its implications for future research. **Journal of Marketing**, 49, 41-50.
- Patton, M. Q. 2004. Evaluation Roots : Tracing Theorists' View and Influences. London.
- Provus, M. (1971). **Discrepancy Evaluation for Educational Program Improvement and. Assessment**. California : McCutchan Publishing.

- Royse, David., et al. (2001). **Program Evaluation : An Introduction. Australia; Belmont.** California : Brooks/Cole-Wadsworth.
- Scriven, Michael. (1967). **The Methodology of Evaluation : Perspective in Public Service and Social Action Programs.** New York : Russell Sage Foundation.
- Spohn, William. (1999). "How to Improve Supervision for Better School,"
School Administration ,” **Dissertation Abstracts International.** 41 : 24-A.
- Stake, R.E. (1967). The Countenance of Educational Evaluation. **Teacher College Record.** 68 : 523-540.
- Stufflebeam, D.L. (2003). **The CIPP Model for Evaluation, In International Handbook of Educational Evaluation,** Part I. Dordrecht : Springer.
- Tilihun, B. (1983, January). The Kind of School Supervision Needed in Developing Ethiopia. **Dissertation Abstracts International,** 30, 2168-A.
- Welch, Wayne W. (1998). The Process of Evaluation. **Journal of research on Science Teaching.** 11 (2) : 175-183.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติชัย สุธาสีโนบล   หัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มีความเชี่ยวชาญ
ด้านการสอนและภาษาไทย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤติยา เชื้อนเพชร   อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีอาหาร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มีความเชี่ยวชาญด้านสถิติเพื่อการวิจัย
3. นายณรงค์ ชาวเพ็ชร   ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ
ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนโสตศึกษา
จังหวัดปราจีนบุรี มีความเชี่ยวชาญ
ด้านการบริหารงานการศึกษาพิเศษ
4. นายอมร เผ่าเมือง ผู้อำนวยการสถานศึกษา   วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 25
จังหวัดแพร่ มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัย
และการบริหารสถานศึกษา
5. นายมีเกียรติ นาสมตรี   ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล
มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๑๑/ว๓๒

โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ
๕๗ หมู่ ๑ ตำบลสะพลี
อำเภอปะทิว
๒๖๒๓๐

๗ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติชัย สุธาสิโนบล

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) เครื่องมือสำหรับการวิจัย

ด้วยนางแสงเดือน ตรีนันทวัน ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะรองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งในการนี้มีความจำเป็นจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ และพิจารณาดังสิ่งที่ส่งมาด้วยในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา

ดังนั้น โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์มายังท่าน ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเอกสารดังสิ่งที่ส่งมาด้วย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเพื่อให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายพรัตน์ มะโนอิม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

โทรศัพท์ ๐๗๗-๖๒๒๗๘๔

อีเมล : Chumphon.panya@gmail.com

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๑๑/ว๓๒

โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ
๕๗ หมู่ ๑ ตำบลสะพลี
อำเภอปะทิว
๒๖๒๓๐

๗ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤติยา เชื้อนเพชร

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) เครื่องมือสำหรับการวิจัย

ด้วยนางแสงเดือน ตรีนันทวัน ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะรองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งในการนี้มีความจำเป็นจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ และพิจารณาดังสิ่งที่ส่งมาด้วยในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา

ดังนั้น โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์มายังท่าน ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเอกสารดังสิ่งที่ส่งมาด้วย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเพื่อให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายนพรัตน์ มะโนอิม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

โทรศัพท์ ๐๗๗-๖๒๒๗๘๔

อีเมลล์ : Chumphon.panya@gmail.com

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๑๑/ว๓๒

โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ
๕๗ หมู่ ๑ ตำบลสะพลี
อำเภอปะทิว
๒๖๒๓๐

๗ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

เรียน นายณรงค์ ชาวเพชร

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) เครื่องมือสำหรับการวิจัย

ด้วยนางแสงเดือน ตรีนันทวัน ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะรองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งในการนี้มีความจำเป็นจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ และพิจารณาดังสิ่งที่ส่งมาด้วยในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา

ดังนั้น โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์มายังท่าน ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเอกสารดังสิ่งที่ส่งมาด้วย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเพื่อให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรดนต์ มะโนอิม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

โทรศัพท์ ๐๗๗-๖๒๒๗๘๔

อีเมลล์ : Chumphon.panya@gmail.com

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๑๑/ว๓๒

โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล
๕๗ หมู่ ๑ ตำบลสะพลี
อำเภอปะทิว
๒๖๒๓๐

๗ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

เรียน นายอมร เผ่าเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) เครื่องมือสำหรับการวิจัย

ด้วยนางแสงเดือน ตรีนันทวัน ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะรองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งในการนี้มีความจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ และพิจารณาดังสิ่งที่ส่งมาด้วยในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา

ดังนั้น โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์มายังท่าน ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเอกสารดังสิ่งที่ส่งมาด้วย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเพื่อให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายนพรัตน์ มะโนอิม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล

โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล

โทรศัพท์ ๐๗๗-๖๒๒๗๘๔

อีเมลล์ : Chumphon.panya@gmail.com

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๑๑/ว๓๒

โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ
๕๗ หมู่ ๑ ตำบลสะพลี
อำเภอปะทิว
๒๖๒๓๐

๗ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

เรียน นายมีเกียรติ นาสมตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) เครื่องมือสำหรับการวิจัย

ด้วยนางแสงเดือน ตรีนันทวัน ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะรองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งในการนี้มีความจำเป็นจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ และพิจารณาดังสิ่งที่ส่งมาด้วยในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา

ดังนั้น โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์มายังท่าน ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ เอกสารดังสิ่งที่ส่งมาด้วย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเพื่อให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายนพรัตน์ มะโนม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

โทรศัพท์ ๐๗๗-๖๒๒๗๘๔

อีเมลล์ : Chumphon.panya@gmail.com

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือสำหรับการวิจัย

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๑๑/๑๔๓

โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ
๕๗ หมู่ ๑ ตำบลสะพลี
อำเภอปะทิว
๒๖๒๓๐

๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเพชรบุรีปัญญาคุณ จังหวัดเพชรบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) เครื่องมือสำหรับการวิจัย

ด้วยนางแสงเดือน ตรีนันทวัน ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะรองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งในการนี้มีความจำเป็นจะต้องทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้

ดังนั้น โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์มายังท่าน ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ จังหวัดชุมพร เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความถูกต้อง และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายณพรัตน์ มะโนอิม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

โทรศัพท์ ๐๗๗-๖๒๒๗๘๔

อีเมลล์ : Chumphon.panya@gmail.com

ภาคผนวก ง

หนังสือเผยแพร่ผลงานและหนังสือตอบรับ

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๑๑/๒๘๓

โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ
๕๗ หมู่ ๑ ต.สะพลี อ.ปะทิว
จ.ชุมพร ๘๖๒๓๐

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเฉพาะความพิการทุกแห่ง
สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) บทคัดย่อ จำนวน ๑ ชุด
(๒) หนังสือตอบรับ

ด้วยนางแสงเดือน ตรีนันทวัน ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จึงขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานของท่านเพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

ในการนี้โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ มีความประสงค์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการในสถานศึกษาของท่านเพื่อนำไปใช้ประโยชน์และขอความอนุเคราะห์ตอบแบบตอบรับเผยแพร่ผลงานทางวิชาการส่งกลับมายังโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นางฐิติมณฑล ฐิติไวยุฑรย์)
ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

งานธุรการ

โทร/โทรสาร ๐๗๗-๖๒๒๗๘๔

E-mail : Chumphon.panya@gmail.com

Website : www.chumphonps.ac.th

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๓๑๒/๒๖๐

โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล
เลขที่.....
วันที่..... ๒๕๖๖
เวลา..... ๑๕.๐๐

โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล
๓๔๗ หมู่ที่ ๘ ต.หนองหงส์
อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๑๑๐

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรพิชญานุกูล จังหวัดชุมพร

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนชุมพรพิชญานุกูล จังหวัดชุมพร ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๑๑/๒๘๓ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางแสงเดือน ตรีนันทวัน ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนเป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง การประเมินโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมพรพิชญานุกูล จังหวัดชุมพร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการข้างต้น มายังโรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามรายละเอียดที่แจ้ง นั้น

ในการนี้ โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้รับเอกสารดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และจะนำผลงานดังกล่าวไปเผยแพร่เพื่อให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรโรงเรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณในการเผยแพร่ผลงาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน
โรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล
นครศรีธรรมราช
นางสาว รศ. พนิดา วัฒนศิริ
นางสาว พนิดา วัฒนศิริ

จึงเรียนมาเพื่อโปรด

- ทราบ
- ไม่ทราบบอกผู้อำนวยการ

ลงชื่อ.....

(นายนิรุฒ เพ็ชรกำแหง)

ขอแสดงความนับถือ

(นายจักรพงษ์ ชินวงศ์)

รองผู้อำนวยการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้อำนวยการโรงเรียนนครศรีธรรมราชปัญญานุกูล จังหวัดนครศรีธรรมราช

โทร. ๐-๗๕๓๐-๒๑๔๘

โทรสาร ๐-๗๕๓๐-๒๑๔๖

e-mail :nakhonpanya@hotmail.co.th

- นร
- นร
4 ก.ค. 66

"มานะ มานะ มาหาสัตว์ธา"

โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล
19 ก.ค. 2566
16:30

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๑๓๑/๒๕๖๖

โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล
๑๖๙ หมู่ ๑๓ ตำบลคอนสมบูรณ์
อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
๔๖๑๒๐

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล จังหวัดชุมพร

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล จังหวัดชุมพร ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๑๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางแสงเดือน ตรีนันทวัน ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพร
ปัญญานุกูล วิทยฐานะรองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะ
เชี่ยวชาญ เรื่อง การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล จังหวัดชุมพร สังกัดสำนัก
บริหารงานการศึกษาพิเศษ และได้เผยแพร่มายังโรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล จังหวัดกาฬสินธุ์ ความละเอียด
แจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้รับเอกสารดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว
และจะนำไปเผยแพร่ให้กับครูและบุคลากรในหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนาต่อไป

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน
โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล
สำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์
วิฑูรย์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายมีเกียรติ นามตรึก)

ผู้อำนวยการโรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล จังหวัดกาฬสินธุ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรด

ทราบ

ส.ค.น.จ.ร.ม.ค.น.บ.จ.อ.ค.ม.ร

ลงชื่อ.....

(นายนิรุต เพ็ชรกำแหง)

รองผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล
กลุ่มบริหารงานวิชาการ

โทรศัพท์ ๐ ๔๓๘๔ ๐๘๔๖

โทรสาร ๐ ๔๓๘๔ ๐๘๔๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Klspanyanukul@gmail.com

19 ก.ค. 2566

- ม

- ส.ค.น.จ.ร.ม.ค.น.บ.จ.อ.ค.ม.ร

ส.ค.น.จ.ร.ม.ค.น.บ.จ.อ.ค.ม.ร

19 ก.ค. ๖๖

โรงเรียนสตรีศรีสุพรรณบุรี
เลขที่ 173
04 ส.ค. 2566
1430

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๑๒๑/๓๓๑

โรงเรียนสตรีศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี
ถนนลิ้นช้าง-เขาปูน ตำบลปากแพรก
อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ๗๓๐๐๐

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรพิชญานุกูล

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนชุมพรพิชญานุกูล ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๑๑/๒๘๓ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางแสงเดือน ครี้นันทวัน ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เรื่อง การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรพิชญานุกูล จังหวัดชุมพร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และได้ทำการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการข้างต้น ความละเอียดที่แจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ โรงเรียนสตรีศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ได้ดำเนินการเผยแพร่ให้กับครูและบุคลากรหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไปเรียบร้อยแล้ว จึงขอขอบคุณอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ผู้อำนวยการโรงเรียน
โรงเรียนสตรีศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี
ถนนลิ้นช้าง/ปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
๗๓๐๐๐

ขอแสดงความนับถือ

(นางนพพร รอดคุ้ม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรด

ทราบ

ผู้บริหารโรงเรียน

ลงชื่อ.....

(นายนิรุฒ เพ็ชรกำแพง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรพิชญานุกูล

โรงเรียนสตรีศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

โทรศัพท์ ๐-๓๔๖๐-๒๕๕๑

โทรสาร ๐-๓๔๖๐-๒๖๓๑

04 ส.ค. 2566

- PM
นางนพพร รอดคุ้ม
PM
๕๗๑-๖๖

โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล
วันที่ 26 ก.ค. 2566
เวลา 15:00

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๒๑/๔๐๔

โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย
๒๓๐ หมู่ที่ ๒๐ ตำบลป่าอ้อดอนชัย
อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล จังหวัดชุมพร

อ้างถึง หนังสือที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๒๑/๒๘๓ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล จังหวัดชุมพร ได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของนางแสงเดือน ครั้นันท์วัน ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะรองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เรื่อง การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล จังหวัดชุมพร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มายังโรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย นั้น

โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย ได้รับผลงานทางวิชาการดังกล่าว และดำเนินการเผยแพร่ให้กับบุคลากรในหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาต่อไปเรียบร้อยแล้ว ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน
นางสุวิทย์ อินทวิบูลย์
ผู้อำนวยการโรงเรียน
จังหวัดเชียงราย
 ขง
 ก
หรือ
โรงเรียนเชียงราย
26 ก.ค. 2566

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวิทย์ อินทวิบูลย์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล จังหวัดเชียงราย

- กน
- นว
26.7.66

กลุ่มบริหารงานวิชาการ
โทร ๐ ๕๒๐๒ ๐๓๕๓, ๐๘ ๑๘๘๒ ๘๕๕๐
โทรสาร ๐ ๕๒๐๒ ๐๓๕๒
E-mail : chiangraipanya@hotmail.com

- กน
//
24 ก.ค. 66

โรงเรียนสตรีศรีสุราษฎร์ธานี
เลขที่ 04 ส.ศ. 2566
วันที่ 21/30

ที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๑๑/๒๕๖๕

โรงเรียนสตรีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
๘๐๑๑๐

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรพิชญานุกูล จังหวัดชุมพร

อ้างถึง หนังสือที่ ศธ ๐๔๐๐๗.๒๑๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง นางแสงเดือน ตรีนันทวัน ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมพรพิชญานุกูล จังหวัดชุมพร ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรพิชญานุกูล จังหวัดชุมพร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และได้ทำการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการข้างต้น ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ โรงเรียนสตรีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ดำเนินการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้กับครูและบุคลากรในหน่วยงานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อเป็นแนวทางและประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อไป จึงขอขอบคุณอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ผู้อำนวยการโรงเรียน
โรงเรียนสตรีศรีสุราษฎร์ธานี
นางสาววิมลวรรณ ศรีนิททวีป

(นางฉวีพรรณ เชาวภาชี)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

จึงเรียนมาเพื่อโปรด

ทราบ
เพื่อเผยแพร่ให้ทราบ

ลงชื่อ.....

(นายนิรุฒ เพ็ชรกำแหง)

รองผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรพิชญานุกูล

04 ส.ศ. 2566

โรงเรียนสตรีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

โทร./โทรสาร ๐ ๗๕๓๐ ๒๑๔๗

- ม
- นางสาววิมลวรรณ
ศรี
๒ กรกฎาคม ๒๕๖๖

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๕
บ. 4 ส.ค. 2566
1430

ที่ ศธ ๐๔๑๐๙.๐๘/๗๙๖

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๕ จังหวัดแพร่
อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ ๕๔๑๔๐

๔ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล ที่ ศธ ๐๔๑๐๙.๒๑๑/๒๔๓ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล ได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง การประเมินผลโครงการนิเทศภายใน โรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล จังหวัดชุมพร ของนางแสงเดือน ตรีนันทวัน ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะรองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๕ จังหวัดแพร่ ได้รับเอกสารผลงานทางวิชาการ ดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว และได้ดำเนินการเผยแพร่ให้กับครูและนักเรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๕ จังหวัดแพร่
ขอแสดงความยินดี
ขอแสดงความยินดี
ขอแสดงความยินดี

ขอแสดงความนับถือ

(นางไพวรรณ ทิพย์โพธิ์)

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา รักษาการแทน
ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๕ จังหวัดแพร่

จึงเรียนมาเพื่อโปรด

ทราบ

เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

ลงชื่อ

(นายนิรุติ เพ็ชรกำแหง)

รองผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล
บ. 4 ส.ค. 2566

กลุ่มบริหารวิชาการ
โทรศัพท์ ๐ ๕๔๕๙ ๗๑๘๔ ต่อ ๑๖
โทรสาร ๐ ๕๔๕๙ ๖๐๘๓

- me
- 2/2/2016/2016
R-
๒๓.๙.๖๖

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

แบบสอบถาม ฉบับที่ 1

การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านบริบทของโครงการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

2. การตอบคำถามขอให้ตรงความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน เพราะโรงเรียนจะนำข้อมูลไปศึกษาวิเคราะห์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการนิเทศภายในและให้การจัดการเรียนรู้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ขอความกรุณาช่วยตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตอนให้ครบทุกข้อ โรงเรียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางแสงเดือน ตรีนันทวัน

รองผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่า 30 ปี 31 – 39 ปี 40 – 49 ปี 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรีปริญญาโท

4. ประสบการณ์การทำงาน

 ต่ำกว่า 10 ปี 10 – 19 ปี 20 – 29 ปี 30 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงาน
การศึกษาพิเศษ ด้านบริบทของโครงการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
จำนวน 8 ข้อ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินโครงการนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการนิเทศภายใน
โรงเรียนชุมชนพญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินโครงการที่ตรงกับความเป็นจริง โดย
มีการพิจารณาดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
	ความต้องการของการทำโครงการ					
1	โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความ ต้องการของโรงเรียน					
2	โรงเรียนให้คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมใน การกำหนดนโยบายของโครงการนิเทศภายในโรงเรียน					
3	โรงเรียนได้ชี้แจงนโยบายของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบ					
4	ผู้บริหารโรงเรียนตระหนักให้สำคัญต่อโครงการนิเทศภายใน โรงเรียน					
	ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์					
5	วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนมีความเหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติได้					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
6	วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของครู					
7	วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในสามารถปฏิบัติได้จริงตามความต้องการของโรงเรียน					
8	โครงการนิเทศภายในเป็นกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง					

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถาม ฉบับที่ 2

การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

2. การตอบคำถามขอให้ตอบตรงความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน เพราะโรงเรียนจะนำข้อมูลไปศึกษาวิเคราะห์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการนิเทศภายในและให้การจัดการเรียนรู้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ขอความกรุณาช่วยตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน ให้ครบทุกข้อ โรงเรียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางแสงเดือน ตรีนันทวัน

รองผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่า 30 ปี 31 – 39 ปี 40 – 49 ปี 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรีปริญญาโท

4. ประสบการณ์การทำงาน

 ต่ำกว่า 10 ปี 10 – 19 ปี 20 – 29 ปี 30 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงาน
การศึกษาพิเศษ ด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินโครงการนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการนิเทศภายใน
โรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินโครงการที่ตรงกับความเป็นจริง
โดยมีการพิจารณาดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
	ความเหมาะสมของบุคลากร					
1	มีการจัดทำแผนการนิเทศและติดตามผลการดำเนินงานร่วมกัน					
2	คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานนิเทศให้มีประสิทธิภาพ					
3	บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ในวิธีการปฏิบัติกิจกรรม					
4	มอบหมายงานให้คณะทำงาน มีความเหมาะสม					
5	โรงเรียนประสานงานกับบุคลากรภายนอกเพื่อช่วยเหลือให้การดำเนินงานนิเทศภายในเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ					
6	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินโครงการนิเทศภายใน					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
	ความเหมาะสมของอาคารสถานที่					
7	มีการจัดสถานที่สำหรับครูใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ในวิชาชีพที่จะนำสู่การจัดการเรียนการสอน					
8	มีการจัดห้องเรียนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละระดับ					
9	มีการจัดพื้นที่และบริเวณสำหรับการนิเทศและกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม					
10	มีการจัดห้องสมุดเป็นส่วนเอื้ออำนวยต่อการใช้งานสำหรับการศึกษาค้นคว้าทั้งครูและผู้เรียน					
	ความเหมาะสมของ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ					
11	การจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการดำเนินงานโครงการนิเทศภายใน					
12	สื่อและเครื่องมือในการนิเทศ มีความเหมาะสมกับครูและสาระ การเรียนรู้					
	ความเหมาะสมของงบประมาณ					
13	การจัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาการนิเทศ เช่น การอบรม ศึกษา ดูงาน เป็นต้น					
14	โรงเรียนจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อสื่อ วัสดุและอุปกรณ์เพียงพอ					
15	โรงเรียนบริหารการเบิกจ่ายงบประมาณสะดวกและเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมนิเทศภายใน					

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แบบสอบถาม ฉบับที่ 3

การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

2. การตอบคำถามขอให้ตรงตามความคิดเห็นของท่าน เพราะโรงเรียนจะนำ ข้อมูลไปศึกษาวิเคราะห์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการนิเทศภายในและให้การจัดการเรียนรู้บรรลุผลตาม เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ขอความกรุณาช่วยตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน ให้ครบทุกข้อ โรงเรียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคง ได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางแสงเดือน ตรีนันทวัน

รองผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่า 30 ปี 31 – 39 ปี 40 – 49 ปี 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรีปริญญาโท

4. ประสบการณ์การทำงาน

 ต่ำกว่า 10 ปี 10 – 19 ปี 20 – 29 ปี 30 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานกยูง สังกัดสำนักบริหารงาน
การศึกษาพิเศษ ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินโครงการนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการนิเทศภายใน
โรงเรียนชุมชนพญานกยูง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินโครงการที่ตรงกับความเป็นจริง โดย
มีการพิจารณาดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
	การวางแผนโครงการ					
1	การวางแผนงานนิเทศภายใน มีกิจกรรมครอบคลุมภารกิจ					
2	การปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในปฏิทินการปฏิบัติการนิเทศภายใน					
3	มีการประชุมปรึกษาหารือในการ แก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน					
4	มีการกำกับ ติดตาม และนิเทศการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ					
5	คณะกรรมการนิเทศภายในทำการนิเทศที่มุ่งดูการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน					
	การดำเนินการโครงการ					
5	คณะกรรมการนิเทศภายในทำการนิเทศที่มุ่งดูการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
6	มีการใช้กระบวนการกลุ่มในการ นิเทศภายใน					
7	มีการดำเนินการนิเทศทางตรงโดยผู้นิเทศ เช่น การสังเกตการสอน ในชั้นเรียน การสาธิตการสอน การให้คำปรึกษา					
8	มีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ เป็นครั้งคราวตามความจำเป็นและ ความต้องการของผู้รับการนิเทศ					
	การติดตามและประเมินผลโครงการ					
9	การใช้เทคนิควิธีการนิเทศโดย ทางอ้อมหลาย ๆ วิธี เช่น การประชุม สัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้สื่อประเภทต่าง ๆ					
10	มีการประเมินผลการนิเทศภายใน เป็นระยะ สม่ำเสมอและต่อเนื่อง					
	การปรับปรุงและแก้ไขการดำเนินโครงการ					
11	ระหว่างดำเนินโครงการเมื่อเกิด อุปสรรคหรือปัญหาผู้บริหารและ คณะทำงานนิเทศภายในดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง วิธีการทำงาน ได้ อย่างเหมาะสม					
12	การจัดให้มีการยกย่องชมเชย ผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรม เมื่อ ประสบผลสำเร็จ					

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ฉบับที่ 4

แบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล จำนวน 6 กลุ่มทักษะ
ปีการศึกษา 2564 – 2565

รายวิชาพื้นฐาน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		เพิ่มขึ้นร้อยละ
	ปีการศึกษา 2564	ปีการศึกษา 2565	
ทักษะวิชาการ			
ทักษะเคลื่อนไหว			
ทักษะภาษาและการสื่อสาร			
ทักษะสังคมและการดำรงชีวิต			
ทักษะการช่วยเหลือตนเองและสุขอนามัย			
ทักษะอาชีพ			
ค่าเฉลี่ยรวม			

แบบสอบถาม ฉบับที่ 5

การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล

สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านผลผลิต

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามประเมินโครงการนี้มีทั้งหมด 3 ตอน รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2. การตอบคำถามขอให้ตอบตรงความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน เพราะโรงเรียนจะนำข้อมูลไปศึกษาวิเคราะห์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการนิเทศภายในและให้การจัดการเรียนรู้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ขอความกรุณาช่วยตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตอนให้ครบทุกข้อ โรงเรียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางแสงเดือน ตรีนันทวัน

รองผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่า 30 ปี 31 – 39 ปี 40 – 49 ปี 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรีปริญญาโท

4. ประสบการณ์การทำงาน

 ต่ำกว่า 10 ปี 10 – 19 ปี 20 – 29 ปี 30 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงาน
การศึกษาพิเศษ ด้านการประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการ มีลักษณะเป็นแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินโครงการนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการนิเทศภายในโรงเรียน
ชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินโครงการที่ตรงกับความเป็นจริง
โดยมีการพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	ระยะเวลาการดำเนินโครงการ					
2	จำนวนบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ					
3	ความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินโครงการ					
4	ความรู้ความสามารถของบุคลากรในการดำเนินโครงการ					
5	งบประมาณในการดำเนินโครงการ					
6	วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ					
7	สื่อและเครื่องมือในการดำเนินโครงการ					
8	สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ					
9	ระบบข้อมูลสารสนเทศของโครงการ					
10	การสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินโครงการ					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
11	การใช้ทรัพยากรในการดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ					
12	การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการดำเนินโครงการ					
13	กิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
14	กิจกรรมวิธีการดำเนินงานมีความเป็นไปได้					
15	มีขอบเขตที่แน่นอนในการปฏิบัติงาน					
16	มีเป้าหมายในการดำเนินงาน					
17	กิจกรรมมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน					
18	กิจกรรมเป็นไปตามหลักการที่เหมาะสม					
19	ระบบติดตามและประเมินผล					
20	การรายงานผลการดำเนินงานต่อ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฉ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ตารางภาคผนวกที่ 1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพญานกยูง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านบริบทของโครงการ

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	ความต้องการของการทำโครงการ								
1	โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	โรงเรียนให้คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโครงการนิเทศภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	โรงเรียนได้ชี้แจงนโยบายของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารโรงเรียนตระหนักให้ความสำคัญต่อโครงการนิเทศภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
	ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์								
5	วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในโรงเรียนมีความเหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของครู	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
7	วัตถุประสงค์ของโครงการนิเทศภายในสามารถปฏิบัติได้จริงตามความต้องการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	โครงการนิเทศภายในเป็นกิจกรรมที่มีความต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางภาคผนวกที่ 2 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการประเมินโครงการ
 นิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านปัจจัยเบื้องต้น
 ของโครงการ

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
	ความเหมาะสมของบุคลากร								
1	มีการจัดทำแผนการนิเทศและติดตามผลการ ดำเนินงานร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานนิเทศให้มี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ในวิธีการปฏิบัติ กิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	มอบหมายงานให้คณะทำงาน มีความ เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	โรงเรียนประสานงานกับบุคลากรภายนอกเพื่อ ช่วยเหลือให้การดำเนินงานนิเทศภายในเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินโครงการ นิเทศภายใน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
	ความเหมาะสมของอาคารสถานที่								
7	มีการจัดสถานที่สำหรับครูใช้ในการศึกษา ค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ในวิชาชีพ ที่จะนำสู่การจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	มีการจัดห้องเรียนที่เหมาะสมกับจำนวน ผู้เรียนในแต่ละระดับ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
9	มีการจัดพื้นที่และบริเวณสำหรับการนิเทศ และกิจกรรม การเรียนการสอนได้เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	มีการจัดห้องสมุดเป็นสัดส่วนเอื้ออำนวยต่อ การใช้งานสำหรับการศึกษาค้นคว้าทั้งครูและ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
	ความเหมาะสมของ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และ เครื่องมือ								
11	การจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการ ดำเนินงานโครงการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	สื่อและเครื่องมือในการนิเทศ มีความ เหมาะสมกับครูและสาระ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
	ความเหมาะสมของงบประมาณ								
13	การจัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาการ นิเทศ เช่น การอบรม ศึกษาดูงาน เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	โรงเรียนจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อสื่อ วัสดุและอุปกรณ์เพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	โรงเรียนบริหารการเบิกจ่ายงบประมาณ สะดวกและเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม นิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางภาคผนวกที่ 3 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการประเมินโครงการ
นิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านกระบวนการ
ดำเนินงานของโครงการ

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
	การวางแผนโครงการ								
1	การวางแผนงานนิเทศภายใน มีกิจกรรม ครอบคลุมภารกิจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	การปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ ใน ปฏิทินการปฏิบัติการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	มีการประชุมปรึกษาหารือในการ แก้ปัญหา ด้านการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	มีการกำกับ ติดตาม และนิเทศ การเรียน การสอนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
	การดำเนินการโครงการ								
5	คณะกรรมการนิเทศภายในทำการนิเทศที่ มุ่งดูการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	มีการใช้กระบวนการกลุ่มในการ นิเทศ ภายใน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
7	มีการดำเนินการนิเทศทางตรงโดยผู้นิเทศ เช่น การสังเกตการสอน ในชั้นเรียน การ สาธิตการสอน การให้คำปรึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	มีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ เป็นครั้ง คราวตามความจำเป็นและ ความต้องการ ของผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
	การติดตามและประเมินผลโครงการ								
9	การใช้เทคนิควิธีการนิเทศโดย ทางอ้อม หลาย ๆ วิธี เช่น การประชุม สัมมนา การ อบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้สื่อประเภท ต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	มีการประเมินผลการนิเทศภายใน เป็น ระยะ สม่ำเสมอและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
	การปรับปรุงและแก้ไขการดำเนินโครงการ								
11	ระหว่างดำเนินโครงการเมื่อเกิด อุปสรรค หรือปัญหาผู้บริหารและ คณะทำงานนิเทศ ภายในดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง วิธีการ ทำงาน ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	การจัดให้มีการยกย่องชมเชย ผู้รับผิดชอบ โครงการหรือกิจกรรม เมื่อประสบผลสำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางภาคผนวกที่ 4 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนชุมชนพรปัญญานุกูล จำนวน 6 กลุ่มทักษะ ปีการศึกษา 2564 – 2565

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	ทักษะวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	ทักษะเคลื่อนไหว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	ทักษะภาษาและการสื่อสาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	ทักษะสังคมและการดำรงชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	ทักษะการช่วยเหลือตนเองและสุขอนามัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	ทักษะอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางภาคผนวกที่ 5 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการประเมินโครงการ
นิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านผลผลิต

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
1	ระยะเวลาการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	จำนวนบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	ความพร้อมของบุคลากรในการดำเนิน โครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	ความรู้ความสามารถของบุคลากรในการ ดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	งบประมาณในการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
7	สื่อและเครื่องมือในการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	ระบบข้อมูลสารสนเทศของโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	การสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนในการ ดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	การใช้ทรัพยากรในการดำเนินโครงการอย่าง มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการดำเนิน โครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	กิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	กิจกรรมวิธีการดำเนินงานมีความเป็นไปได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	มีขอบเขตที่แน่นอนในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	มีเป้าหมายในการดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
17	กิจกรรมมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	กิจกรรมเป็นไปตามหลักการ ที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
19	ระบบติดตามและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	การรายงานผลการดำเนินงานต่อ ผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Reliability)

แบบสอบถามฉบับที่ 1 การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ สังกัดสำนัก
บริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านบริบทของโครงการ

➔ Reliability

[DataSet2] C:\Users\BeerNatpalin\Desktop\Joe\ฉบับ 1.sav

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.886	8

แบบสอบถามฉบับที่ 2 การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญานุกูล สังกัดสำนัก
บริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ

➔ Reliability

[DataSet2] C:\Users\BeerWatpalin\Desktop\Joe\ฉบับ 2.sav

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.837	15

แบบสอบถามฉบับที่ 3 การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมชนพรปัญญาอนุกุล สังกัดสำนัก
บริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ

➔ Reliability

[DataSet2] C:\Users\BeerNatpalin\Desktop\Joe\ฉบับ 3_1.sav

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.732	12

แบบสอบถามฉบับที่ 5 การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล สังกัดสำนัก
บริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านผลผลิต

Reliability

[DataSet1] C:\Users\BeerNatpalin\Desktop\Joe\ฉบับ 4.sav

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.878	20

